



26 грудня 2019 року, №19-24 (307-312)

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

ЗАМОК



Шановні читачі газети «Замок»!

Прийміть найширші вітання з Новим 2020 роком і Різдвом Христовим!

У ці воістину дивовижні святкові дні зичимо Вам сердечної радості, міцного здоров'я, родинного благополуччя і сімейного щастя. Хай у цей рік здійсняться спільні надії та сподівання нашого народу на мир, спокій і процвітання рідної України!

Dear readers of newspaper "Zamok"!

Happy New Year 2020 and Merry Christmas greetings to all of our loyal readers! We wish you a new year filled with prosperity, joy, contentment, fulfillment and good health for your families! May the New Year bring so much needed peace and blessings from heaven to all Ukrainians and our beloved Motherland!

Liebe Leserinnen und Leser der Zeitung „Samok“!

Zu neuem Jahr 2020 und Weihnachten wünschen wir Ihnen Glück und Erfolg in allen Bereichen Ihres Lebens! Alle Wünsche und Träume sollen für Sie zur Erfüllung gehen! Einen guten Rutsch ins Neujahr! Frohe Weihnachten und besinnliche Feiertage!

Drozdzy czytelnicy gazety „Zamok“!

Proszę przyjąć szczerze gratulacje z okazji Sylwestra 2020 i Bożego Narodzenia!

Podczas tych naprawdę cudownych wakacji życzymy serdecznej radości, zdrowia, rodzinnego dobrobytu i rodzinnego szczęścia. Niech zbliżające się Święta Bożego Narodzenia spędzone w gronie najbliższych przyniosą Państwu wiele radości, ciepła i optymizmu. Niech w tym roku spełnią się wspólne nadzieje i nadzieje naszego ludu na pokój i dobrobyt rodzinnej Ukrainy!

НОВОРІЧНО-РІЗДВЯНЕ РЕЗЮМЕ

Новорічний фініш-старт, як фініш Старого і старт Нового календарних років, за своєю суттю вимагає коротких підсумків пройденого й окреслень перспектив прийдешнього. Наша альма-матер продовжує свою академічну ходу: проходили процедури акредитації та ліцензування, науковці захищали дисертаційні дослідження, організовувалися наукові форуми, розширювалась міжнародна співпраця, вирішувались проблеми якості підготовки педагогічних кадрів для системи національної освіти, вдосконалювалась навчально-методична база, активно проходили заходи мистецького та спортивного життя, ми ефективно пропагували себе у засобах масової інформації, в соціальних мережах.

Статистичний портрет нашого навчального закладу на даний час: готуємо бакалаврів із 17, магістрів — із 8, докторів філософії — із 1, молодших спеціалістів — із 5 спеціальностей; контингент студентів складає 1948 осіб; у нас функціонують гуманітарно-технологічний факультет, факультет фізичного виховання та біології і факультет соціально-педагогічної освіти; сьогорічний випуск фахівців склав 822 особи, з них 427 — бакалаври, 250 — магістри, 145 — молодші спеціалісти; до навчального закладу зараховано 560 студентів; аспірантурі академії за спеціальністю «Освітні, педагогічні науки» навчаються 15 осіб; освітній процес здійснюють 129 викладачів (16 докторів наук, професорів; 89 кандидатів наук, із них — 39 доцентів); 14 науково-педагогічних працівників підвищили свою кваліфікацію у закладах вищої освіти України, 19 — пройшли наукове стажування за кордоном; загін дипломованих науковців академії поповнили 11 кандидатів наук.

Розширюється співпраця науковців нашої академії з науково-освітніми інституціями України та зарубіжжя. Зокрема, члени кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання і кафедри спортивних ігор і туризму спільно з фахівцями Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна» провели IV Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення, ерготерапії, інклюзивної та спеціальної освіти», науковці-природознавці академії разом із працівниками НПП «Кременецької гори» і Кременецького ботанічного саду, громадськими організаціями «Міжнародна асоціація екологів» і «Кременецька екологічна ліга» — круглий стіл «Зміна клімату та інвазії рослин і тварин як виклик біорізноманіттю», фахівці-філологи нашого навчального закладу — методичний форум для вчителів української та іноземної мов і літератур загальноосвітніх шкіл регіону.

Відбулась XV Звітна науково-практична конференція викладачів академії та коледжу, на пленарному та секційних засіданнях якої було оприлюднено 97 доповідей про результати їх аналітичних досліджень. Прозвучало слово студентської науки: на щорічній конференції «Актуальні проблеми сьогодення очима молоді» юні науковці виголосили 84 наукові розвідки. Рада молодих науковців провела IV Всеукраїнський семінар-турпохід «Освіта на Кременеччині: традиції та перспективи» у рамках програми «Kremenets science: open air, або Наука в кросівках».

Спільно з науковцями Рівненського ДГУ та співробітниками Рівненського ОІППО викладачі музичних дисциплін педагогічного коледжу організували методичні гости-

ни «Технологія колективного музикування як спосіб самовираження учнів у музичній діяльності»; викладачі фізичного виховання разом із науковцями Рівненського МEGY ім. академіка Степана Дем'янчука, — науково-практичну конференцію «Культурна спадщина Олімпійського руху в гуманітарній освіті школярів».

Проведено ряд тематичних науково-практичних семінарів: «Актуальні проблеми збереження біорізноманіття та перспективи розвитку природоохоронного фонду» (до Дня науки в Україні) — викладачі природничих дисциплін, співробітники НПП «Кременецької гори» і Кременецького ботанічного саду; із проблем теорії та методики викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі — викладачі мистецьких і технічних дисциплін; із теорії, методики і практики організації спортивних змагань серед учнівської молоді — члени кафедри спортивних ігор і туризму; «Креативний підхід у сучасній музичній освіті» — науковці-музикознавці та магістранти спеціальності «Музичне мистецтво» академії; «Актуальні проблеми трудового навчання і технологій у загальноосвітніх навчальних закладах» — науковці-технологи; «Основні питання теорії і практики музейної педагогіки» для вчителів ЗОШ регіону — викладачі суспільних дисциплін спільно зі співробітниками Кременецького краєзнавчого музею.

Масштабною була наша участь у I Міжрайонному форумі «Профорієнтація-2019» та Всеукраїнському екологічному проєкті «Дні нульових відходів». Потужним акордом прозвучали урочистості з нагоди становлення вищої освіти в Кременці — святкова академія до 200-ліття Волинського ліцею у Кременці та Міжнародна наукова конференція «Місто Кременець у культурно-освітньому просторі Центрально-Східної Європи».

На базі академії пройшли XXXIV Зліт Європейської родини шкіл ім. Юліуша Словацького та «Діалог двох культур-2019». До активу міжнародних зв'язків академії також належать заходи у рамках відомих міжнародних молодіжних проєктів «Школа відкритого розуму» (XXI і XXII зустрічі, учасниками яких були наші юні науковці) та «Еразмус +» по обміну студентською молоддю (зустріч української, польської та литовської молоді у Польщі, де нашу академію вдруге представляв народний ансамбль танцю «Горлиця»).

Поповнюється бібліотека авторських публікацій науково-педагогічних працівників академії та коледжу. Побачили світ восьмий і дев'ятий випуски «Кременецьких компаративних студій», третій випуск «Наукового вісника КОГПА ім. Тараса Шевченка: Серія Педагогіка», «Актуальні проблеми гуманітарної освіти» (16 випуск), «Студентський науковий вісник» (15 випуск), «Kremenets science: open air, або Наука в кросівках» (4 випуск), збірник студентських наукових робіт «Verba magistri» («Слово вчителя»). В загальному, науковцями нашого навчального закладу опубліковано 268 наукових праць (монографій, посібників, статей, навчальних програм, методичних розробок і рекомендацій). Особливе місце серед публікацій наших авторів належить виданню «Ювілей 200-ліття Волинського ліцею у культурно-освітньому просторі України».



ВИЩІЙ ОСВІТІ У КРЕМЕНЦІ – 200 РОКІВ!

Утвердження вищої освіти на Волині пов'язане з діяльністю навчальних закладів, які формувались у Кременці наприкінці XVIII – на початку XIX століть, зокрема із Волинським ліцеєм, що в 1819 році був реформований з Волинської гімназії в навчальну інституцію з усіма основни-

національно-культурну традицію українства». Професор Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині Анджея Шмит здійснив історичний екскурс з аналітичним акцентом за освітнім маршрутом «Від Волинської гімназії – до Волинського ліцею». Тематично оригінальну і фактологічно насичену тему «Забуті школи Кременця (заклади освіти кін. XVIII – поч. XIX століть)» висвітлив доцент нашої академії Володимир Собчук. «Кременець і Кременецький ліцей у польській історіографії» зацікавив професора Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині Анджея Коритка, а «Видатні постаті в літературі українсько-польського пограниччя» привернули увагу члена-кореспондента НАН України, професора Київського НУ ім. Тараса Шевченка Ростислава Радишевського. Професор Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині Барбара Кшиштопа-Чупринська досліджувала «Кременець в англомовних публікаціях XIX століття», а доцент Житомирського ДУ ім. Івана Франка Світлана Коляденко ілюструвала «Неформальний підхід до організації виховного процесу у Волинському ліцеї». Темою виступу представника Остролеського Наукового Товариства ім. Адама Хентніка, професора Януша

мона Куліша: польський контекст». Увагою польського науковця Кшиштофа Лозінського заволоділа нестандартна для освітан тема «Продукція і торгівля лісовими промислами» з Кременця і Волині у другій половині XVI століття».

Третю наукову платформу відкрила тема «Волинський ліцей у становленні університетської педагогічної освіти на Київщині (1833 – 1834 рр.)», яку представила професор НПУ ім. М.П.Драгоманова Наталія Дем'яненко. Науковий інтерес члена-кореспондента НАПН України, професора Алли Бойко викликала «Автономія як принцип освіти сучасного університету». До конкретної кременецької тематики звернувся доцент Переяслав-Хмельницького ДПУ ім. Григорія Сковороди Неля Перхайло («Роль соціальної сфери у розбудові міста Кременця: кінець XIX – початок XX ст.») і доцент Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка Тетяна Рожко-Павлишин («Оптимізація дошкільної освіти в умовах міста



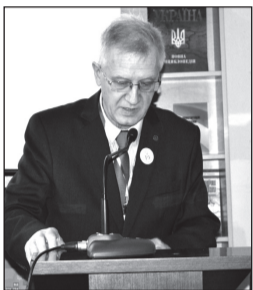
ми ознаками освітньої установи вищого рівня. З нагоди 200-річчя становлення вищої освіти у нашому краї у Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка відбулись ювілейні урочистості з участю представників науки і освіти України та Польщі. Заходи підготовлені та

здійснені науково-педагогічним колективом академії у співпраці з науковцями Київського НУ ім. Тараса Шевченка, Житомирського ДУ ім. Івана Франка, Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України, Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, Люблінського політехнічного інституту та Остролеського наукового Товариства ім. Ада-



ма Хентніка (Польща), а також за підтримки Тернопільської обласної ради і Тернопільської облдержадміністрації. До Організаційного комітету ювілейних урочистостей увійшли голова Тернопільської обласної ради Віктор Овчарук, начальник управління освіти і науки Тернопільської ОДА Ольга Хома, ректор нашої академії, професор Афанасій Ломакович, директор Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка

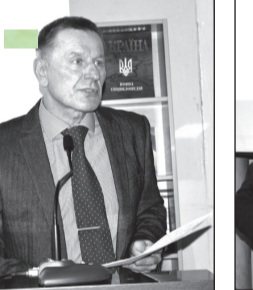
сприйняли виступ професора Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині та нашої академії Генріха Стронського, котрий здійснив проблемно-аналітичний підхід до питання «Між історією і майбутнім: чи може місто Кременець свій найкращий час розвитку мати попереду?». Робота другої наукової платформи розпочалась із вивчення конкретної проблеми «Співробітництво Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині з Кременецькою гуманітарно-педагогічною академією ім. Тараса Шевченка: здобутки та перспективи», яку запропонував польський дослідник Павло Петночка. Професор кафедри української філології та суспільних дисциплін нашої академії Ірина Скальська зупинилась на темі «Європейські освітні тенденції у навчальних закладах Кременця від першої третини XIX століття до сучасності». Історичний формат проблематики розгортали наші науковці: професор Олександр Дем'янчук («Видатні постаті у контексті культурно-освітніх традицій Кременця»), професор Олена Довгань («Значення Кременецького ліцею у розвитку фізичної культури і спорту на Волині у міжвоєнний період») і доцент Володимир Банах («Фізичне виховання на Волині»). Член-кореспондент НАН України, директор Інституту Івана Франка, професор Євген Нахлік ознайомив із «Неоромантичним месіанізмом Івана Франка як оригінальним продовженням месіанізму польських і українських романтиків», а науковець Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна Наталія Філіпчук обрала тему «Музейна педагогіка: українсько-польський дискурс». Професор Львівського НУ ім. Івана Франка Василь Івашків висвітлював питання «Фольклористична діяльність Пантелей-



ма Хентніка (Польща), а також за підтримки Тернопільської обласної ради і Тернопільської облдержадміністрації. До Організаційного комітету ювілейних урочистостей увійшли голова Тернопільської обласної ради Віктор Овчарук, начальник управління освіти і науки Тернопільської ОДА Ольга Хома, ректор нашої академії, професор Афанасій Ломакович, директор Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка

сприйняли виступ професора Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині та нашої академії Генріха Стронського, котрий здійснив проблемно-аналітичний підхід до питання «Між історією і майбутнім: чи може місто Кременець свій найкращий час розвитку мати попереду?». Робота другої наукової платформи розпочалась із вивчення конкретної проблеми «Співробітництво Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині з Кременецькою гуманітарно-педагогічною академією ім. Тараса Шевченка: здобутки та перспективи», яку запропонував польський дослідник Павло Петночка. Професор кафедри української філології та суспільних дисциплін нашої академії Ірина Скальська зупинилась на темі «Європейські освітні тенденції у навчальних закладах Кременця від першої третини XIX століття до сучасності». Історичний формат проблематики розгортали наші науковці: професор Олександр Дем'янчук («Видатні постаті у контексті культурно-освітніх традицій Кременця»), професор Олена Довгань («Значення Кременецького ліцею у розвитку фізичної культури і спорту на Волині у міжвоєнний період») і доцент Володимир Банах («Фізичне виховання на Волині»). Член-кореспондент НАН України, директор Інституту Івана Франка, професор Євген Нахлік ознайомив із «Неоромантичним месіанізмом Івана Франка як оригінальним продовженням месіанізму польських і українських романтиків», а науковець Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна Наталія Філіпчук обрала тему «Музейна педагогіка: українсько-польський дискурс». Професор Львівського НУ ім. Івана Франка Василь Івашків висвітлював питання «Фольклористична діяльність Пантелей-

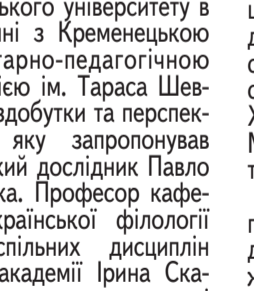
телефон Собору Преображення Господнього, о.Володимиром і ксьондзом костелу св. Станіслава в Кременці, о. Лукашем. Ректору академії, професору Афанасію Ломаковичу від імені Митрополита Епіфанія вручено Орден Святителя Миколая Чудотворця.



сприйняли виступ професора Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині та нашої академії Генріха Стронського, котрий здійснив проблемно-аналітичний підхід до питання «Між історією і майбутнім: чи може місто Кременець свій найкращий час розвитку мати попереду?». Робота другої наукової платформи розпочалась із вивчення конкретної проблеми «Співробітництво Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині з Кременецькою гуманітарно-педагогічною академією ім. Тараса Шевченка: здобутки та перспективи», яку запропонував польський дослідник Павло Петночка. Професор кафедри української філології та суспільних дисциплін нашої академії Ірина Скальська зупинилась на темі «Європейські освітні тенденції у навчальних закладах Кременця від першої третини XIX століття до сучасності». Історичний формат проблематики розгортали наші науковці: професор Олександр Дем'янчук («Видатні постаті у контексті культурно-освітніх традицій Кременця»), професор Олена Довгань («Значення Кременецького ліцею у розвитку фізичної культури і спорту на Волині у міжвоєнний період») і доцент Володимир Банах («Фізичне виховання на Волині»). Член-кореспондент НАН України, директор Інституту Івана Франка, професор Євген Нахлік ознайомив із «Неоромантичним месіанізмом Івана Франка як оригінальним продовженням месіанізму польських і українських романтиків», а науковець Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна Наталія Філіпчук обрала тему «Музейна педагогіка: українсько-польський дискурс». Професор Львівського НУ ім. Івана Франка Василь Івашків висвітлював питання «Фольклористична діяльність Пантелей-

телефон Собору Преображення Господнього, о.Володимиром і ксьондзом костелу св. Станіслава в Кременці, о. Лукашем. Ректору академії, професору Афанасію Ломаковичу від імені Митрополита Епіфанія вручено Орден Святителя Миколая Чудотворця.

телефон Собору Преображення Господнього, о.Володимиром і ксьондзом костелу св. Станіслава в Кременці, о. Лукашем. Ректору академії, професору Афанасію Ломаковичу від імені Митрополита Епіфанія вручено Орден Святителя Миколая Чудотворця.



телефон Собору Преображення Господнього, о.Володимиром і ксьондзом костелу св. Станіслава в Кременці, о. Лукашем. Ректору академії, професору Афанасію Ломаковичу від імені Митрополита Епіфанія вручено Орден Святителя Миколая Чудотворця.

телефон Собору Преображення Господнього, о.Володимиром і ксьондзом костелу св. Станіслава в Кременці, о. Лукашем. Ректору академії, професору Афанасію Ломаковичу від імені Митрополита Епіфанія вручено Орден Святителя Миколая Чудотворця.



телефон Собору Преображення Господнього, о.Володимиром і ксьондзом костелу св. Станіслава в Кременці, о. Лукашем. Ректору академії, професору Афанасію Ломаковичу від імені Митрополита Епіфанія вручено Орден Святителя Миколая Чудотворця.

ВИЩІЙ ОСВІТІ У КРЕМЕНЦІ – 200 РОКІВ!

Завершальними акордами відзначення 200-ліття вищої освіти в Кременці стали урочиста академія та святковий концерт. Учасників урочистої академії, що проходила в оновлений Актовий зал ім. Тадеуша Чацького, вітали ректор академії, професор Афанасій Ломакович і проректор з наукової роботи, професор Валентина Бенера. У святковому дійстві брали участь народний депутат України Ігор Василів, Генеральний консул РП у Луцьку Веслав Маріян Мазур, заступник голови Тернопільської обласної ради Любомир Крупа, заступник голови Тернопільської обласної організації профспілки працівників науки і освіти Оксана Піхурко, голова Кременецької районної ради Володимир Стефанський, в.о. голови Кременецької райдержадміністрації В'ячеслав Онишкевич, кременецький міський голова Олексій Ковальчук; представники освіти і науки Польщі, професори Анджей Шмит, Кшиштоф Лозінський, Павло Петничка, Анджей Коритко, Барбара Кшиштопа-Чупринська, Роман Томашевський, Януш Голота, Михайло Пашечко. Освіту і науку України представляли академік НАН України Микола Жулинський, член-кореспондент НАН України, професор Ростислав Радишевський, академік НАПН України, професор Георгій Філіпчук, ректор ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, професор Богдан Буяк, професор Львівського НУ



ім. Івана Франка Василь Івашків.

Від освітян Кременеччини прибули директор Кременецького медичного училища ім. Арсена Річинського Петро Мазур, директор Кременецького лісотехнічного коледжу Микола Ляховець, директор Кременецького ліцею ім. Нестора Літописця Володимир Мишко, директор Кременецької школи мистецтв ім. М.І.Вериківського Михайло Заник. З вітальними словами виступили гості Веслав Маріян Мазур, Любомир Крупа, Микола Жулинський, Оксана Піхурко, Олексій Ковальчук, Володимир Стефанський, Георгій Філіпчук, Михайло Пашечко, а також голова Всеукраїнського благодійного фонду «Мрії збуваються» Віталій Ломакович. Академіку Миколі Жулинському та професору Вармінсько-Мазурського університету Анджеею Шмиту вручені дипломи та мантиї почесних професорів Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. За успіхи у науково-педагогічній роботі та з нагоди 200-ліття становлення вищої освіти в Кременці відзначено нагородами доктора педагогічних наук, доцента Миколу Курача, кандидатів наук, доцентів Олену Пасічник, Тетяну Фасолько, Володимира Собчука, Людмилу Врочинську, Ольгу Дух, кандидата наук з фізичного виховання і спорту, старшого викладача Тетяну Кучер, старших викладачів Василя Трифонюка та Юрія Цимбалюка.

Завершилися урочистості святковим концертом.



ГОРИЗОНТИ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

Валентина КАЦУК

Рада молодих науковців академії провела IV Науково-практичну конференцію за традиційною темою «Litteris et Artibus: нові горизонти». Молоду наукову зміну вітали доктор педагогічних наук, проректор академії з наукової роботи, про-



фесор Валентина Бенера і голова Ради молодих науковців, кандидат філологічних наук Роман Дубровський.

До програми молодіжного наукового зібрання увійшло 41 наукове дослідження, підготовлене 49 авторами — магістрантами академії та молодими викладачами нашого навчального закладу. Частина робіт була оприлюднена на пленарному засіданні. Не дивно, що у наш тривожний час голова РМН Роман Дубровський і кандидат історичних наук Віталій Галішевський звернулися до мілітарної тематики. Це засвідчує, що виклики сьогодення привертають увагу дослідників наймолодшого покоління. Причому Роман Дубровський темою «Феномен смерті у сучасній військовій прозі» аналізує проблематику у контексті українських реалій і для



«Війська воеводства в 1620—Галішевський, однак уже через ретроспективний підхід до окремих фактів і подій національної історії. Згадані роботи об'єднують два моменти: особлива увага до критичних епізодів українського історичного життєпису та формування патріотичних почуттів нинішнього покоління молодих людей через аналітичне сприйняття минулого і сьогодення свого народу.

Кандидат педагогічних наук Інна Ратинська і кандидат мистецтвознавства Світлана Гуральна обрали змістом своїх досліджень культурно-духовну проблематику, в якій кожна з них здійснила певне зміщення дослідницького акценту: перша — у світоглядно-виховну сферу в роботі «Моральна культура студентів: основні складові феномену», а друга — у площину історичної аналітики у розвідці «Духовне життя Галичини кінця XIX — першої половини XX століть (на матеріалі періодики)».

Магістрантка Ірина Бевсюк висвітлювала «Засоби мовного коду в політичному дискурсі Дмитра Павличка». Юна дослідниця через проєкцію мовного коду творів відомого українського поета на стиль його участі в громадсько-політичному житті України продемонструвала особливості національного



гуманізму і патріотизму як синтезу гуманістичного характеру української культури, насамперед літератури, і демократичної суті національної політики, насамперед державотворення, чим визначила, що Павличко-поет невіддільний від Павличка-політика і знаходиться у ситуації взаємозв'язку і взаємовпливу.

На завершення пленарного засідання конференції його учасником було запропоновано два арт-брейки: солістка Ілона Данилюк і концертмейстер Павло Яловський виконали українську народну пісню «Ой візьму відерце», а студентка спеціальності «Образотворче мистецтво» Дарина Комінарська показала майстер-клас із графографії.

Секційну роботу програма конференції спрямувала у мистецько-гуманітарному і технологічному напрямках та зосередила увагу молодих науковців на тематичних проблемах «Дошкільна освіта в сучасному педагогічному просторі» і «Прикладні аспекти професійної підготовки вчителів фізичної культури».

Роботу мистецько-гуманітарного сектору конференції відкрила доповідь кандидата філософських наук Олени Мороз «Модуси релігійно-національних поглядів православних діячів Волині кінця XIX — початку XX століття» і доповнили дослідження магістрантів на тематичному полі української поезії: Іванна Гузар вивчала «Кларнетизм» у поезії Павла Тичини, а Юлія Остапчук характеризувала «Топос Кременя у творах Дзвінки Торохтушко».

Технологічна тематика секційної роботи позначилася методологічним інтересом доповідачів. «Форми і методи підготовки майбутніх учителів технологій у педагогічній діяльності у позашкільних навчальних закладах» аналізували магістранти спеціальності «Технологічна освіта» Юрій Верзун і Віталій Вальчук. Особливу увагу дослідники приділили феномену інформаційних технологій у навчальній роботі. Так, магістранти Іван Лохманюк і Михайло Панчук зупи-

лися на «Основних напрямках використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі», а їх колега Іван Салюк конкретизував теоретичний пошук до окремого навчального предмета характерною «Основ розвитку логічного мислення учнів на уроках інформатики у 5 — 9 класах загальноосвітньої школи».

Змістовно насиченою виявилася програма секції «Дошкільна освіта в сучасному педагогічному просторі». Молоді аналітики віддали належне дошкільному сектору історії педагогічної науки. Магістрантка Олена Гнесь розробила тему «Софія Русова про практичні аспекти виховання дошкільників у дитячих садках». Її колега Зоряна Маслюк оприлюднила дослідження «А.М.Богущ — засновниця нової галузі педагогічної науки — дошкільної лінгводидактики».

Зарубіжний досвід у вихованні дітей дошкільного віку вивчали магістрантки Марія Балагура («Забезпечення інтелектуального розвитку дитини у системі дошкільного виховання Німеччини») й Антоніна Харчук («Особливості виховання дітей у родинах і дитячих садках Німеччини»).

Запровадження інноваційних технологій у роботу з дошкільниками висвітлювали майбутні педагоги ЗДО Іванна Сівачинська («Характеристика сучасних технологій навчання магістрантів спеціальності «Дошкільне виховання» у закладах вищої освіти»), Ольга Сліпчук («Використання методів проєктів у роботі вихователя закладу дошкільної освіти») та Інна Білчук («Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до використання інноваційних технологій»).

Конкретні методичні питання виховної роботи з дітьми розробляли Ірина Орловська («Роль ігор і занять у формуванні дружних взаємин між дітьми старшого дошкільного віку»), Надія Чабан («Формування основ споживчих знань у дітей старшого дошкільного віку») й Олена Терпелюк («Розумове виховання дітей дошкільного віку як психолого-педагогічна проблема»). Магістрантка Марія Саєнко у розвідці «Технології застосування народної іграшки у педагогічному процесі сучасного закладу дошкільної освіти» зуміла поєднати інновації із традиціями.

До завжди та в усіх аспектах актуальної екологічної проблематики звернулися Світлана Горобець обґрунтуванням «Ролі екскурсій в екологічному вихованні дошкільників» та Марія Садовник, увагу якої привернуло «Формування екологічної компетентності у дітей дошкільного віку».

Характерною ознакою роботи тематичної секції «Прикладні аспекти професійної підготовки вчителів фізичної культури» стала співпраця молодих науковців академії із магістрантами спеціальності «Фізичне виховання». Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Віктор Слюсарчук спільно з магістрантом Дмитром Сичовим аналізували «Стан і шляхи покращення фізичного розвитку дітей середнього шкільного віку». Магістрантка Андріана Дацюк під керівництвом кандидата наук з фізичного виховання і спорту Тетяни Кучер вивчала «Функціональний стан дітей молодшого шкільного віку та динаміку рівня їх фізичної підготовленості».



не залежно оцінювання старшокласників». Старший викладач кафедри спортивних ігор і туризму Василь Довгаль і магістрант Назар Яремчук висвітлювали «Індивідуальний підхід у процесі навчання молодших школярів з урахуванням їх фізичного розвитку», а науковець цієї ж кафедри Сергій Сиротюк спільно з магістрантом Михайлом Морочинцем зосередились на конкретній темі «Динаміка фізичного розвитку і фізичної підготовленості учнів 5 — 6 класів загальноосвітніх шкіл м.Кременця».

Окремі магістранти звернулися до загальнотеоретичних питань фізичного виховання. Цій темі присвятили свої наукові пошуки Іван Бірук і Сергій Семенюк («Педагогічні



умови покращення фізичної підготовленості молодших школярів у процесі фізичного виховання»), Владислав Устимчик («Фізичний розвиток і фізична підготовленість дітей 7 — 11 років»), Ірина Мадієвська й Ольга Головенько («Організаційно-методичні аспекти фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми молодшого шкільного віку»), Катерина Омелько («Характеристика показників фізичного здоров'я дітей 7 — 8 років») та Ірина Синюк («Характеристика показників рухової активності та фізичного стану молодших школярів»).

Група молодих дослідників зупинилися на проблемах методичного забезпечення заходів фізичного виховання школярів. Зокрема, магістрантка Оксана Головчук аналізувала «Оптимізацію процесу фізичного виховання учнів початкових класів засобами спортивних ігор (футбол)», її колега Анна Лизун працювала над актуальною і спортивною методикою «Формування рухових умінь і навичок на основі теорії "Орієнтовної основи дії"». Магістрант Віталій Клімчук перевів акцент на «Проведення уроків фізичної культури з переважним використанням ігрового і змагального методів на етапі базової фізкультурної освіти школярів», а Романа Левчура зацікавило «Використання методу стретчингу у фізичній і технічній підготовці юних баскетболістів».



Інші доповідачі вирішували методичні питання фізичного виховання у контексті окремих спортивних дисциплін. Такий підхід здійснили Андрій Романчук у розвідці «Організація туристичної роботи з учнями загальноосвітньої школи» та Наталія Хмельюк — у

роботі «Фізичний розвиток і фізична підготовленість дітей 6 — 8 років, які займаються сюжетно-рольовою ритмічною гімнастикою». Цікаву у методичному і фактологічному плані тему «Проблеми та перспективи фізичного виховання школярів сільських малокомплектних шкіл у Тернопільській області та Кременецькому районі» обрав Віталій Головатий.

Матеріали IV Науково-практичної конференції «Litteris et Artibus: нові горизонти» будуть опубліковані в одноіменному Збірнику наукових праць.

ОЛІМПІЙСЬКІ ЦІННОСТІ – НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ

Яскравим свідченням науково-творчих контактів нашого навчального закладу з партнерами із системи вищої освіти України стала Всеукраїнська науково-практична конференція «Культурна спадщина олімпійського руху в системі гуманітарної освіти школярів», підготовлена спільно з науковцями Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. академіка Степана Дем'ячука у співпраці з Олімпійською академією України.

До Організаційного комітету конференції, очолюваного ректором МEGУ, професором Анатолієм Дем'янчуком, увійшли проректор цього ж університету з наукової роботи, професор Володимир Борейко, директор Олімпійської академії України, професор Валентина Єрмолова, інші науковці та фахівці тематичного профілю. Наш навчальний заклад в Оргкомітеті представляли ректор академії, професор Афанасій Ломакович, декан факультету фізичного виховання та біології, доцент Олександр Бережанський і голова циклової комісії фізичного виховання нашого педагогічного коледжу Катерина Єрусалимець, яка взяла на себе основний тягар турбот по здійсненню конкретних заходів організаційно-методичного забезпечення роботи конференції та в об'єднанні зусиль викладачів згаданої циклової комісії, науково-педагогічних працівників кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання (завідувач – професор Олена Довгань) і кафедри спортивних ігор і туризму (завідувач – доцент Віктор Голуб) академії.

Програма першого етапу конференції була реалізована на базі Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. академіка Степана Дем'ячука. Учасників наукового зібрання вітали ректор МEGУ, професор Анатолій Дем'янчук, начальник управління у справах молоді та спорту Рівненської облдержадміністрації Віталій Липський, голова Рівненського відділення Олімпійської академії України, професор Лідія Завацька, директор Олімпійської академії України, професор Валентина Єрмолова.

На рівненському теоретико-дискусійному майданчику у пленарному форматі висвітлювалися проблеми ціннісного потенціалу олімпізму (Валентина Єрмолова, Київ), історичних символів спортивного руху (Оксана Вацеба, Львів), формування компетентностей з олімпійської освіти (Лідія Завацька, Рівне), культурно-освітньої складової



сучасного олімпійського руху (Лідія Радченко, Київ), діяльності обласних відділень НОК України у контексті олімпійської освіти молоді (Микола Петренчук, Рівне), культурної спадщини олімпійського руху (Ірина Кроль, Київ), участі жінок у розвитку спорту (Світлана Калитка, Луцьк).

Тематичні секції працювали за напрямками «Олімпійська освіта, культурна спадщина» та «Олімпійський рух, проблеми і перспективи розвитку спорту в сучасному світі». Дискусії йшли навколо проблем запровадження олімпійських видів спорту у загальноосвітній школі (Ігор Кот, Жанна Сотник, Ярослав Кравчук, Олександр Шепелев, Лідія Пабат – Рівне; Світлана Савчук, Надія Карабанова, Олександр Валькевич, Роман Черкашин – Луцьк), методику фізичного виховання та залучення молоді до фізичної культури і спорту (В'ячеслав Панасюк, Олег Левенець, Анжела Совко, Алла Єрошик, Оксана Марчук, Ірина Поташник,

Євгенія Скальська, Іванна Карпець – Рівне; Оксана Ільків, Львів), розвитку окремих спортивних дисциплін (Світлана Станко, Володимир Захожий, Петро Велінець – Рівне; Тетяна Гнітецька, Надія Ковальчук, Володимир Санюк – Луцьк), сучасних технологій у підготовці спортсменів і тренерів (Анатолій Дем'янчук, Юрій Гарієвський – Рівне), історії олімпійського руху в Україні (Володимир



Яловчик, Антон Яловчик – Луцьк; Юрій Омелянюк, Вікторія Романова, Вадим Коваль, Микола Кукавець – Рівне).

Дискусії теоретиків і практиків спортивної науки та фізичної культури і спорту продовжились у читальному залі нашого навчального закладу. Учасників кременецького етапу Всеукраїнської науково-практичної конференції вітали кременецький міський голова Олексій Ковальчук, проректор з наукової роботи МEGУ Володимир Борейко, директор Олімпійської академії України, професор Валентина Єрмолова, директор Кременецького педагогічного коледжу Оксана Камінська, завідувач кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання нашої академії, професор Олена Довгань. Учасниками наукового форуму, крім наших науковців і фахівців, стали викладачі Кременецького лісотехнічного коледжу, Кременецького медичного училища ім. Арсена Річинського, вчителі Волинського ліцею ім. Нестора Літописця та загальноосвітніх шкіл міста.

Представники спортивної науки, практики фізичної культури і спорту, вчителі фізичного виховання освітніх закладів слухали доповіді директора Олімпійської академії України, професора Валентини Єрмолової «Олімпійська освіта в закладах загальної середньої освіти України», декана факультету здоров'я, фізичної культури і спорту МEGУ, голови Рівненського відділення Олімпійської академії України, професора Лідії Завацької «Шляхи реалізації олімпійської освіти у Міжнародному економіко-гуманітарному університеті ім. академіка Степана Дем'ячука», науковця Національного університету фізичного виховання та спорту України Ірини Кроль «Культурна спадщина олімпійського руху як образно-символічна опора в системі викладацької гуманітарних предметів у школі».

Окремі виступи стали своєрідними майстер-класами з обміну досвідом по конкретних питаннях проблематики конференції. Завідувач лабораторії олімпійської освіти НУ фізичного виховання і спорту України, доцент Лідія Радченко запропонувала тему «Конкурси культури та мистецтв, олімпійські фестивалі, культурні олімпіади: зміст, програма, спрямованість». Голова Тернопільського обласного відділення Олімпійської академії України, завідувач кафедри фізичного виховання Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка, доцент Віталій Огністий і перший заступник голови

Тернопільського обласного відділення НОК України обгрунтовували заходи обласного відділення НОК по забезпеченню і розвитку олімпійського руху в регіоні. Про конкретний досвід спортивно-освітньої роботи в школі говорила вчитель вищої категорії Наталія Тимошук у виступі «Шляхи реалізації олімпійської освіти у навчальному процесі Волинського ліцею ім. Нестора Літописця».



Програма конференції передбачала широку тематику теоретико-методологічних і навчально-практичних виступів наших фахівців – науковців кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання, кафедри спортивних ігор і туризму академії та циклової комісії викладачів фізичного виховання педагогічного коледжу. Завідувач кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання, професор Олена Довгань обрала темою свого наукового дослідження «Аналіз теоретичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з олімпійської освіти». Продовження тематики забезпечив доцент цієї ж кафедри Володимир Папуша у повідомленні «Організація позакласної діяльності з олімпійської освіти з учнями середнього шкільного віку». Іхня колега, доцент кафедри Тетяна Кучер шукала логічний і практичний зв'язок між такими важливими категоріями спортивної науки, як «Сучасний олімпійський рух і олімпійська освіта». Цей тематичний напрямок доповнив доцент кафедри спортивних ігор і туризму Микола Божик аналізом олімпійської освіти як засобу спортивного навчання. Старший викладач кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання Любов Плевачук інформувала про «Успіхи українських легкоатлетів в олімпійському русі», а доцент цієї ж кафедри Володимир Банах конкретизував тему до рівня «Спортивні досягнення Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка».

Старший викладач кафедри спортивних ігор і туризму Василь Довгаль аналізував «Рівень знань з олімпійської освіти у спортсменів дитячо-юнацьких спортивних шкіл м.Кременця». Асистенти цієї кафедри Сергій Сиротюк і Галина Кедріч віддали перевагу питанням методики фізичного виховання і відповідно розробили теми «Особливості підготовки вчителів фізичної культури



до впровадження олімпійської освіти у навчально-виховний процес з учнями середнього шкільного віку» та «Популяризація ігрових видів спорту серед учнівської та студентської молоді».

Голова циклової комісії викладачів фізичного виховання педагогічного коледжу Катерина Єрусалимець зупинилася на процесі «Формування гуманістичних цінностей

школярів через запровадження олімпійської освіти у загальноосвітній школі», а викладач коледжу Тетяна Кіркова продовжила думки свого старшого колеги у методично-дослідженні «Формування професійної компетентності фахівців фізичного виховання і спорту до здійснення олімпійської освіти». Керівник фізичного виховання, викладач Кременецького лісотехнічного коледжу Анна Леськів-Бондарчук говорила про «Санний спорт як олімпійський вид спорту».

Конкретній олімпійській тематиці, спроектованій на площину нашого регіону та навчального закладу, присвятили свої дослідження кандидат наук з фізичного виховання і спорту, декан факультету фізичного виховання і біології нашої академії, доцент Олександр Бережанський («Олімпійці Кременеччини») і завідувач кафедри спортивних ігор і туризму академії, доцент Віктор Голуб («Олімпійське сузір'я Тернопільщини»). Серед спортивних зірок Волині та Галичини вони назвали колишніх студентів нашого навчального закладу, майстрів спорту зі стрибків на лижах із трампліна та лижного двоборства, учасників Зимових юнацьких Олімпійських ігор в Інсбруку (Австрія), чемпіонів світу, Європи й України Сергія Дроздова і Віталія Марченка, Олександра Шумбарця і Віталія Гребенюка; члена жіночої національної збірної України з регбі, кандидата в майстри спорту Тетяну Мороз, майстра спорту з легкої атлетики, учасницю чемпіонатів України, Європи та світу, чемпіонку світу 2018 року Юлію Костинську, члена жіночої збірної України з футболу Олену Мандзюк та інших.

Учасники Всеукраїнської науково-практичної конференції ознайомились із нашою навчально-матеріальною і спортивною базами з підготовки фахівців фізичного виховання для національної школи, зі спортивними комплексами і спорудами Кременця і Кременеччини. Представники загальноосвітніх закладів отримали вичерпну інформацію про умови вступу і навчання, особливості підготовки фахівців у Міжнародному економіко-гуманітарному університеті ім. академіка Степана Дем'ячука», Кременецькій гуманітарно-



педагогічній академії ім. Тараса Шевченка та нашому педагогічному коледжі.

На завершення конференції директор Олімпійської академії України, професор Національного університету фізичної культури України Валентина Єрмолова висловила вдячність за створення умов для успішної роботи наукового форуму ректорату нашої академії та дирекції педагогічного коледжу, персонально декану факультету фізичного виховання і біології, доценту Олександрові Бережанському, завідувачу кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання, професору Олені Довгань, завідувачу кафедри спортивних ігор і туризму, доценту Вікторові Голубу, директору педагогічного коледжу Оксані Камінській і зокрема голові циклової комісії фізичного виховання, заслуженому працівникові освіти України Катерині Єрусалимець – за успішне вирішення практичних питань підготовки та проведення наукового форуму і вручила їй підбірку фахової літератури з проблем олімпійського руху й олімпійської освіти, опублікованої Національним олімпійським комітетом України.

200-РІЧНОМУ ЮВІЛЕЮ ВОЛИНСЬКОГО ЛІЦЕЮ

Такий визначній даті в історії нашої альма-матер приурочене об'ємне, естетично оформлене сувенірне видання «Ювілей 200-ліття Волинського ліцею у культурно-освітньому просторі України». Над книгою працювала редакційна рада, очолювана ректором академії, професором

Афанасієм Ломаковичем. До її складу увійшли проректори навчального закладу Валентина Бенера, Марія Боднар і Микола Сиротюк, науковці-історики Ірина Скакальська, Володимир Собчук і Олександр Соловей, представники педагогічної науки Микола Курач і Людмила Врочинська, фахівці-філологи Олег Васишин і Лілія Невідомська, головний редактор газети «Замок» Анатолій Багнюк і куратор музеїв академії Валентина Шпак.

Видання побачило світ у видавництві «Місіонер» (м.Жовква, Львівська область). Партнерами цього видавничого проекту виступили Кременецька міська рада, Сенат Республіки Польща та громадське об'єднання «Допомога поляка на Сході». Автори-упорядники книги — Афанасій Ломакович, Марія Боднар, Олег Васишин і Володимир Собчук. Літературне редагування здійснила Лілія Невідомська, а художньо-технічне — Роман Скиба. Комп'ютерну верстку забезпечила Неля Мазула, коректуру — Роман Дубровський.

Це історичне презентаційне видання присвячене 200-літтю Волинського ліцею у Кременці, який спільно з Волинською гімназією був предтечею низки відомих навчальних закладів — історичних попередників нинішньої гуманітарно-педагогічної академії. Книга знайомить чи-

тача з історією багатьох освітніх інституцій, що функціонували в архітектурному комплексі Єзуїтського колегіуму та заклади і формували культурно-освітні традиції нашого краю. Масштабно висвітлюється багатогранна діяльність сучасної гуманітарно-

педагогічної академії з підготовки фахівців для національної школи. Подається тематична інформація про роботу її структурних підрозділів, професійні будні та творчі пошуки науково-педагогічних і адміністративно-технічних працівників, про вагомий здобуток різних поколінь випускників. В анотації видання зазначається: «Академічна спільнота робить усю від неї залежне, щоб наш навчальний заклад, як і впродовж сотень років, залишався справжнім храмом освіти і науки».

Ректор академії, професор Афанасій Ломакович у вступному слові наголошує: «Могутня аура та високий науковий потенціал Волинського ліцею були дієвим важелем того, що вища школа у Кременці стала першовитоком Університету св. Володимира (нині — Київського національного університету ім. Тараса Шевченка) та Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Інколи Кременець називають маленькою Швейцарією, а ще його можна вважати своєрідними історичними дверима у Європу та європейську освіту».

У книзі опубліковане звернення Міністерства освіти і науки України до колективу академії, де, зокрема, го-

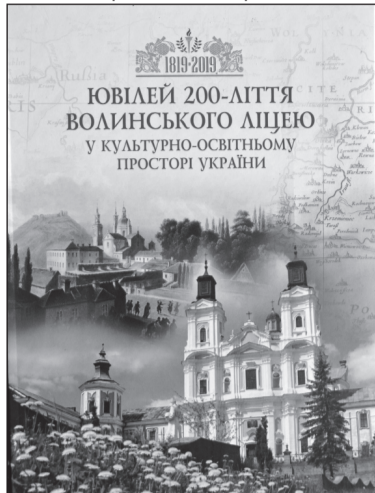
вориться: «Сьогодні пріоритетним напрямком діяльності закладу є підготовка висококваліфікованих працівників освітньої галузі. Тенденції розвитку академії, яка успішно інтегрується в європейський та світовий науково-освітній простір, полягають у зміцненні її високого статусу і стабільних позицій на національному ринку освітніх послуг, співпадають із тенденціями та можливостями соціально-економічного і духовно-культурного розвитку краю, відповідають освітнім потребам не лише регіону, а й держави в цілому».

Ректор Київського НУ ім. Тараса Шевченка, академік Леонід Губерський підкреслює: «Ваш навчальний заклад за всю свою історію існування успадкував кращий досвід від освітніх інституцій, що складають літописну книгу становлення вищої освіти у краї. Знаменним є той факт, що історія наших навчальних закладів тісно взаємопов'язана. Заснування Київського університету ім. Тараса Шевченка бере свій початок від 1833 року на базі перенесеного до м. Києва Волинського ліцею. Ми бережемо пам'ять про історію заснування альма-матер. Сьогодні у Музеї нашого університету зберігаються експонати, які було перевезено із Волинського ліцею».

Продовжує думку свого київського колеги ректор Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка, професор Богдан Буяк: «Від Волинського ліцею — знаменитих Волинських Афін — пішов і Кременецький учительський інститут, і міжнародний флагман гуманітарної освіти — Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка, і сучасна Кременецька гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка... І в усі часи, незалежно від зміни устрою і назви, наша пра-альма-матер, наш спільний навчальний заклад мав дуже важливу і складну місію: бути форпостом знань і зберігати самобутність, бути

на межі Сходу і Заходу і бути центром, за Шевченковими настановами, «і чужого не вчаться, і свого не цуратись», брати найкраще, найпрогресивніше тогочасної світової науки — і віднаходити, збирати, вивчати і зберігати, пропагувати своє, українське, плекати вітчизняні таланти».

Ювілейне видання включає вищезгадані вітальні слова, розділ «Вихи становлення», де міститься інформація про 12 освітніх закладів — попередників нинішньої академії, а найоб'ємніший розділ «Vivat academia!» висвітлює сучасне і перспективи нашої науково-освітньої інституції у контексті функціонування структурних підрозділів академії та наукових здобутків і творчих пошуків її науково-педагогічних працівників. Книга подає інформацію про науковців трьох факультетів (соціально-педагогічної освіти і мистецтв (декан Людмила Врочинська), фізичного виховання та біології (декан Олександр Бережанський) і гуманітарно-педагогічного факультету (декан Микола Курач)). У їх складі — 9 кафедр, де працюють 120 науковців, основна маса котрих мають наукові ступені доктора і кандидата наук та вчені звання професора і доцента. Охарактеризовано педагогічний коледж (директор Оксана Камінська), бібліотеку академії (директор Юлія Стрельчук), музеї освіти та довоєнної фотографії, кімнати-музеї композитора Михайла Вериківського та художника Ростислава Глуква, Етнографічну світлицю Волині (завідувач Ірина Комінярська). Сказане слово про газету «Замок» як інформаційний оберіг академії. Йдеться і про адміністративно-технічну службу, бухгалтерію, навчально-методичний відділ, наукову частину, відділ кадрів. Привертає увагу заключний розділ «Вони були учнями Кременця» з конкретною інформацією про 62 найбільш відомих випускників нашої альма-матер.



ЕСКІЗИ В ІСТОРІЇ АЛЬМА-МАТЕР

Серед заходів, присвячених 200-літтю Волинського ліцею у Кременці, окреме місце належить публікації інформаційно-тематичного видання «Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка. Від минулого до сьогодення», яке побачило світ у видавничому центрі нашого навчального закладу. Автор-упорядник книги — завідувач музейним комплексом академії, член Національної спілки журналістів України Валентина Шпак. Рецензентами видання виступили доктор історичних наук, професор кафедри української філології та суспільних дисциплін Ірина Скакальська та кандидат історичних наук, доцент цієї ж кафедри Олександр Соловей.

У книзі відтворюються важливі епізоди процесу формування у нашому краї унікального навчального закладу — Волинської гімназії, її реформування у Волинський ліцей, подається інформація з історії інших освітніх інституцій, які функціонували в історичному архітектурному

висловом Т. Чацького, «... були учнями Кременця». В роботі підкреслено роль Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка у зміцненні та модернізації вищої освіти на Півдні Волині, йдеться про творчі

ліцейного історико-архітектурного комплексу: Волинська гімназія (1805 — 1819), Волинський ліцей (1819 — 1833), Волинська духовна семінарія (1836 — 1902), Віталіївське єпархіальне училище (1902 — 1920), Кремен-

ецького ліцею першої третини ХХ століття. В окремому розділі говориться про діяльність Кременецьких учительського і педагогічного інститутів 1940 — 1969 років, зокрема про їх роль у вихованні вчительських кадрів за радянськими ідейно-теоретичними взірцями та партійно-державними стандартами.

Тут згадується і про Кременецьку педагогічну школу, що готувала вчителів молодших класів і через рік після заснування отримала статус педагогічного училища. Третина століття освітньої історії припадає на функціонування педагогічного училища та педагогічного коледжу, яким автор приділяє особливу увагу, бо на їх навчально-матеріальній базі, кадровому потенціалі та навчально-методичному досвіді педагогів почав своє зростання гуманітарно-педагогічний інститут, що передав естафету вищої школи гуманітарно-педагогічній академії.

Книга віддає належне організаторам, очільникам згаданих освітніх закладів, серед яких — директори учительського інституту Іван Вакула та Уляна Краглик, ректор педагогічного інституту Микола Бригінець, директори



пошуки науково-педагогічного колективу нашої альма-матер у вирішенні завдань та забезпеченні позитивних перспектив розвитку сучасного закладу вищої освіти.

У передньому слові зазначається, що Волинська гімназія та ліцей стали тим духовним та історичним корінням, на якому розквітнув Тернопільський педагогічний інститут у ХХ столітті, розвинувся і став життєздатним Кременецький гуманітарно-педагогічний інститут, а згодом — академія.

Своєрідними символічними історичними віхами еволюції кременецьких закладів вищої освіти стали опубліковані в книзі студентські гімни: старовинний студентський Гімн «Gaudeamus Igitur», Гімн вихованців Волинського ліцею та Гімн Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Книга подає хронологію функціонування навчальних закладів у стінах

нецький ліцей (1920 — 1939), Кременецький учительський і Кременецький педагогічний інститут (1940 — 1969), Кременецька педагогічна школа — педагогічне училище (1944 — 1955), Кременецьке педагогічне училище (1969 — 1991), Кременецький педагогічний коледж (1991 — 2002), Кременецький гуманітарно-педагогічний інститут (2002 — 2014) і Кременецька гуманітарно-педагогічна академія — з 2014 року.

Згідно з такою хронологією і структуроване дане інформаційне видання. Насамперед йдеться про Волинську гімназію та ліцей, їх викладачів і випускників, які визначили славу і престиж навчального закладу, впливали на розвиток тогочасної освіти, науки, мистецтва та різних галузей суспільного життя. Охарактеризовано діяльність духовних навчальних закладів ХІХ — початку ХХ століть. Часом великих освітніх надій назвала автор період функціонування Кремен-



педагогічного училища Василь Редько і Генріх Стиранкевич, директори педагогічного коледжу Володимир Стародубець, Василь Яценко й Афанасій Ломакович, до заслуг якого належить реформування педагогічного коледжу в гуманітарно-педагогічний інститут і в академію.

Видання стане корисним кожному, хто хоче побачити обриси розвитку освіти у нашому краї.

ІМАГОЛОГІЯ – ПРОСТІР ЛІТЕРАТУРНИЙ

(за матеріалами наукової частини)

Це переконливо довела молодий науковець нашого навчального закладу Вікторія Якимович у дисертаційному дослідженні «Імагологічний дискурс Марії Матіос і Діни Рубіної», яке вона підготувала під науковим керівництвом кандидата філологічних наук, доцента Олени Пасічник. Успішний захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради у Бердянському державному педагогічному університеті. Опонентами виступили доктор філологічних наук, завідувач кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства згаданого університету, професор Ольга Харлан і кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури та порівняльного літературознавства Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника Іванна Девдук.

Наш науковий тандем у своїх аналітичних пошуках вийшов на змістове поле літературної імагології, як окремої галузі літературної компаративістики, що займається питаннями літературного зображення інших народів і країн. Дисертантка та її наставник зробили це через аналітичне співставлення у творчості української письменниці Марії Матіос і російсько-ізраїльської авторки Діни Рубіної національних образів та особливостей діалогу та полілогу між «Я» та «Іншим», між «Я» та «Чужим».

В дисертації наголошується, що для соціально-духовної орієнтації в «чужій» культурі недостатньо власних знань і спостережень за її носіями; тут обов'язковим є розуміння та сприйняття душі «Іншого» та духу його культури. У такому контексті унікальні можливості надає імагологічний підхід до аналізу творчості майстрів пера різних народів, а отже, і різних культур, тим більше, якщо їхня творчість ніколи не співставлялася, не аналізувалася в аспекті компаративістики через призму розуміння образів «Іншого» та «Чужого» в літературних творах.

Дисертантка виходила з того, що М.Матіос і Д.Рубіну, як представниць

сучасної жіночої художньої прози, об'єднують зацікавлення національною тематикою, проблемою національних образів світу. Для письменниць характерні як збіги, так і відмінності у візуалізації образів «Свого» і «Чужого», що в імагології є основоположним. Дослідниця врахувала, що їхні авторські тексти створені майже одночасно, подібні за жанром і стилем. Це вказує на їх належність до однієї літературної доби, представники котрої оцінюють минуле і сучасне як перетин «Свого» і «Чужого». В цьому виявилась актуальність досліджуваної проблематики і саме це обумовило мету дисертаційного дослідження: охарактеризувати через компаративне зіставлення



особливості, типологічні збіги та відмінності імагологічного дискурсу творів Марії Матіос і Діни Рубіної.

З метою обґрунтування доцільності компаративного підходу до дослідження імагологічного дискурсу творів української та російсько-ізраїльської авторок дисертантка окреслила теоретичні аспекти понять «імагологія», «літературна імагологія», «імагологічний дискурс» і вже в аспекті імагологічного дискурсу здійснила аналіз окремих прозових творів М.Матіос і Д.Рубіної, з'ясувала особливості стереотипних образів «Свій – Чужий», а також конкретно розглянула специфіку бінарної опозиції «Свій – Чужий» як одного із засобів сприйняття і художнього пізнання світу. Окремим завданням постало виявлення особливостей вербалізації опозицій «Свій – Чужий», «Свій – Інший». З цією метою дисертантка проаналізувала десять творів Марії Матіос і одинадцять книг Діни Рубіної, що вийшли у світ упродовж першого десятиріччя XXI століття.

Особливої уваги заслуговують методи дисертаційного дослідження. Тим більше, в літературній імагології триває дискусія щодо методів вивчення художніх образів «Свого» і «Чужого». Дослідниця вважає, що ефективними у досягненні мети та виконанні окреслених завдань виступає імагологічний метод із широким використанням міждисциплінарного інструментарію та дотичний до нього порівняльно-типологічний підхід, або генетично-контактний метод із пріоритетним акцентом на імагологічному аспекті аналізу літературних творів. На різних етапах дослідження використовувалися елементи комплексного вивчення літературно-художнього тексту, біографічного, порівняльно-історичного, зіставно-типологічного та герменевтичного літературознавчих методів, які забезпечували ґрунтовне тлумачення імагологічного дискурсу в досліджуваних творах.

Наукову новизну дисертації визначило висвітлення понять «імагологічний дискурс», «літературна імагологія», котрі ще не мають загально визначених дефініцій. Вперше в літературознавстві художня проза представлена різними національними літературами стала предметом спеціального наукового аналізу крізь призму імагологічного дискурсу. І що особливо актуально, вперше досліджуються образи інших народів у творчій свідомості письменниць під кутом зору утвердження чи руйнування ними етнічних стереотипів, що зроблено на змістовому полі диалогічності «Свій – Чужий». Необхідно підкреслити: дисертантка самостійно дослідила концепти літературної імагології, образів «Свій», «Інший», «Чужий» в художніх літературних творах у рамках імагологічного підходу, уточнила поняття «етноімагологія». Науковий керівник дисертаційного дослідження й опоненти захисту наголосили на тому, що всі засадничі ідеї й аналітичні висновки належать безпосередньо дисертантці.

Практичне значення дисертаційного

ВІТАЄМО!

Успішно захистила дисертаційне дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата наук



ЯКИМОВИЧ Вікторія Андріївна
кандидат філологічних наук

дослідження полягає в тому, що здійснено певний внесок у вивчення імагологічного дискурсу прозових творів як літературознавчої проблеми, а результати наукового аналізу можуть знайти конкретне і предметне застосування при вивченні окремих тем курсів історії української та зарубіжної літератури, лекцій з компаративістики, насамперед у тематичному розділі щодо імагології, у вищій та загальноосвітній школах у форматі навчальної і позанавчальної науково-дослідницької чи виховної роботи.

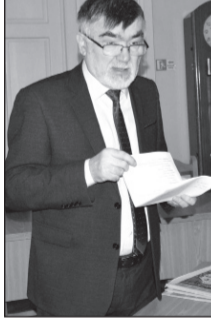
Основні положення та результати дисертаційного дослідження були оприлюднені на наукових конференціях, семінарах і засіданнях кафедр в нашій академії, на 7 міжнародних і 5 всеукраїнських наукових форумах, опубліковані у 14 наукових виданнях, 5 з яких належать до фахових видань України, одне – до зарубіжних.

Багатоаспектний аналіз імагологічного дискурсу прози української письменниці Марії Матіос та російсько-ізраїльської авторки Діни Рубіної дозволив розкрити спільне та відмінне у взаємодії образів «Свого», «Іншого», «Чужого». Перспективою дослідження дисертантка бачить подальше розширення інтердисциплінарних і міжлітературних векторів компаративно-імагологічних наукових пошуків у художній творчості майстрів сучасної жіночої прози.

Олександр СОЛОВЕЙ

кандидат історичних наук

Інноваційні пошуки освітан поширюються різноманітними методологічними векторами, спрямовуються на застосування ефективних форм і методів та оновлення змісту навчально-виховної роботи. Саме у такому контексті науково-педагогічні



працівники кафедри української філології та суспільних дисциплін нашої академії спільно з фахівцями методичного



кабінету відділу освіти Кременецької райдержадміністрації та Кременецького краєзнавчого музею на організаційному полі Центру краєзнавства і туризму при згаданій кафедрі (керівник – доктор історичних наук, професор кафедри Ірина Скакальська) провели навчально-методичний семінар із проблем музейної педагогіки для вчителів суспільствознавчих дисциплін загальноосвітніх шкіл нашого району. Науково-методичне зібрання фахівців академії, вчителів шкіл і працівників краєзнавчого музею проходило в рамках заходів, приурочених

В ЦЕНТРІ УВАГИ – МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА

200-річчю становлення вищої освіти в Кременці.

Роботу семінару розпочала методист методкабінету відділу освіти райдержадміністрації, випускниця нашого навчального закладу Раїса Лисик, яка визначила цілі та завдання, окреслила програму зібрання, показала місце музейної педагогіки в методичному забезпеченні вивчення суспільних дисциплін у загальноосвітній школі й акцентувала на її можливостях у патріотичному вихованні учнівської молоді.

Доктор історичних наук Ірина Скакальська, використавши інноваційну форму практичного кейсу, охарактеризувала ефективні засоби візуалізації та організації процесу освоєння історичних знань учнями загальноосвітньої школи на уроках із застосуванням методів музейної педагогіки.

За конкретно локалізованим змістом тему «Кременець у культурно-освітніх процесах» запропонував учасникам семінару кандидат історичних наук, доцент Володимир Собчук. На багатому фактологічному місцевому матеріалі науковець продемонстрував теоретико-методологічні можливості локальної історії у поглибленні світоглядних знань учнів, у розумінні й усвідомленні ними загальнонаціональних історичних процесів через призму історичного розвитку рідного краю.

Кандидат історичних наук, доцент Олександр Соловей запросив учителів-суспільствознавців до роботи над темою «Екскурсія як джерело знань і формування історичних компетентностей школярів». Виступ науковця був цікавим і корисним ще й у тому плані, що сам доповідач з особистого практичного досвіду знає специфіку і завдання, форми і методи роботи екскурсовода, особливості та прийоми використання матеріалів музейних фондів у навчальній роботі та позанавчальних виховних заходах.

Тему «Музей навчального закладу як кластер освітніх ідей» презентувала кандидат історичних наук, доцент кафедри Галина Сеньківська. Як фахівець-дослідник музейної справи та краєзнавства, вона побудувала свою розмову з учителями-практиками на матеріалах Музею історії нашого навчального закладу, що було особливо актуальним з огляду на відзначення 200-ліття становлення вищої освіти на Півдні Волині.

Керівник Центру краєзнавства і туризму, доктор історичних наук Ірина Скакальська та її колега, кандидат філософських наук Олена Мороз розкрили змістово-методологічну суть і навчально-виховне значення освітньо-культурного тандему «музей – школа» на конкретних матеріалах виставково-музейних структур нашої академії: Кімнати-музею художника Ростислава Глуква, Етнографічної світлиці та Центру вивчення польської культури.



На завершальний етап роботи навчально-методичного зібрання в експозиційній залі Кременецького краєзнавчого музею учасників семінару запросив його директор Андрій Левчук, який підготував практичний кейс із музейної педагогіки.

НАЙВИЩИЙ РІВЕНЬ БЕЗПЕКИ – ПСИХОЛОГІЧНИЙ

Сучасна психологічна наука не тільки розширює горизонти тематичних пошуків, а й поглиблює аналітичний зміст наукових досліджень. У цьому аспекті показовою стала IV Науково-практична конференція та Форум Університетів Третього Віку з міжнародною участю «Соціальна адаптація

людей літнього віку в сучасному суспільстві, ортобіоз і паліативна допомога», що проходила в рамках проблемно-тематичного циклу «Психологічні складові сталого розвитку суспільства: пошук психологічного обґрунтування відповіді на виклики сучасності». Конференція проходила на базі Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки (кафедри педагогічної та вікової психології факультету психології та соціології) у співпраці із Брестським державним університетом

ім. О.С.Пушкіна, Університетом Третього Віку «Волинський Акме-Університет» і Волинським підрозділом Асоціації політичних психологів України. Патронат над науковим форумом здійснювали Міністерство освіти і науки України, Академія наук вищої освіти України та громадська організація «Справа Кольпінга в Україні», діяльність якої спрямована на освітні проекти.

До Оргкомітету конференції увійшли декан факультету психології та соціології СХУ ім. Лесі Українки, професор Ж.П.Вірна, завідувач кафедри педагогічної та вікової психології СХУ ім. Лесі Українки, професор Я.О.Гошовський, декан соціально-педагогічного факультету Брестського ДУ ім. О.С.Пушкіна, доцент Н.О.Леонюк, доценти кафедри педагогіки та вікової психології університету-господаря Н.К.Вічалковська, Д.Т.Гошовська та О.Є.Іванашко.

Науковці поставили перед собою конкретну мету: привернути увагу громадськості до проблем людей літнього віку, підвищити ступінь інформування про проблеми демографічного старіння суспільства, до індивідуальних і соціальних потреб цієї категорії громадян. Обговорювалися актуальні питання поліпшення їх соціального і медичного обслуговування. Визнано за

необхідне узагальнити досвід створення та функціонування університетів третього віку як однієї із форм організації раціонального способу життя, і насамперед вітчизняний та зарубіжний досвід у сфері особистісного ортобіозу літніх людей і паліативної допомоги їм.



Фахівці аналізували проблеми людей літнього віку, висвітлювали виклики, що стоять перед цією категорією громадян нашої держави, говорили про перспективи підвищення якості їхнього життя, наголошували на важливості міждисциплінарного аналізу окресленого комплексу проблем. У науковому зібранні брали участь не лише науковці-психологи, а й педагоги навчальних закладів різних рівнів, лікарі та студенти з Луцька, Львова, Ужгорода, Житомира, Дніпра, Києва, Кременя, Запоріжжя, Чернівців, Рівного, Тернополя, Вінниці, Мукачеве та Бреста (Республіка Білорусь). Конференція проходила у форматах пленарного і секційних засідань, майстер-класів і круглого столу.

На пленарному засіданні розглядалися методологічні засади надання ревіталізаційної допомоги літнім людям (Я.О.Гошовський, Луцьк), особистісно-орієнтована психотерапія сучасних пенсіонерів (К.С.Максименко, Київ), паліативна допомога хворим (Р.Г.Процюк, Київ), механізми соціальної активності літніх людей (Н.О.Леонюк, Брест), соціально-психологічні особливості людей літнього віку (В.И.Бочелюк, Запоріжжя), психологія екологічної свідомості в акмеогенезі (Л.П.Журавльова, Житомир), інноваційні

моделі міжособистісної взаємодії літніх людей (Т.Д.Щербан, Мукачеве), інваріантність психогенезу особистості (В.М.Шмаргун, Київ), адаптація людей літнього віку до сучасного суспільства (Н.В.Хазратова).

До морально-етичної проблематики звернулися Л.В.Сікорська й О.Я.Фенина (особливості відчуття щастя у людей похилого віку), І.О.Корнієнко (особливості опанувальної поведінки на різних етапах життєдіяльності), Ж.П.Вірна (соціофобія і втеча від реальності), Г.П.Сябенко (напрямки поведінково-когнітивної корекції), І.С.Валітова (старше покоління у конфліктах сучасної сім'ї), З.Р.Кісіль (особистісні деструкції у літньому віці).

Висвітлювалися питання освітнього процесу упродовж усього життя (З.Я.Ковальчук), соціально-психологічної рекреації літніх людей (О.П.Сергеєнкова), моделей успішного «активного старіння» (А.А.Богущька), губристичної мотивації за допомогою демонстративного споживання (К.І.Брагіна) та інші.

Трибуна пленарного засідання була надана науковцю нашої академії – доктору психологічних наук Н.М.Савелюк, яка оприлюднила власне аналітичне дослідження «Психологічна безпека та благополуччя особистості у вимірі світоглядного континууму «релігійність – атеїстичність».

На секційних засіданнях учасники конференції вивчали «Психологічні складові сталого розвитку суспільства: пошук психологічного обґрунтування відповіді на виклики сучасності», «Психологічні особливості ортобіозу особистості», а також звернулися до тем «Адаптація людей літнього віку до реалій політизованого українського суспільства», «Медико-психологічна підтримка особистості: геронтопсихіатрія, паліативна медицина та паліативна допомога» і «Соціальна адаптація людей літнього віку в сучасному суспільстві». В останній секції з науковим повідомленням «Психологічні особливості соціальної інклюзії людей похилого віку» виступила асистент учителя Кременецької ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич О.А.Зелінська.

У секційному форматі науковці дис-

кутували щодо застосування нетрадиційних енергетичних технологій у життєвому просторі людей похилого віку і психології гідності на етапі акмеогенезу; щодо психологічних особливостей спілкування з пацієнтами у паліативній медицині, специфіки Інтернет-адикції та професійної реадaptaції сучасних пенсіонерів і навіть щодо ефективного навчання дорослих іноземній мові. Особлива увага була приділена емоційній стабільності як одному із чинників якості життя зрілої особистості, генетично-психологічними підходами до оздоровлення людей пенсійного віку та компетентності психолога в роботі із цією категорією громадян, напрямкам підтримки та стимуляції когнітивного потенціалу літніх людей і мотивам їх участі у громадському житті.

У рамках конференції пройшли майстер-класи «Психологічні засоби формування позитивного психоемоційного стану слухачів університетів третього віку (з досвіду діяльності Волинського Акме-Університету)», «Методи психоемоційного розвантаження», «Біосугестивна психотерапія як метод



профілактики професійного вигорання», а також тренінг «Живемо за принципами Кольпінга: відповідально жити – солідарно діяти».

Науковці-психологи стали учасниками Форуму Університетів Третього Віку, що проходив у форматі презентації роботи УТВ міст Львова, Стрия, Тернополя, Ужгорода, Житомира, Чернівців і Дніпра. Завершився Форум засіданням круглого столу «Перспективи розвитку університетів третього віку в Україні». Учасники конференції відвідали Музей Лесі Українки, здійснили екскурсію містом, під час якої ознайомились із Будинком з химерами, оглянули Замок Любарта та інші знакові об'єкти Луцька.

Наталія САВЕЛЮК,
доктор психологічних наук

Упродовж останніх років Україна зіткнулася з низкою гострих як глобальних, так і локальних, регіональних проблем у різних сферах політики, економіки, безпеки. Причому численні строкові й дострокові президентські, парламентські, місцеві вибори, міжнаціональні та внутрішньодержавні перемовини, як і низка запроваджених реформ наразі не дуже ефективно запобігають подальшій ескаляції багатьох із цих болісних проблем. Дві найбільш масові загальнонаціональні акції протесту – Майдани 2004 та 2013-2014 рр., яскраво продемонструвавши суб'єктивність української нації та завершившись фактичною перемогою мітингарів, через певний час, на жаль, змушують нас згадувати відомий вислів про «одні й ті самі граблі». А вже позитивні за своїм замислом спроби зміни соціальної ситуації на краще так чи інакше вкотре обертаються черговою нестабільністю та кризовістю. І страждають нездебільшого в таку епоху змін саме люди похилого віку, котрим з огляду на фізіологічні та психологічні особливості найважче адаптуватися до численних трансформацій.

В цьому контексті релігія, з одного боку, є потужною основою підтримки бажаної внутрішньоособистісної стабільності, а з іншого боку, особливо в умовах новітніх релігійно орієнтованих ідей та віянь, може бути й загрозою для психологічної безпеки громадян. Інакше кажучи, не варто односторонньо тлумачити її вплив як позитивний чи негативний, оскільки насправді він є нелінійним і неоднозначним. Відомий,

ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ

наприклад, афоризм про те, що «в окопах не буває атеїстів», так само як і побуває

активно аналізується у сучасній науці. Одні вважають, що доцільно та продуктивніше

у життєвому просторі та якою суб'єктивною мірою складатиме безпеку/небезпеку. В такому контексті розгляду, на перший погляд, високорелігійна людина сама по собі вже психологічно захищена. Так, вона «покладає своє серце на Бога», сповнена радісних і світлих почуттів і передчуттів, не переобтяжена «земними турботами», пам'ятаючи про прийдешні «небесні благодаті». Але, з позиції більш виваженого психологічного аналізу, то навіть теоретично важко уявити таку людину, котра ніколи не переживає «можливість або неминучість виникнення чогось небезпечного, важкого для кого-, чого-небудь».

Тут доцільно згадати про суперечливу роль емоції страху в життєдіяльності індивіда, яка не є однозначно негативною чи позитивною. Так, абсолютна відсутність страху як переживання певної небезпеки неминуче призвела б до вимирання того чи іншого виду, тоді як його гіпертрофовані форми спричиняють істотне падіння рівня психологічного благополуччя і навіть летальні випадки (смерть – не тільки фізична категорія, надмірні негативні емоції теж убивають). Аналогічна біполярність, на нашу думку, спостерігається і у сфері релігійного життя.

Ще Е. Фромм класифікував усі релігії на авторитарні й гуманістичні, що чітко характеризує різний психологічний вплив на людину релігійних ідеологем. У наш час окремі негативні аспекти релігійності продовжують вивчатися, особливо щодо діяльності так званих «сучасних», нетрадиційних (а по факту – зазвичай деструктивних) релігійних культів та організацій.



підтверджена окремими дослідженнями думка, що на схилі літ людина частіше звертається саме до Бога. Водночас чимало особистостей виробляють доволі ефективні копінг-стратегії поза релігійністю. В цілому питання про психологічну безпеку і благополуччя у вимірі світоглядної дихотомії «релігійність – атеїстичність», як і в її континуальних розрізах, продовжує потребувати вдумливого наукового вивчення й виваженого аналізу.

У «Великому тлумачному словникові сучасної української мови» безпека визначається досить лаконічно: як «стан, коли кому-, чому-небудь ніщо не загрожує». «Загроза», відповідно, – як «можливість або неминучість виникнення чогось небезпечного, прикрого, важкого для кого-, чого-небудь». Отже, саме по собі поняття «безпеки» є доволі психологічним за змістом.

Поняття власне психологічної безпеки

вживати психологічну безпеку як один із двох базових видів поряд із фізичною безпекою. Причому, на їх думку, саме психологічна безпека – первинна, оскільки цінності й сенси, уявлення та відношення людини диктують її реальну поведінку, тому «і загроза, і захист походять також від людини». Якщо в такій концепції психологічна безпека – системотвірний чинник для більшості інших видів безпеки, то в іншій теорії – це вже сама по собі якісно-своєрідна, багаторівнева й багатобачна динамічна система, яку формують психічні процеси, стани та властивості з притаманними їм у межах тільки цієї системи специфічними закономірностями, різноманітними зв'язками.

З точки зору психології саме особистість, а не середовище, може й повинна розглядатися як системотвірний центр власної безпеки. При цьому певний її психологічний тип значною мірою визначатиме те, що саме

ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ

Наталія САВЕЛЮК,

доктор психологічних наук

Психологічна безпека в аспекті особистісної релігійності корелює як із прихильністю гуманістичному типу релігійної системи (до якого належить, зокрема, канонічне християнство), так і з індивідуальними рисами суб'єкта, пов'язаними з поняттям зрілості. Одним же із власне психологічних її вимірів є стан, який позначається у психології подібними, хоч і не зовсім тотожними поняттями «психологічне благополуччя», «суб'єктивне благополуччя», «щастя» й т. ін.

У масовій свідомості, в побуті та в науці щастя, здоров'я, благополуччя як особистісні реалії фактично ототожнюються й завжди фігурують серед найважливіших, омріяних, дуже жаданих і водночас майже завжди недосяжних феноменів. Згідно з цим у психології благополуччя зазвичай визначають як щасливий стан задоволеності власним життям, що передбачає охоплення фізичних, психічних і соціальних контекстів.

Щодо власне проблеми взаємозв'язку психологічного (суб'єктивного) благополуччя особистості та типу її світогляду (релігійного або атеїстичного) у сучасній науці досі тривають дискусії, результати яких, відповідно, продовжують підпадати під загальний принцип фальсифікації.

Так, серед зарубіжних публікацій, присвячених зазначеній проблематиці та її прорелігійному вирішенню, однією із найбільш цитованих є наукова стаття К.Еллісона, де аналізуються багатоаспектні взаємозв'язки між психологічним благополуччям і «релігійною участю» особистості. За результатами досліджень автор доходить висновку, що позитивний вплив «релігійної переконаності» на психологічне благополуччя є «прямим і фундаментальним»: особистості із сильною релігійною вірою повідомляють про «вищі рівні задоволеності життям, більше особистісне щастя і менші негативні наслідки травматичних життєвих подій». Водночас, як зауважує дослідник, позитивний вплив такої «екзистенційної переконаності» особливо виявляється щодо осіб старшого віку та з нижчими рівнями освіти; певні відмінності у задоволеності життям стабільно демонструються також і щодо представників різних релігійних конфесій та спільнот (традиційних і нетрадиційних).

Існують ще й інші, інколи діаметрально протилежні погляди на проблему співвідношення релігійності та психологічного благополуччя. Стислий аналіз таких поглядів здійснюють Л. Тей, М. Лі, Д. Майєрс та Е. Дінер. Дослідники вказують на той факт, що скептиками й атеїстами релігія розглядається як іррелевантна щодо благополуччя або навіть соціально шкідлива. Наприклад, на думку Дж. Шоу, твердження, що «віруюча людина щасливіша за невіруючу», не більш істинне, ніж твердження, що «п'яниця щасливіший за тверезу людину». Також цитуються слова відомого релігійного діяча М. Лютера про те, що релігія може приносити страждання і начебто насправді «нічого не варта». Самі ж згадані вчені, провівши масштабні кроскультурні дослідження (у різних країнах Заходу та Сходу), стверджують, що послідовний позитивний взаємозв'язок між релігійністю та благополуччям хоч і незначний, але існує. Причому міра такої кореляції модерується через рівень аналізу, відрефлексований авторами як «парадокс релігійного зобов'язання». Вказуються і такі потенційні модератори цього взаємозв'язку, як «життєві обставини», «соціальні обставини», «ефекти соціальної нормативності» й «релігійні приписи».

Проаналізувавши результати досліджень, науковці стверджують, що навіть у менш релігійних суспільствах, але з відносно сприятливими обставинами в середньому високий рівень психологічного благополуччя досягається більшістю людей, незалежно від їх релігійності. У таких соціумах потенційна користь від релігійності для психологічного благополуччя послаблюється, оскільки навіть нерелігійні особистості там мають високий рівень соціальної підтримки та поваги.

Неоднозначність впливу релігійного або атеїстичного світогляду на особистість підтверджують, зокрема, результати масштабної емпіричної розвідки І. Ягієва, котрий порівнює конкретні показники психологічного благополуччя у релігійних

людей та атеїстів. За даними вченого, середні показники окремих складових психологічного благополуччя, а саме: позитивні стосунки, управління середовищем, цілі у житті, самоприйняття, а також задоволеність життям і наявність у ньому смислу є вищими у релігійних осіб. Водночас показники особистісної автономії є вищими у атеїстів, котрі, крім того, демонструють і нижчу потребу пошуку смислу.

Зазначимо, що атеїзм у науці визначається як система поглядів, яка випливає із визнання природного (матеріального) світу єдиним і самодостатнім, а всіх релігій — творінням самої людини. Сучасні вчені розглядають різні аспекти атеїзму — як соціального явища, суспільного матеріалістичного світогляду назгал та складової світоглядної позиції особистості зокрема.

Сучасна українська наука, на щастя, відійшла від цілком ідеологічної позиції однобічного та безапеляційного схвалення або засудження релігійності й атеїзму. Аналізуються і порівнюються різні аспекти їх впливу на особистісне та на суспільне функціонування, які доволі часто не підпадають і не повинні підпадати під певні етичні еталони, а мають лише констатуватися як певні факти. Відповідно, сучасна українська психологія, як і світова, потребує продовження й удосконалення вивчення взаємозв'язків релігійного й атеїстичного світогляду з різними параметрами особистості.

У цьому контексті було проведено відповідні дослідження. Первинну загальну сукупність респондентів було поділено на дві субвибірки. Перша — 543 особи з різних регіонів Західної України, котрі при відповіді на одне з перших запитань спеціальної анкети самоідентифікувалися як «як віруючі в Бога» (усі — християни різних конфесій). Друга — особи, котрі одразу чітко самоідентифікувалися як «атеїсти», 32 респонденти.

Першою використаною психодіагностичною методикою став «Питальник релігійної активності» Д. Смірнова, що складається із чотирьох субшкал із відповідними твердженнями. Шляхом врахування кватилів усю початкову вибірку було поділено на чотири підгрупи. Другою використаною методикою був питальник «Ваше самопочуття» О. Копіної, О. Суслової, Є. Заїкіна.

Після проведення безпосереднього опитування респондентів і первинного підрахунку емпіричних результатів необхідно було співставити через процедуру кореляційного аналізу кількісні дані двох використаних методик. А тому з метою вирівнювання чисельності двох диспропорційних субвбірок із підгрупи високорелігійних осіб була сформована вторинна субвбірка методом систематичного вибору («кожен четвертий» респондент). Таким чином, до складу вторинної субвбірки осіб із найвищим рівнем релігійної активності увійшов 31 респондент.

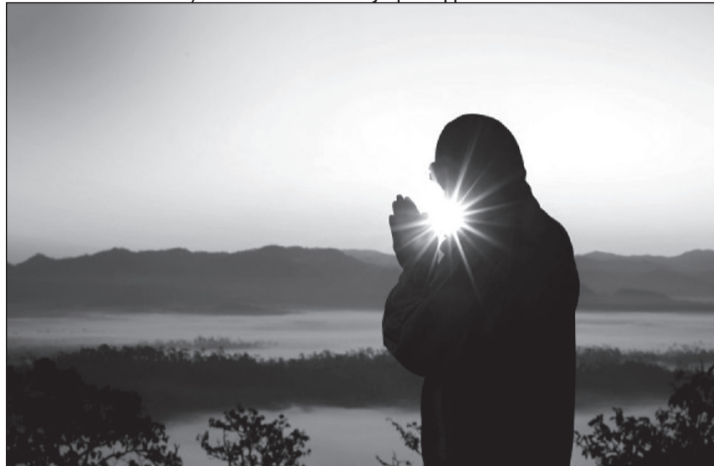
У зв'язку з непараметричним розподілом отриманих емпіричних даних, а також із відносно невеликою кількістю осіб у порівнюваних субвбірках, для встановлення міри статистичної значущості прогнозованих відмінностей використовувалася більш чутливий критерій U Манна-Вітні. Згідно із критерієм U Манна-Вітні, статистично значущі відмінності між атеїстами й високорелігійними особами виявилися за наступними декількома глобальними показниками психологічного (емотивного) благополуччя: «Я задоволена тим, як пройшов останній рік мого життя» — 1,74; «Моє благополуччя розладналося» — 3,42; «Я почуваюся щасливою людиною» — 1,48; «В моєму житті є джерело радості та підтримки» — 1,13.

Припускаємо, що однією із ключових складових описаного «джерела» для релігійних особистостей виступає саме Бог, як і спільнота інших вірян, які компенсують переживання життєвих негараздів і труднощів.

Натомість серед усіх відображених у другому блоці використаної методики вагомих аспектів життя лише за оцінюванням

одного з них між субвбірками виявлені статистично значущі відмінності — за задоволеністю «харчуванням» (3,91 і 4,42) і на користь високорелігійних осіб. Припускаємо, що даний факт пов'язаний з особливим ставленням до їжі на високому рівні релігійної активності, коли часті пости й інші харчові обмеження, на нашу думку, нівелюють ймовірну незадоволеність власним харчуванням у зв'язку зі складною економічною ситуацією.

За всіма показниками першою та другою блоків методики (крім самохарактеристики «я дуже турбуюся за свою роботу/навчання»), згідно із критерієм Н Краскелла-Уоллеса, статистично значущих відмінностей



між чотирма підгрупами першої субвбірки не виявлено.

Крім того, статистично значущі відмінності між підгрупами осіб із різною релігійною активністю у їх суб'єктивній задоволеності життям виявлені за наступними п'ятьма аспектами: «Робота/навчання» — особи із двома нижчими рівнями релігійної активності сумніваються у своїй задоволеності даним аспектом життя (по 3,47), а особи з вищими її рівнями — переважно задоволені (3,68 і 3,66); «Стосунки у сім'ї» — особи з найвищим і вищим за середнім рівнями релігійної активності істотно більшою мірою задоволені даним аспектом життя (4,21 і 4,12), аніж із нижчими її рівнями (3,97 і 3,93); «Харчування» — особи із двома вищими рівнями релігійної активності істотно більшою мірою задоволені даним аспектом свого життя (4,14 і 4,06), аніж із нижчими її рівнями (3,89 і 3,41); «Спілкування» — особи із двома вищими рівнями релігійної активності істотно більшою мірою задоволені даним аспектом свого життя (4,20 і 4,05), аніж із нижчими її рівнями (3,89 і 3,94); «Життєві перспективи» — особи з вищими рівнями релігійної активності істотно більшою мірою задоволені даним аспектом свого життя (3,70 і 3,77), аніж із нижчими її рівнями (3,47 і 3,44).

Отже, взаємозв'язок між релігійним або атеїстичним світоглядом особистості, з одного боку, та її психологічним благополуччям — неоднозначний та нелінійний. За результатами емпіричного дослідження, поперше, констатуємо, що, хоча високорелігійні особи глобально почуваються щасливішими й емотивно благополучнішими, а проте між показниками індивідуальної задоволеності конкретними аспектами життя між ними й атеїстами статистично значущі відмінності відсутні.

По-друге, між підгрупами респондентів із різними рівнями релігійної активності не виявлено статистично значущих відмінностей практично за всіма показниками їх глобального емотивного самопочуття (крім переживання турботи за власну роботу/навчання, що істотно більшою мірою притаманна високорелігійним особам). Щодо міри суб'єктивного задоволення конкретними аспектами життя, то між представниками підгруп релігійних респондентів констатовано значущі відмінності за оцінками наступних сфер: робота/навчання, стосунки у сім'ї, харчування, спілкування та життєві перспективи (вищі показники — в осіб із вищою релігійною активністю).

Таким чином, можна стверджувати, що світоглядний вибір особистості на користь релігійності в аспекті переживання нею психологічного благополуччя формує можливість у цілому почуватися щасливішою та впевненою у підтримці, поряд із тим, як міра індивідуальної задоволеності конкретними життєвими сферами фактично не змінюється.

Водночас перехід із нижчих на вищі рівні релігійної активності пов'язаний, наприклад, із частішим молитовтворенням, відвідуванням церкви, стимулює релігійну людину по-іншому переосмислювати й позитивніше сприймати свою діяльність, сімейні взаємини, раціон, комунікацію та більшою мірою вірити у завтрашній день.

Все це психологічно обгрунтовує частіше звернення людей як «в окопах», так і похилого віку, порівняно з молодими та мирними особами, саме до релігійних джерел особистісної підтримки. Адже, наприклад, світські юнаки мають значно більші шанси власноруч змінити своє життя, аніж ті, котрі істотніше залежать від волі випадку чи обмежені у часі. А тому подальші перспективи полягають у додаванні до складових відповідного дослідження вікової та інших соціально-демографічних змінних.

КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

відповідно до Закону України «Про вищу освіту»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади науково-педагогічного працівника:

Старшого викладача кафедри мистецьких дисциплін та методики їх викладання — 1.

Перелік документів, які подають на ім'я ректора академії: заява, список наукових праць і винаходів; документи, які підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва, інші передбачені законодавством України документи); письмовий звіт за попередній період про наукову, навчальну, методичну, організаційну роботу.

Претенденти, які не працюють в академії, крім заяви, подають особовий листок з обліку кадрів (засвідчений за попереднім місцем роботи); 2 фотокартки розміром 4х6 см, автобіографію; копії документів про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, засвідчені в установленому порядку; копію паспорта громадянина України (стор. 1, 2 і 11); копію трудової книжки, засвідчену кадровою службою за основним місцем роботи із зазначенням дати засвідчення; список наукових праць і винаходів та інші документи, які свідчать про професійні якості претендента.

Термін подання документів на участь у конкурсі — 30 днів від дня опублікування оголошення у пресі (газета «Замок») та офіційному веб-сайті навчального закладу.

Документи подаються у відділ кадрів академії за адресою: вул. Ліцейна, 1, м. Кременець, 47003.

Телефон для довідок: (03546) 2-19-91, 2-24-15.

ТРАДИЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ

Ось уже 19 років поспіль напередодні Дня української писемності та мови тисячі українців з усього світу пишуть всеукраїнський радіодиктант національної єдності. Цьогоріч цей диктант зачитав автор багатьох підручників з української мови Олександр Авраменко.



Студенти і викладачі педагогічного коледжу Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка писали радіодиктант у читальній залі бібліотеки. Тема цьогорічного диктанту – «Від бересту – до "цифри"». Цікаво, що серед бажаючих перевірити власні сили у знанні українського правопису виявились і бібліотечні працівники. Та ще більшою і приємною несподіванкою стала поява у



залі вісімдесятирічної Ніни Смокоровської (Потапчук) – випускниці 1963 року фізико-математичного факультету колишнього Кременецького педагогічного інституту. Вона з радістю повідомила, що хоче надолужити свої знання з

української мови, тому що колись у неї з цього предмету була «четвірка». До речі, у Національній бібліотеці України ім. Вернадського диктант писали українські зірки та політики, зокрема, Наталія Сумська, Влад Яма, Оксана Сироїд та Ірина Герасенко. Тож полку прихильників рідної мови прибуває. Хочеться вірити, що і знавців її таки збільшиться!

ЗАКОХАЙТЕСЬ У МОВУ...

Анастасія Михайлюк

Мова – це душа народу, його найбільша і найдорожча цінність.



9 листопада, у день вшанування пам'яті Преподобного Нестора Літописця, в Україні відзначають Свято української писемності та мови, з нагоди якого уже традиційно зібралися викладачі і студенти Кременецької ОГПА ім. Тараса Шевченка. Захід організували студенти-філологи під керівництвом кандидата філологічних наук, доцента Інни Волянук.

На початку свята пролунав гімн українській мові, а студентка-магістрантка Ірина Бевсюк продекламувала «Молитву до мови» К. Мотрич, яка долинула до сердець усіх присутніх. Власний прозовий вступ зробила Ірина Жолоб (41-У група),



яка також запропонувала цікавий і неординарний усний журнал «Мода і тренд». Вона наголосила, що філолог може знайти себе і в суміжних чи дотичних до філології професіях. На підтвердження цього студенти 41-У групи розповіли про такі професії. Головною думкою було те, що не потрібно чекати, коли робота прийде сама, а треба йти їй назустріч.

Під час лекції-презентації, проведеної автором замітки Анастасією Михайлюк (41-У група), усі присутні мали можливість обмінятися думками і враженнями щодо змін до українського правопису та значення Всеукраїнського диктанту національної єдності.

Свої власні поетичні здібності продемонстрували Павло Старух і Анастасія Михайлюк.

Головними гостями були першокурсники, які проходили «філологічні кордони» (складали вірш, відповідали на запитання, давали обіцянки). Після усіх випробувань студенти четвертого курсу вручили їм посвідчення «Філологів Кременеччини» та подарунки.

Всі присутні в залі також були активними учасниками заходу. Студенти 31-У групи підготували філологічну вікторину, у якій перемогла, звичайно ж, дружба.

Студенти і викладачі вкотре переконалися, що українська мова – найкраща у світі, а кожному з нас потрібно її берегти, цінувати і любити.



ДО ЯКІСНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

В Україні функціонують майже 15 тисяч закладів дошкільної освіти, де 138 тисяч педагогів виховують 1 млн. 300 тисяч наймолодших громадян держави. Діти – наше майбутнє, тому ніхто не ставить під сумнів пріоритетність проблем дошкільного виховання в системі національної освіти. Міністерство освіти і науки України при підтримці та у співпраці з відповідними всеукраїнськими та міжнародними інституціями провели низку публічних консультацій щодо забезпечення якості та доступності дошкільної освітньої системи.

До такої роботи долучилися члени кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти нашої академії (завідувач – доцент Тетяна Фасолько). Вони підготували семінар-конференцію «Управління у системі дошкільної освіти», основним організатором і модератором якого виступила кандидат педагогічних наук, доцент Ірина Онищук. Захід проходив на базі академії з участю працівників методичного кабінету відділу освіти Кременецької РДА. Значну частину роботи по виконанню програми методичного дійства виконали студенти старших курсів спеціальності «Дошкільна освіта».

Доцент Ірина Онищук розпочала зацікавлення семінару-конференції доповіддю «Сучасні тенденції в управлінні дошкільною освітою». Кандидат педагогічних наук Оксана Доманюк здійснила презентацію матеріалів публічних консультацій «Якісна і доступна дошкільна освіта», проведених



МОН України в різних регіонах нашої держави. З інформаційно-методичним повідомленням «Заклад дошкільної освіти – середовище формування особистості» виступила методист з дошкільної освіти районного методкабінету Лідія Лапка. Завідувач кафедри педагогіки та психології,

доцент Любов Кравець запропонувала для колективного аналізу учасникам наукового зібрання

тему «Забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти».

До обговорення питань тематики методичного форуму долучилися і майбутні педагоги закладів дошкільної освіти. Четверокурсниця факультету соціально-педагогічної освіти і мистецтв Марія Головка говорила про сучасний заклад дошкільної освіти в баченні нового покоління педагогів, а її однокурсниця Лілія Молявчик – про специфіку діяльності директора сучасного ЗДО. Їх колега Софія Баран характеризувала обов'язки, функції і навіть розкривала секрети успіху такого провідного фахівця ЗДО, як методист. І на завершення полілогу про визначальну фігуру закладу дошкільної освіти – вихователя, без якого неможливе становлення, якісне й ефективне функціонування дошкільної установи, вела розмову Ілона Мишковська.



У рамках семінару-конференції відбувся диспут «Управління сучасним ЗДО: шлях до майстерності й успіху», під час якого наставники та їхні вихованці, теоретики і практики аналізували труднощі в роботі сучасного закладу дошкільної освіти, характеризували шляхи налагодження співпраці з батьками, висвітлювали форми організації інклюзії з дітьми дошкільного віку, а також працювала майстерня по виготовленню новорічних прикрас.



ІННОВАЦІЙНА ФІЗКУЛЬТУРА – ДЛЯ ДІТЕЙ

Вікторія ЛЕГІН

кандидат педагогічних наук

На базі Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка відбувся семінар-практикум «Інноваційні методичні підходи у фізичному розвитку та

докторську дисертацію «Основи корекційно спрямованого фізичного виховання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату» (2014). З 1990 року керував Центром реабілітації руху (ЦРР) в Одесі на базі дошкільної установи № 258 «Золота рибка». Разом зі співробітниками працювали над руховою реабілітацією дітей з церебральним паралічем. Сьогодні Центр має безліч суспільних філій у різних містах України й Росії. Протягом 35 років займається розробкою й впровадженням власної унікальної педагогічної системи «Театр фізичного виховання й оздоровлення дітей у нормі та при патології», що принципово відрізняється від

ку дітей і дорослих; моторно-вісцеральна гімнастика «Жива» у фізичному розвитку дітей і дорослих; педагогічна хірографія в діагностиці особливостей психофізичного розвитку дітей і дорослих; «Зодіакальна» фізкультура; ерготерапія (трудотерапія) у фізичному розвитку та руховій реабілітації дітей; можливості фізичного виховання дошкільників у плані їхнього мовного розвитку; домашнє (сімейне) фізичне виховання немовлят та дітей раннього віку; казкова фізкультурна дитячому садку; театралізовані уроки фізкультури в початковій школі.

Він є автором 17 книг, 6 державних

профілактики та корекції наявних у них рухових порушень, інноваційного підходу до фізичного виховання, спортивного тренування, ЛФК і реабілітації рухом дітей і до-



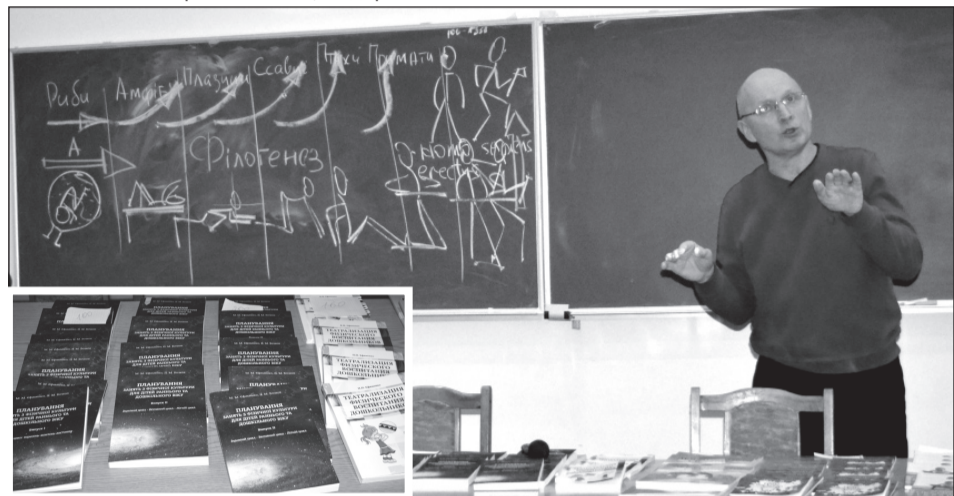
оздоровленні дошкільників за оновленою програмою «Казкова фізкультура» з участю професора кафедри прикладної психології та логопедії факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти Бердянського державного педагогічного університету, доктора педагогічних наук, доцента Миколи Єфименка.

Коротко про нашого гостя: захистив



традиційних програм.

Серед сфер наукових інтересів Миколи Єфименка – теорія й практика фізичної реабілітації дітей з обмеженими можливостями-



кандидатську дисертацію «Особливості рухових порушень у дошкільників з церебральним паралічем і шляхи їхньої корекції засобами фізичного виховання» (1987) і

ми здоров'я; інклюзивний фізичний розвиток дітей з обмеженими можливостями здоров'я; психосоматика та еволюційна тілесна психопластика в корекції психофізичного розвит-



програм, більше 35 методичних розробок, а також багатьох статей з різних аспектів діагностики фізичного розвитку дітей,

рослих.

Загальний обсяг семінару склав 8 академічних годин теорії, методики і практики. На ньому були присутні викладачі кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти, вихователі Кременеччини, студенти тощо. Семінар-практикум розпочався із теорії, а завершився демонстрацією дорослого театралізованого балету «Бона», учасниками якого були студенти 22-ДО групи академії та студенти педагогічного коледжу. Керував театралізованим дійством М. М. Єфименко. Балет проводився під музику, розпочався вправою «Відпочинок (лежання, рефлексія) на матах», а завершився вправою «Зустріч із сонцем».

Семінар-практикум був дуже цікавим та значно розширив знання студентів з теорії та методики фізичного виховання.

«КОМПАРАТИВНІ СТУДІЇ» – IX ВИПУСК!

Побачив світ дев'ятий випуск наукового часопису «Кременецькі компаративні студії». Його підготувала до друку редакційна колегія, очолювана доцентами Денисом Чиком (головний редактор) та Оленою Пасічник (відповідальний редактор). Технічну роботу здійснили Марія Грохольська (технічний редактор), Наталія Колодійчук (відповідальний секретар), Тетяна Ропот (комп'ютерна графіка) і Сергій Киричок (комп'ютерна верстка і дизайн). У книзі міститься 36 наукових публікацій 47 авторів із України, Литви, Азербайджану, Росії і Туреччини. Часопис індексується у Міжнародній наукометричній базі Index Copernicus International.

Відкривається видання розділом «Сучасні проблеми порівняльного літературознавства», де представляють результати власних наукових досліджень 11 аналітиків з України, Туреччини і Росії. Доцент Рівненського ДГУ Ірина Бестюк характеризує способи трансляції живописного і музичного в окремих прозових творах, а науковий співробітник Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка Катерина Годік – психологію деструктивної особистості в романах зарубіжних і вітчизняних авторів. Доцент Кавказького університету Еллада Герайзаде (м. Карс, Туреччина) висвітлює співзвучні мотиви англійського й азербайджанського романтизму, доцент Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленка Тетяна Конєва – відлуння естетики Г.Ібсена у ранній драматургії Б.Шоу. Науковці Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка Галина Дзись, Тарас Дзись і Анатолій Катериняк малюють образ Галичини через компаративістику прозових творів різних авторів. Едемський міф у сучасній американській фантастиці переосмислює доцент Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленка Наталія Криницька, а доцент НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г.Шевченка Леся Пікун – образи та ідеї зарубіжних романів у їх дзеркальному відображенні. До проблем російської літератури звернувся професор Московського ДУ ім. М.В.Ломоносова Наталія

Пахсарьян (місце творчості Сервантеса у французькій прозі) і бібліограф Харківського НУ ім. В.Н.Каразіна Юліана Полякова (сучасні інтерпретації образу Печоріна). До методологічної проблематики – інтертекстуального аналізу художнього твору – звернулася доцент Київського університету ім. Бориса Грінченка Світлана Сафарян. У цьому розділі вміщено статтю науковця нашої академії, доцента Олени Пасічник і фрлансера Олени Сафіюк «Колористика як засіб рефлексії національного образу світу у творах Михайла Коцюбинського та Джеймса Джойса».

Оригінальні та гострі питання вирішують автори розділу «Актуальні проблеми загальної літературознавства». Вони, зокрема, аналізують Голодомор як виклик літературній і літературознавчій рефлексії (Валерія Дуркалевич, Дрогобицький ДПУ ім. Івана Франка), тілесний код жінки у творчості Марії Матіос (Мирослава Крупка, Рівненський ДГУ), «пекельну гастрономію» в українській літературі XVII – XIX століть (Світлана Богданець, КНУ ім. Тараса Шевченка), міфологічні прообрази Різдва і Великодня (Оксана Савенко, Житомирський ДУ ім. Івана Франка), феміністку в американській літературі (Олена Мащенко, Дніпровський НУ ім. Олеся Гончара). Окремі автори звертаються до проблем мемуаристики (Таїсія Біляніна, Вікторія Ліпіна, Дніпровський НУ ім. Олеся Гончара), до питання історичного нарративу в жанрових романах (Олеся Петрусь, Бродівський педагогічний коледж ім. Маркіяна Маркевича), до ролі казкових персонажів у вираженні ідеї твору (Віра Хмель, Алла Матчук, Рівненський ДГУ). Увагу науковця з Інституту літератури ім. Нізмі Ганджеві НАН Азербайджану Ламії Насірової привернув історичний прототип Чингісхана у художній прозі, доцента НУ «Чернігівський колегіум» ім. Тараса Шевченка Ірини Яковенко – літературні екокриміні студії в США та Україні, а науковець Львівського інституту економіки і туризму Галина Швець вивчала опозицію «особи – не-особи» у творчості Дж.Стейнбека.

Автори розділу «Компаративний підхід у перекладознавстві» зосередились на двох темах: «Способи перекладу складних іменників у російсько-українській лексикографії другої половини XX століття» (Іван Мацегора, Олександр Муравін, Запорізький НУ) та «Стратифікація англомовної лексики готельно-ресторанної сфери й особливості її перекладу українською мовою» (Жанна

Баб'як, Таміла Котовська, Ірина Павлуцька, Тернопільський НПУ ім. Володимира Гнатюка).

Зміст розділу «Сучасна компаративна лінгвістика: проблеми і перспективи» розкривають дослідження доцента Сумського ДПУ ім. А.С.Макаренка Олександри Мовчанової «Символіка назв овочів і фруктів (на матеріалі слів-символів і фразеологізмів французької, англійської, російської та української мов)» і доцента кафедри іноземних мов і методики їх викладання нашої академії Тетяни Семегин «Міждисциплінарні семантичні переходи на матеріалі української і англійської мов».

«Актуальні проблеми загальної лінгвістики» дослідники диференціювали на граматичні особливості за-позиційних одиниць у назвах культурних рослин (Тетяна Марченко, Сумський національний аграрний університет), діахронічний аспект назв міських вулиць (Ірина Діденко, Тетяна Дідковська, Ірина Олійник, КНУ ім. Тараса Шевченка), характеристику основних прийомів створення портретних образів у художньому дискурсі (Зоряна Пелих, Бродівський педагогічний коледж ім. Маркіяна Шашкевича), прагматичну інтерпретацію стилістичних засобів прозових творів (Ніна Христинич, Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Григорія Сковороди), класифікацію поетичних текстів (Людмила Шевченко, КНУ ім. Тараса Шевченка), специфіку мовлення в британській королівській родині в публічних виступах (Галина Кузборська, Лінас Селмістрайтіс, Університет Миколаса Ромеліса, Вільнюс, Литва).

Тему «Актуальні проблеми міждисциплінарних студій» науковці висвітлювали у трьох змістових напрямках: «Етичні норми ісламу: традиція і новаторство» (Ельхан Абдуллабеков, НАН Азербайджану), «Мовленнєва/текстотворча особистість» – чи супроводжується вона текстовою «смісловістю тілесністю»? Міркування у дусі англомовної культури письма на тлі парадигм із інших культур» (Тетяна Миронова, Дніпровський ДУ внутрішніх справ) та «Алгоритм створення позитивного образу в контексті ідеологізованої культури», що аналізував науковець кафедри іноземних мов та методики їх викладання нашої академії, доктор філологічних наук, професор Олександр Глотов.

Редакційна колегія часопису активно працює над підготовкою наступного, ювілейного випуску «Кременецьких компаративних студій».

СВЯТКОВО, ТРАДИЦІЙНО, БЛАГОДІЙНО

АНДРІЇВСЬКІ ВЕЧОРНИЦІ НА СУЧАСНИЙ ПАД

Напередодні Новорічно-різдвяних свят відбувається багато традиційних заходів, які стали невід'ємними елементами цікавого культурного життя колективу нашого навчального закладу. Серед них особливе місце належить колядкам, які організували студенти і магістранти гуманітарно-технологічного факультету разом зі своїми наставниками, викладачами кафедри іноземних мов і методики їх викладання Наталею Воронцовою, Орисею Марушко і Надією Данік. До них долучилися випускники та вчорашні викладачі академії, студенти інших факультетів, тому свято виявилось насиченим, яскравим і веселим.



До програми дійства увійшли твори «Kling Gl ckchen» (11-Н), «Lasst uns froh und munter sein» (21-Н), «Durch die Stille Nacht» (31-Н), «Fr hliche Weihnacht berall» і «Jingle bells» (41-Н), «Last Christmas» і «DIN Don» (11-А), «Shake up Christmas» (21-А), «Ich geh mit meiner Laterne» (31-А), «Felice Navidat» (41-А), «Різдвяна історія» (11-У), «Бог предвічний» (21-У), «Happy new year» (41-У), «M drcy wiata, monarchowie» і «Przybie eli do Betelem» (11-П і 21-П), «На Різдво Христове» (31-ДО), «Добрий вечір тобі» (11-І та 21-І).

Друга частина свята також стала вже традицією: благодійний передріздвяний ярмарок



ряснів від ароматних тістечок, випечених його учасниками, глінтвейну, гарячого шоколаду, булйону, таких бажаних у зимову пору року. Студенти спеціальності «Технологічна освіта» виготовили ялинкові прикраси, в'язані новорічні



символи, солодкі льодяники. Майбутній учитель англійської мови, четвертокурсник Назар Прокопів з 41-А групи виступив у ролі улюбленого дітьми Святого Миколая. Присутніх гостей розважали також веселі аніматори з 31- ДО групи.

Навіть погода сприяла святковому настрою: зима не поскупилася і сипонула рясними гігантськими сніжинками, заохочуючи всіх бажаних долучитися до благодійності. Кошти, зібрані під час ярмарку, будуть використані для придбання спеціального обладнання для місцевого Центру реабілітації для дітей і молоді з інвалідністю «Зоря надії».



КОЛЯДУЙМО РАЗОМ З НАМИ!

Зала імені Гуго Коллонтая нашої академії знову відкрила для всіх бажаних поринутися у світ передноворічного свята. Саме тут традиційно розпочався концерт творчих колективів та окремих виконавців КОГПА ІМ Тараса Шевченка та педагогічного коледжу.

Програму відкрив камерний хор під орудою Алли Афанасенко у супроводі концертмейстера Алли Савчук («Ой хто, хто Миколая любить», «У Вифлеємі сталася новина»). Їх продовжили квартет студентів у складі Олексія Боднара, Тараса Довгалюка, Володимира Поцілуйка, Віктора Шляпського під керівництвом Володимира Дзюми («О Свята Марія-Мати», «Темньока нічка»), народний художній вокальний ансамбль «Калина» (керівник Олена Новик, концертмейстер Валерія Сазанська) з «Попури на теми різдвяних колядок». Скрипаль Леонід Дацюк подарував сольний твір «Каприс № 24» Ніколо Паганіні і в дуєті з піаністкою Інною Черноокою-Омельчук і солісткою Ілоною Данилюк — пісню «Я думаю про тебе, любов моя».

Дивовижні українські новорічно-різдвяні перлини «Діва Сина породила», «Різдвяна колискова» і «Що то за Предиво» запропонував хор педагогічного коледжу під керуванням Любові Люлюк (концертмейстер Ірина Козачук), «Народився Бог на санях» — солістка Настя Жданкіна та інструментальний гурт під орудою Мар'яни Томашівської, «У Вифлеємі зоря сяє» і «На небі зірка» — ансамбль бандуристів з керівником Іриною Харамбурою, «Небо і земля» і «Дивная новина» — ансамбль викладачів (керівник Алла Афанасенко, концертмейстер Алла Савчук, «Сюїта на теми українських народних колядок» і «Щедрівочка щедрувала» — квартет «Кремій» і оркестр народних інструментів (керівник Надія Наичук).

Звучали у концерті й інші святкові твори українських авторів: «Молитва на Різдво» (Софія Коваль, Олексій Боднар, Олександр Вошень та Ярослав Намчук, керівник гурту Мар'яна Томашівська), «Ой підемо, пане-брате» і «Сієм, сієм, посіваєм» (хор народного співу, керівник Ольга Пуцик, концертмейстери — Василь Райчук, Валерій Яскевич). «Різдвяне» (вокально-інструментальний гурт «Вишиванка», керівник оркестрової групи Валерій Яскевич), «Коляда моя» (Ольга Захарчук, керівник Ольга Пуцик), «Новорічна» (Володимир Поцілуйко).

Тематичні вірші сучасних поетів читали актори театру «Пілігрим» Юрій Вавринюк, Ірина Бевсюк, Лариса Козенюк, Іванна Свитка, Ірина Кулик, Вікторія Бершеда.

А завершив програму феєричний «Різдвяний фестиваль» Лероя Андерсена у виконанні симфонічного оркестру під керуванням Володимира Козачка.

Творчий звіт підготували Василь Скоропляс, Микола Сиротюк, Олександр Ковеня, Лев Харамбура.

Сторінку підготувала Валентина КАЩУК
Фото автора

Наша Україна здавна славилась чудовими народними звичаями. Одним із них залишаються молодіжні жартливо-містичні Андріївські вечорниці. Цей вечір передрікав дівчатам і хлопцям майбутню долю, котра визначалася під час різноманітних ворожінь.

З нетерпінням чекали цього свята студенти 21-Фк (груповий керівник Ольга Бончик) і 21-Дк (груповий керівник Ольга Цимбалюк) груп нашого педагогічного коледжу, котрі вирішили провести його через призму сучасності, поєднати традицію із сьогоденням — і це їм дійсно вдалося на славу!



Татарин, Тарас Цимбалюк, Павло Мандзюк, Олександр Сірук, Дмитро Пришляк, Максим Саган, Віктор Милюзина, Роман Оруджев, Віталій Довбуш, Віктор Голдаєвич, Олег Смолінчук, Микола Білецький (Хлопці).

Щоби довідатись, хто швидше виїде заміж і який чоловік дістанеться, дівчата ворожили чобітками, віночками, нитками, тарілками, рахували дощечки на паркані. Хлопці діставали губами персні з води, куштували вареники із пророчими сюрпризами всередині фаршу.

Українські народні віншування, пісні, танці, дотепні жарти, розваги, смакування традиційної калити (і не тільки!) були незмінними атрибутами цього чарівного вечора.

Хто знає, наскільки варто вірити чи не вірити цим ворожінням, сприймати їх серйозно чи не зовсім, однак кажуть наші бабусі, що досить часто вони таки справджувалися. Тому й не спадає інтерес до цієї чудової народної традиції. Тому кожного року продовжується чудернацьке дійство, що полонить серця всіх, хто словнений любові до рідної землі, не байдужий до споконвічних традицій свого народу.



ДО НАС ЗАВІТАЛО «ДИВО...»

**Вікторія СКОРОПЛЯС, Олена ЧОРНОБАЙ**

Якщо в ці передсвяткові дні чистим і добрим серцем щиро повірити в чудеса, то вони обов'язково збудуться! Саме про це у глядацькій залі ім. Тадеуша Чацького КОГПА ім. Тараса Шевченка розповіла маленьким і дорослим глядачам прем'єра вистави «Диво в Ліцейному провулку», поставлена за однойменною дитячою книжкою Дзвінки Торохтушко акторами студентського експериментального театру «Пілігрим» для дітей працівників педагогічного коледжу. Дуже приємно, що на виставу завітала сама письменниця зі своїм найменшим сином, котрого всю любовно кличуть «Зайка». До речі, це вже друга робота театру над її творами: першою була прем'єра «Світлини між пеклом і раєм».

Дивовижна атмосфера наповнила зал: незвичне світло та чарівні витинанки з видами старовинного Кременця, казкова мелодія ксилофона — так починається невимушена повчальна історія двох хлопчиків: доброго, чуйного інваліда Ромчика і вередливого, недоброчливого Юрчика. З дітьми відбуваються дивні речі, які змушують присутніх не просто спостерігати за діями акторів, а й задумуватись над своїми вчинками. Як завжди буває у добрих мудрих казках, добро перемагає зло і несе світлу радість у серця людей.

У виставі були задіяні актори Вікторія Сиротюк, Олександр Чернявська, Зоряна Скоропляс (Павутинка «Іква»); Максим Швець, Теодор Сиротюк (Цвіркун), Ірина Кулик



(Сорока Настя), Ірина Бевсюк (Голубка Аля), Андрій Колісник (Голуб Стів), Назарій Прокопів (Ромчик), Тарас Довгалюк (Юрчик), Михайло Карий (Миколай), Іванна Світка (Мама Ромчика), Вікторія Бершеда, Вікторія Ковальчук (Баба Варвара).

Над сценічним дійством працював наш творчий колектив: інсценізація та постановка — Василя Скоропляса, сценографія та ляльки — Володимира Якубовського, інсталяція — Миколи Сиротюка, режисура й музичне оформлення — Олександра Ковеня, який разом із Володимиром Поцілуйком відповідав і за звук та світло.

Після завершення вистави Дзвінка Торохтушко високо оцінила постановку та гру акторів. Бажаючи мали нагоду придбати книгу «Диво в Ліцейному провулку», а малят запросили у зал Гуго Коллонтая, де на них чекали ігри, забави, хороводи та довгоочікувана зустріч зі Святим Миколаєм, організована і проведена студентами 12-Дс і 12-Мс груп на чолі з їх творчим наставником, асистентом кафедри мистецьких дисциплін і методики їх викладання Ольгою Пуцик.



ПОСВЯТА В ІСТОРІКИ

Справжнє свято організували викладачі та студенти спеціальності «Історія» для своїх першокурсників в урочистий день відзначення 200-річчя славного попередника нашої академії — Волинського ліцею в Кременці.

Всі заходи проходили як поетапна екскурсія цікавими історичними місцями.



Так, перший етап стартував біля пам'ятника Тадеушеві Чацькому — засновникові 200-літнього навчального закладу, або Волинських Афін, як його іще з гордістю називали у ці далекі часи. Тут юне поповнення істориків послухало коротку інформацію про Т.Чацького — яскраву і неординарну особистість тогочасного освітнього життя, а також прийняли вітання від новообраного студентського ректора Ігоря Шматка та музично-пісенний дарунок від студентів II курсу спеціальності «Музичне виховання».

Другий етап розпочався у Кременецькому краєзнавчому музеї із вітальних слів начальника відділу культури і туризму Кременецької міської ради Ганни Бобровської та директора музею Андрія Левчука. Далі дійство набуло захоплюючої

інсценізованої форми у залах музею з участю студентів-істориків II і III курсів. У залі природи Богдана Молінська проаналізувала природно-географічне середовище Кременеччини як історичне джерело, Юлія Кононьчук — речові, написані, археологічні джерела, які доносять історичну інформацію про минуле краю; Володимир Герасимов зацікавив першою літописною згадкою про Кременець, розповіддю про нашестя Батія та славу оборону замку в 1241 році; Марія Остапчук в образі королеви Бони висвітлила фрагменти непростого періоду панування цієї польської королеви у 1536 — 11556 ро-

у лозяній колісці і вела мову про українську хату та побут місцевого населення у давнину.

Тематика мелодії змінилася на патріотичну — і винуватці дійства підійшли до експозиції «Українська національно-демократична революція та її особливості в краї (1917 — 1921 рр.)» і «Кременеччина у міжвоєнні роки (1921 — 1939)», яким дав оцінку Олександр Повар. Іван Джиджора в образі українського повстанця поділився інформацією про події Другої світової війни та повстанського руху на Кременеччині. Болісну тему про Революцію Гідності та військову боротьбу на Сході України за суверенність

гий етап екскурсії.

Кульмінацією дійства став його третій етап, що пройшов у Виставковій залі музею. Тут відбулась безпосередньо церемонія урочистої посвяти з участю богині Афіни Паллади та музи Кліо — покровительки історії, котрі організували для першокурсників інтелектуально-дотепні іспити на історичну тематику. Після успішного іспиту кожному студентові напропорчили велике майбутнє, вручили пам'ятний пергамент з печаткою і всі дружно виконали «Гімн істориків» як повноцінні члени родини істориків.

Свіже поповнення спеціальності «Історія» щиро привітали їхні наставники, доктор історичних наук Ірина Скакальська, кандидати історичних наук Олександр Соловей і Галина Сеньківська, кандидат філософських наук Олена Мороз. Студенти отримали на пам'ять символічні подарунки.

У сценах із життя королеви Бони брали участь Марія



нашої Вітчизни, про участь студентів академії та кременчан у цих подіях підняв Юрій Пайкош в образі воїна АТО.

Катерина Гуцало в українському національному вбранні у залі Тараса Шевченка пройшлася кременецькими і почаївськими стежками Великого Кобзаря, де він перебував у 1846 році і цим самим завершила дру-

нашої Вітчизни, про участь студентів академії та кременчан у цих подіях підняв Юрій Пайкош в образі воїна АТО.

Катерина Гуцало в українському національному вбранні у залі Тараса Шевченка пройшлася кременецькими і почаївськими стежками Великого Кобзаря, де він перебував у 1846 році і цим самим завершила дру-



Остапчук, Назар Багнюк, Юрій Козярик, Ольга Ониськів, Юлія Хомук, Юлія Кононьчук та інші.

Завершилися урочистості смачною студентською кавою та піснями під гітару.

ТЕХНОЛОГІЯ — ДИСЦИПЛІНА «ОЛІМПІЙСЬКА»

На базі спеціальності «Технологічна освіта» нашої академії пройшов II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з трудо-



вого навчання 2019 — 2020 навчального року серед учнів загальноосвітніх шкіл м. Кременця. До оргкомітету олімпіади, очолюваного завідувачем методичного кабінету відділу освіти Кременецької міської ради Людмилою Якимович, увійшли вчителі трудового навчання ЗОШ міста. З ними співпрацювали наші фахівці: доктор педагогічних наук, декан гуманітарно-технологічного факультету, доцент Микола Курач і кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики трудового навчання Степан Шабіга.

Конкретну організаційно-методичну роботу з підготовки та проведення міського етапу олімпіади наші науковці здійснювали спільно з методистами міськвідділу освіти Василем Шевчуком і Світланою Мішук. Підведення підсумків технологічного суперництва школярів проводило журі у складі вчителів трудового навчання (технічної праці) Ігоря Кондеуса (ЗОШ № 5), Володимира Ковальчука (гімназія № 3), Андрія Каленіка (ЗОШ № 4), Валерія Назарчука (ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич), а також учителів трудового навчання (обслуговуючої праці) Руслани Назарчук (гімназія № 3) і Тетяни Фількевич (ЗОШ № 4). Нашу академію у суддівській команді представляли викладачі педагогічного коледжу Олександра Мушак і Віталій Писаре-

нок. Олімпіада проходила згідно з Умовами, розробленими Тернопільським обласним комунальним інститутом післядипломної педагогічної освіти.

На олімпійську технологічну «арену» вийшли 37 учнів 8-их, 9-их та 11-их класів міських шкіл, 20 з яких змагалися в номінації «Технічна праця» і 17 — у номінації «Обслуговуюча праця». Теоретичний тур олімпіади включав вирішення компетентісної задачі за матеріалом навчальної програми з трудового навчання, на яку виділялося 20 хвилин робочого часу, і підготовку пояснювальної записки до творчого проекту запропонованого виробу з бюджетом часу 40 хвилин. Практичний тур передбачав виконання комплексної роботи за створеним графічним зображенням виробу відповідно до запропонованих матеріалів. Бюджет часу на виконання цього завдання складав 180 хвилин. Теоретичний тур давав

учасникам максимум 30, а практичний — 70 балів.

В оцінюванні виконаних завдань враховувалися креативність і творчість підходу до їх вирішення, оригінальність, обґрунтованість і чіткість аргументації розробленої конструкції виробу, якість виконання графічних завдань, змістовність, правильність і доцільність технологічних етапів роботи, повнота і конкретність формулювання висновку. Зверталась увага і на функціональність виробу та зручність у його використанні, естетичну цінність, кількість та якість оздоблювальних елементів на ньому. Важливе значення мали навички учнів у

володінні техніками обробки матеріалів, у забезпеченні оригінальності виробу та новизна у вирішенні технологічних завдань. Учасникам олімпіади були надані всі необхідні матеріали й інструменти для здійснення передбачених технологічних операцій.

За рішенням журі, серед восьмикласників, як наймолодших учасників олімпіади, у номінації «Технічна праця» переможцями стали Денис Постолянський (ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич) — I місце; Андрій Полухін (гімназія № 3) — II місце і Максим Борговський (гімназія № 3) — III місце. Серед восьмикласниць у номінації «Обслуговуюча праця» перемогла Олександра Коноваленко (гімназія № 3), на другому місці — Вікторія Голуб (ЗОШ № 4) і третє місце — за Анною Борейко (ЗОШ № 4).

Номінація «Технічна праця» серед дев'ятикласників принесла перемогу учневі гімназії № 3 Назарію Собучку; на другому місці — Серафим Вознюк (ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич), на третьому — Назарій Сильвеструк (гімназія № 3). Найкращий результат у номінації «Обслуговуюча праця» серед дев'ятикласниць показала Діана Боярчук (ЗОШ № 4) — I місце; всього на 2 бали відстала від неї Аніна Струмінська (гімназія № 3) — II місце, а на третьому — Вероніка Вірстюк (ЗОШ № 4).

Серед випускників одинадцятикласників у номінації «Технічна праця» впевнену перемогу здобув (ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич). Він на 14 балів випередив Валентина Нестерука із ЗОШ № 4, в якого II місце; на третьому — Роман Вознюк (ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич) і Назар Вербицький (ЗОШ № 5). Гостре суперництво склалося в номінації «Обслуговуюча праця» між 11-класницями ЗОШ № 4 і ЗОШ № 5. Журі довелося долю призових місць вирішувати непростю. Перше місце присудили Євангеліні Путькалець (ЗОШ

№ 4), а другу та третю сходинки п'єдесталу пошани зішли по дві учениці: Богдана Кашук (ЗОШ № 4) і Юлія Воюк (ЗОШ № 5) — II місце; Юлія Фількевич (ЗОШ № 4) та Олена Гладун (ЗОШ № 5) — III місце.

Абсолютною переможницею II етапу Олімпіади з трудового навчання в номінації «Обслуговуюча праця» в неофіційному заліку стала Євангеліна Путькалець, яка набрала 99 балів зі 100 можливих; «срібло» — у Діани Боярчук (98 балів), а «бронза» — в Олександрі Коноваленко (97 балів). Кількісні показники учасників цієї олімпіади в номінації «Технічна праця» скромніші: переможець Назарій Собчук набрав 91 бал, друге місце — за Серафимом Вознюком (80 балів), третє — в Назарія Сильвеструка (76 балів).

Серед шкіл найкращі результати виявилися в учнів ЗОШ № 4: вони здобули 8 призових місць. Серед представників Кременецької гімназії № 3 — шість призерів, а учні ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич виборили для своєї школи 5 переможних позицій.

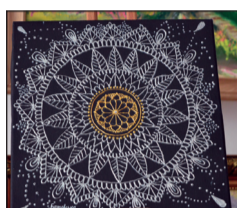
У неофіційному особистому заліку серед педагогів лідує вчителька трудового навчання ЗОШ № 4 Тетяна Фількевич, яка підготувала 7 призерів олімпіади; у вчительки ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич Валерія Назарчука — 5, а в наставника трудової команди гімназії № 3 Володимира Ковальчука — 4 переможці.

Однак статистика — справа формальна, а тому і другорядна. Основне значення Олімпіади — в духові інтелектуального та професійного змагальництва, у можливостях, які вона надає школярам для розкриття особистих талантів, застосування знань, умінь і навичок виявити і випробувати себе у режимі творчого суперництва.



ТВОРЧІСТЬ МОЛОДИХ – ДЗЕРКАЛО СВІТУ

Руслана ТРАЧУК

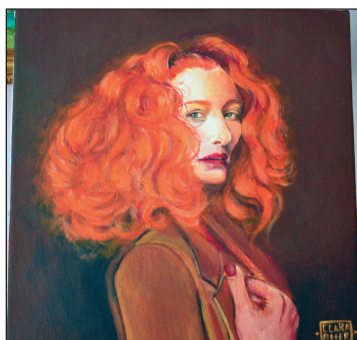


Четвертокурсники спеціальності «Образотворче мистецтво» провели відкритий виховний захід у Кременецькому краєзнавчому музеї. Його відвідали багато людей, зацікавлених роботами молодих художників.

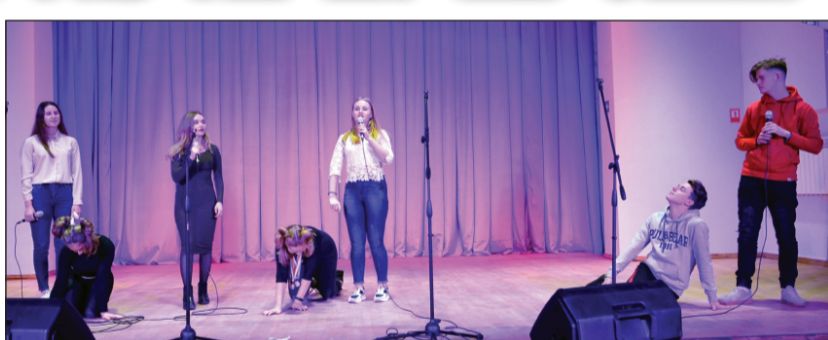
Завідувач відділу культури і туризму Кременецької міської ради Ганна Бобровська привітала студентів з їхньою першою виставкою. Зі вступним словом до своїх вихованців і гостей звернулася куратор групи Неллі Галішевська. Вона зосередила увагу на те, скільки талановитих людей дала світові багата чудовими краєвидами земля Кременеччини.

На виставці були представлені як копії полотен, так і авторські роботи. Богдана Остапчук працювала над витинанкою, молода художниця-портретистка Ірина Литвиненко запропонувала найбільше робіт і стверджує, що кожне обличчя по-своєму красиве, та їй подобається передавати характер. Графіку та квілінг показала Ольга Прокопчук. Також були й спільні роботи, виконані акрилом на великих полотнах. Задіяні у цьому були Аліна Батовська, Ірина Литвиненко і Марія Бак. Показав свої роботи прихильник акварелі Артур Бойчук. Оксана Ямпольська відзначилась своєю мозаїкою, яка була виконана на яєчній скорлупі.

Із мистецьким дебютом студентів привітала досвідчена наставниця творчої молоді, майстер народної творчості України Тетяна Балбус. Вона побажала їм успіхів у нелегкій, але цікавій праці художника.



ПЕРШИЙ РАЗ МИ НА ЦІЙ СЦЕНІ!



У залі Тадеуша Чацького відбувся концерт-дебют першокурсників педагогічного коледжу та КОГПА ім. Тараса Шевченка. Його відкрило «Дефіле» ансамблю барабанщиць під керівництвом Наталії Ткач.

До програми виступів увійшли пісенні номери у виконанні студентів 11-І групи разом із солістом Олексієм Боднарем (31-М), Дарини Мороз, Надія Куденчук та Ірина Рись (11-ПО), Катерини Кузьо (11-Фк), студентів 11-Мк групи, Ангеліни Сімори й Анни-Марії Данильченко (11-Мк), вокального тріо у складі Ангеліни Сімори, Ірини Левчук та Софії Бокалюк (11-Рк, Мк), Марії Гринюк та Юлії Корун (11-ДО), Дарини Воловчук (11-ДО), Іванни Андрійчук (ТОк) та Христини Риндич (11- Дк), студентів 11-А групи, Діани Ткачук (П) та Марії Обух (11-Пс).

Окрім пісень, програму концерту доповнили гумористичні інтермедії студентів 11-Н, 11-Б, 11-Е, 11-У груп, Іванна Андрійчук та Василь Голуб (11-ТОк) та об'єднаний колектив 11-ДО, 11-М і 11-Р груп, а також танцювальні виступи «Веселих початківців» (11-ПО), Марії Гринюк та Юлії Корун (11-А), Ірини Федоришиної (11-П) і поетичний дебют Марії Ксендзук (11-Дк) із власними віршами.

А завершив концерт виступ вокально-інструментального гурту та його солістки Ольги Марії Дець. Вели програму Ірина Кулик (41-Дк) та Михайло Карий (21-Ф).



ПРЕЗЕНТУЄМО ЛЯЛЬКУ

Студенти 11-Дк, 21-Дк і 22-Дк груп спеціальності «Дошкільна освіта» Кременецького педагогічного коледжу на чолі з викладачем технологій Олександром Мушак і лаборантом Тетяною Семисюк підготували першу виставку творчих проєктів текстильної інтер'єрної ляльки та об'ємної вишивки.

Цей дивовижний вернісаж демонструвався як підсумок творчих занять із виготовлення виробів інтер'єрного



призначення впродовж І навчального семестру.

Серед інтер'єрних ляльок першокурсниць 11-Дк групи вражають своєю креативністю «Лялька Паола» Юлії Ковальчук, «Лялька Ренесмі» Марії Лакей, «Лялька Каміла» Людмили Трачук, «Лялька Стелла» Надії Карпунь і «Лялька Сюзанна» Зоряни Кужіль.

Не відстають від своїх молодших колег і творчі другоккурсниці, котрі представили на виставку проєкти у техніці об'ємної вишивки. Серед них – Юлія Козаревська, Людмила Пацула, Сніжана Горбатюк, Єлизавета Лопачька, Ірина Горохівська. Оксана Гюк.

Надіємся, що традиція буде продовжуватись і надалі, виявляючи креативність і талант юних майстринь такого дивовижного мистецтва.



НА ФУТБОЛЬНОМУ ПОЛІ – ДІВЧАТА!

Галина КЕДРИЧ

Всеукраїнська футбольна асоціація студентів запросила жіночу футбольну команду нашої академії до участі в Кубку України з футболу. Змагання проходили на стадіоні «Сокіл» у Львові. Команди були поділені на дві групи, по чотири учасниці в кожній. Наші дівчата виступали в групі з жіночими футбольними збірними «НУ «Львівська політехніка», «КПНУ» Кам'янець-Подільського НУ ім. Івана Огієнка та «УДПУ» Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини.

Організатори кубкових змагань поставили за мету популяризацію і підвищення престижу жіночого студентського футболу як засобу оздоровлення молоді та форми розвитку футболу в Україні, визначення кращих команд закладів вищої освіти, забезпечення належного рівня підготовки студентських збірних до участі в міжнародних змаганнях, а також поліпшення майстерності студенток-футболісток і вдосконалення навчально-тренувальної та виховної роботи у футбольних командах ЗВО, виявлення кандидатів до збірних команд України для участі у змаганнях різних масштабів.

До складу нашої команди увійшли студенти коледжу спеціальності «Фізична культура», четвертокурсниця Тетяна Мороз (капітан команди) й Олена Озімчук, третьокурсниця Юлія Медведчук, другокурсниця Вікторія Петронюк і Валентина Вавренюк, студентка першого курсу Катерина Кузьо, а також третьокурсниця спеціальності «Дошкільна освіта» Тетяна Сухомлин. Академію у команді представляли майбутні учителі історії Юлія Хомук і магістрантка спеціальності «Музичне мистецтво» Оксана Головачук. Тренували команду науковці кафедри спортивних ігор і туризму Василь Довгаль і Галина Кедріч. У яскравій та видовищній боротьбі наші футболістки перемогли команду Уманського ДПУ та Кам'янець-Подільського НУ, але поступилися «Львівській політехніці» і в кінцевому підсумку посіли третє місце у своїй групі.

Відпочивати нашим футболісткам довелося недовго: їх чекав новий турнір – Всеукраїнські змагання з футзалу серед жіночих команд у рамках відбіркового етапу Чемпіонату України. Цього разу у нашій групі виступали команди «Леґіон» з Луцька, «ДЮСШ-1» із Хмельницького та «Квітка-Камени» з Кам'янця-Подільського. Змагання проходили у Луцьку на полі спортивного комплексу «Адреналін-Сіті». Команди змагалися за коловою системою. Перше місце у групі впевнено здобула команда Хмельницької ДЮСШ № 1. Третє місце – за нашими дівчатами. Кращим бомбардиром кременецької команди визнана майбутній учитель історії Юлія Хомук. Разом із нею футбольну честь нашої альма-матер захищали студентки коледжу спеціальності «Фізична культура» Тетяна Мороз та Олена Озімчук (четвертий курс), Юлія Медведчук і Марія Тригуба (третій курс), Вікторія Петронюк, Діана Мартинюк, Діана Дячук і Валентина Вавренюк (другий курс) і першокурсниця Катерина Кузьо, а також четвертокурсниця спеціальності «Дошкільна освіта» Тетяна Сухомлин. Від академії до складу збірної увійшли студентки спеціальності «Фізична культура» Валерія Пінчук (третій курс) та Ольга Тимошук (четвертий курс).

Підготовка нашої жіночої футбольної збірної до змагань здійснювалась під керівництвом президента ФК «КОГПА», ректора академії, професора Афанасія Ломаковича та начальника команди, завідувача кафедри спортивних ігор і туризму, доцента Віктора Голуба. Безпосередньо працювали з командою тренери, науковці кафедри спортивних ігор і туризму Василь Довгаль і Галина Кедріч та адміністратор Тетяна Кіркова.

Матеріально-технічне забезпечення участі нашої збірної у Всеукраїнських змаганнях здійснювали студентський профком (голова Андрій Заблоцький), колектив магазину «Візит» (директор Сергій Кондратюк), декан факультету фізичного виховання і біології, доцент Олександр Бережанський, науковець кафедри спортивних ігор і туризму Тетяна Кучер.

Змагання стали позитивним кроком у справі популяризації та розвитку жіночого студентського футболу, у пропаганді здорового способу життя серед молоді.

Микола БОЖИК

керівник Кременецького відділення
Олімпійської Академії України

ОЛІМПІЙСЬКІ ПЕРЕГОНИ

З метою популяризації фізичної культури і спорту, розповсюдження олімпійських ідеалів, пропаганди ідей олімпізму та сприяння розвитку спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи серед дітей студенти факультету фізичного виховання та біології Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка спільно з учителями фізичної культури Тетяною Іванюк і Валентиною Гарас організували спортивне свято «Олімпійські перегони» для учнів 3 та 5 класів Волинського ліцею імені Нестора Літописця.



В ході проведення «Олімпійських перегонів» учні продемонстрували свої фізичні здібності, закріпили теоретичні знання щодо ведення здорового способу життя, про історію виникнення та розвитку Олімпійських ігор, олімпійських символів і традицій.

Щиро дякуємо кожній дитині за створену атмосферу радості й емоційного благополуччя, за подаровані усмішки і за нестримні емоції, які вирували на святі. Адже дитяча усмішка – найкращий подарунок, бо завжди щира!

ПІДНА СВОГО НАСТАВНИКА!

Вікторія Петронюк поступила вчитися до нашого педагогічного коледжу, переслідуючи єдину мету – бути вихованкою непереможного рукоборця світової слави Андрія Пушкаря. І перший рік навчання дівчини міг стати для неї крахом мрії, бо приніс непоправну втрату для світу армрестлінгу, для Кременця, для всіх, хто не міг змиритися з тим, що славного Чемпіона вже немає серед нас. Однак справжні спортсмени сильні тим, що знаходять у собі сили долати емоції, переживати поразки, щоб жити і перемагати в майбутньому заради найдорожчих людей, заради світлої пам'яті про тих, хто відійшов.

Улюблений тренер не пішов назавжди: він заповів Кременцю стати потужним джерелом чемпіонів-рукоборців, залишив могутній енергетичний заряд нестримного прагнення до перемоги і любові до життя.

Напередодні перших роковин пам'яті Андрія Пушкаря Вікторія Петронюк у складі збірної України стала учасницею ХІІ Чемпіонату світу з армспорту, що проходив у румунській Константі. Дівчина була однією із 1100 рукоборців, які представляли 56 країн. У непростій боротьбі серед юнацького контингенту до 18 років у ваговій категорії до 55 кг нашої юній спортсменці підкорилися суперники з Туреччини, України, Словаччини, Росії. В кінцевому підсумку, вона виборола шосте місце на ліву і переможне третє – на праву руку, яка, до речі, була раніше травмована.

Саме наполегливі заняття у вимогливих тренерів Вадима Стецюка і Максима Поліщука – чемпіонів і послідовників Андрія Пушкаря, а ще непереборне бажання перемогти допомогли Вікторії піднятися на п'єдестал світової слави, вшанувати пам'ять свого великого учителя успіхом і стати гідною ученицею школи його імені.

ВПЕРЕД – ЗА ТРАДИЦІЄЮ!

Традиція щорічно проводити осінній легкоатлетичний крос цього року покликана студентів нашого педагогічного коледжу до спортивної бази місцевого трампліну.

Учасниками забігу стали 46 юнаків та 74 дівчини з усіх груп I – IV курсів. Організаторами його виступили викладачі циклової комісії фізичного виховання на чолі з головою комісії Катериною Єрусалимець. Головний суддя змагань – Василь Коханець.



Як завжди, юнаки долали дистанцію 1000 м, а дівчата – 500-метровку. Найшвидшими серед дівчат виявилися Діана Мартинюк (21-Фк), а серед хлопців – Володимир Дмитрук (41-Фк). Відповідно другими стали Анастасія Пасічник (11-Фк) і Богдан Грушицький (21-Фк), а третіми – третьокурсниця Сніжана Лошкобанова та Катерина Герасимюк і другокурсник Максим Саган.

У командній боротьбі визначено 5 переможних місць: 11-Фк група – перші, 21-Фк – друге місце, 22-Дк – третя позиція, 31-Дк – четверта і 21-Дк – на п'ятому місці.

Сама погода сприяла проведенню кросу – й у програвші не лишився ніхто, тому що біг, безумовно, покращив і фізіологічні показники учасників, і їхній емоційний стан.

ТЕНІС – СПОРТ БЕЗ ТАЙМ-АУТА

Життя студента неможливо навіть уявити без спорту, який був і залишається невід'ємним елементом студентської юності. А є види спорту, що належать до вічних, бо захоплюють усіх, незалежно від віку і, крім цього, невіддільні зовнішнім умовам – ні сезонним, ні погодним, ні часовим. Саме до таких видів спорту належить настільний теніс.

Циклова комісія фізичного виховання (голова – заслужений працівник освіти України Катерина Єрусалимець) організувала першість педагогічного коледжу з цього популярного виду спорту. Змагання проходили за круговою системою, окремо для юнаків і дівчат. На «тенісні дуелі» вийшли 20 хлопців і 26 дівчат, які представляли 11 академічних груп коледжу спеціальностей «Фізична культура», «Дошкільне виховання», «Музичне мистецтво» і «Трудове навчання та технології». Змагання проходили під пильним наглядом і кваліфікованим та принциповим оцінюванням суддівської колегії у складі викладачів коледжу Вікторії Розмірчук, Анжели Майбороди й Андрія Хмари під головуванням Василя Коханця.

Висока спортивна напруга поєдинків панувала як у чоловічому, так і в жіночому секторах змагань. Закономірно, що майже весь п'єдестал пошани зайняли студенти спеціальності «Фізична культура», хоч і майбутні вчителі музики, і завтрашні педагоги дошкільних закладів суперничали з ними на рівних. Серед дівчат I місце виборола другокурсниця спеціальності «Фізична культура» Валентина Вавренюк, на третьому – її одногрупниця Олена Козлова, а «срібло» дісталось студентці третього курсу цієї ж спеціальності Анастасії Формазюк.

Серед юнаків монополію майбутніх фахівців фізичної культури і спорту було порушено: на третю сходинку п'єдесталу переможців піднявся студент другого курсу спеціальності «Трудове навчання і технології» Дмитро Голуб. Перемога дісталась другокурснику спеціальності «Фізична культура» Валерієві Стельмашуку, а другим був третьокурсник цієї ж спеціальності Михайло Пуренко.

(Сторінку підготувала Валентина КАЩУК)

ШТУРМ НЕПРИСТУПНИХ ЗАМКІВ

Назар БАГНЮК

Ці оборонні та фортифікаційні споруди у свій час навівали страх на ворогів, вистояли перед навалами іноземних завойовників. Йдеться про Кременецький замок на горі Бона, Дубенський замок на берегах Ікви та про Тараканівський форт поблизу Дубна. Проте згадані військово-інженерні укріплення «впали» від навчально-пізнавального штурму студентів спеціальності «Історія» нашої академії. Науково-педагогічне керівництво згаданого «стратегічного» операцією здійснював інтелектуальний штаб науковців-істориків у складі доктора історичних наук, професора кафедри Ірини Скакальської та кандидатів історичних наук, доцентів Володимира Собчука й Олександра Солов'я.

Першим пунктом історичного вояжу став Кременецький замок — старовинна фортифікаційна оборонна споруда, що здійснюється на 397 м у центральній частині м.Кременця на оповитій легендами Замковій горі, або, як її ще називали Боною, на честь королеви Бони Сфорца Арагонської, яка володіла містом і замком у XVI столітті. Перша письмова згадка про це укріплення міститься в Галицько-Волинському літописі і датована 1227 роком. Тут йдеться про те, що в XIII столітті укріплену земля-



ним валом з частоклом гору і саме місто не змогло захопити війська угорського короля Андраша II, хана Батія, золотоординського воеводи Куремси. Та 1259 року на вимогу темника Бурундая волинський князь Василько Романович змушений був зруйнувати кременецькі укріплення.

У XIV — XV століттях під час воєн між Коронаю Польською та Великим князівством Литовським за галицько-волинські землі м. Кременець не раз переходило із рук у руки — і кожен його володар намагався відновити укріплення на Замковій горі.

У 1535—56 роках замок володіла дружина Сигізмунда I — королева Бона Сфорца Арагонська, котра доклала багато зусиль для зведення на горі нових фортифікаційних споруд. Згідно з люстрацією 1545, замок був кам'яним, від міста недоступним, мав 2 мости на ланцюгах, 3 вежі, що іменувалися — «Над воротами», «Черлена», «Над новим домом», а також палац, приміщення для гарнізону, 25 закінчених і 8 незакінчених сховищ («городнів»), церкву св. архистратига Михаїла. У той час на озброєнні замку було 29 гармат, 2 мортири, 22 фальконети, 10 гаківниць, 33 рушниці. Мурами замку йшла крита галерея з бійницями. Тогочасну могутність замку підтверджують також люстрації 1552 та 1563. Природна недоступність гори, посилена фортифікаціями, значна кількість зброї та запасів пороху, води і харчів давали змогу захисникам замку, в разі потреби, тримати тривалу облогу, тому багато з нападників навіть не намагалися його штурмувати.

Однак восени 1648 року замок не втримав тривалої облоги і був узятий козацькими полками Максима Кривоноса та Філона Джалалія, зруйнований і втратив своє оборонне значення.

Нині від колишнього замку збереглися квадратна двох'ярусна Надбрамна вежа та Візна арка в готичному стилі, частково — оборонні мури та вежа Над новим домом. Тут встановлено охоронну та меморіальну таблиці.

Далі пізнавально-туристична дорога пролягла поза межі Тернопільської області, до древнього Дубна, де на берегах Ікви стоїть величний Дубенський замок — неприступна леген-

дарна фортеця скарбів князів Острозьких. У свій час він був одним із найбагатших у Європі. Імператори, королі та гетьмани приїжджали сюди з офіційними та неофіційними візитами. Кажуть, колись він ховав у своїх неприступних стінах та потаємних підвалах величезні скарби, родинні надбання князів Острозьких, які постійно приваблювали і татар і козаків, та ніхто так і не зміг завоювати фортецю.

Саме біля Дубенського замку відбувалися реальні події, описані у «Тарасі Бульбі» Миколи Гоголя. За історичними даними, тут головний герой втратив своїх двох синів.

Та все це залишиться в історії і в захоплюючих легендах. Знаменитий сьогодні Дубенський замок спершу був дерев'яно-земляним укріпленням і не мав такої могутності і міцності, як новіші кам'яні спорудження, що збереглися до наших днів. Тому князь Костянтин Острозький в кінці XV століття взявся за спорудження потужного замкового укріплення — значно більшого за площею зі стійкими до ворожих наступів конструкціями у стилі пізнього ренесансу. Два глибоких рови теж були хорошою лінією оборони. У час небезпеки їх наповнювали річкові води Ікви. Великий підвісний міст, що давав дорогу через рови, щовечора піднімали.

Дубенський замок увійшов в історію як один із найстійкіших: протягом п'яти століть його ні разу не взяли штурмом, хоча протягом XVII століття на місто нападали близько ста разів.

Сьогоднішній замок — це частина державного історико-культурного заповідника.

У фортеці діє музей, проводяться вистав-



ки. Тут можна побачити дерев'яні скульптури XVII століття, зокрема й досить рідкісну постать Діви Марії, яка зображена вагітною, цінну зброю, картини, колекції монет і багато інших, дійсно унікальних речей. Вражаючою є виставка історії тортур та покарань, для якої виділили аж три кімнати підземелля. У замку проводять театральні вистави, конференції, концерти, зустрічі і навіть весілля.

Проїхавши по дорозі з Дубно близько двохсот метрів і повернувши трішечки вправо, дослідники рідного краю опинилися біля бетонного входу у військовий об'єкт, витвір інженерного мистецтва, справжнє диво фортифікаційної архітектури — Тараканівський форт. Тут вони побачили муровані споруди, що вражають своєю монументальністю і товстезними стінами.

У другій половині XIX століття царський уряд вирішив укріпити західні рубежі Російської імперії. З ініціативи військового інженера-фортифікатора, генерала Е.І.Тотлебена були проведені

ПАНІ ПОЧЕСНОГО ЗВАННЯ

Кременецька міська рада прийняла рішення присвоїти звання «Почесний громадянин міста Кременець» п'ятьом особам. Депутати одностайно підтримали пропозицію відзначити таким званням свою колегу по депутатському корпусу, викладача Кременецького педагогічного коледжу, заслуженого працівника освіти України Катерину Єрусалимець. Ми щиро вітаємо Катерину Григорівну з гідним званням, зичимо їй здоров'я, радості, любові та Божого благословення на многії літа!

Почесними громадянами міста Кременець посмертно стали загиблі учасники АТО Микола Чорний, В'ячеслав Мельник, Віталій Фурсик, Борис Макаревич.



обстеження у Віденському та Київському військових округах для вибору найвигідніших пунктів для перешкоди ворогові, який вторгнувся б і захотів би скористатися залізницею та іншими важливими шляхами. Остаточно місце для форту вибрали на одному з невеликих горбів, що в якихось 6 кілометрах південно-західніше Дубна за селом Тараканів. Поруч протікала річка Іква з болотистими берегами, які з південно-східного боку до деякої міри захищали б форт від наступу ворогів. Форт прикривав би й ново-споруджувану залізницю Здолбунів-Радивилів, і старовинний шлях Корець — Острозький — Дубно — Радивилів. Гарнізон форту-застави визначався приблизно в тисячу чоловік.

На території форту знаходились колодязі із вмурованими в їх стіни рейками, з допомогою яких по спеціальних лотках ледітками піднімалися із підземелля боєприпаси. Автор проекту передбачив будівництво трьох глибоких колодязів для води, що давало можливість обладнати водопровід. Була тут і каналізація. 1899 року з'явилося електроосвітлення, форт телефонізовано. Військове оснащення форту становило 40 гармат та 10 кулеметів.

1905 року тут розташувався гарнізон, який складався з артилерійської та двох піхотних рот. У цьому ж році, після повстання солдатів, гарнізон розформували. З форту зробили в'язницю для військових.

У 1915 році, на початку Першої світової війни, російські війська відступили з форту і без бою здали його австрійській армії. У 1920 р. форт утримували поляки, які під командуванням майора Матчинського оборонялись від армії Будьонного.

Протягом Другої світової війни бої за форт не велися, а після закінчення війни форт втратив своє призначення.

Деякі сцени фільму Олеса Саніна «Поводир», або «Квіти мають очі» (2014 рік) відзняті у Тараканівському форті.

Так юні історики доторкнулися до цікавих, славних і дещо забутих сторінок неспокоїного історичного минулого рідного краю, відчули на собі дух багатовікової боротьби народу, а також занепаду колись величезних і неприступних фортець, які благають вже їх, молодих про термінове відродження у якості цінних туристичних об'єктів.



Дячук Марія, Гаврилюк Яна, Ковтунович Єва, Ромашук Марія

ЦІКАВО, КОРИСНО І НЕЗАБУТНЬО...

Останній день осені так хотілося зробити яскравим! Саме тому ми, студенти 31-ДО, 31-ПО та 41-ДПК груп факультету соціально-педагогічної освіти та мистецтв, разом із організатором Наталією Приймачем відвідали місто Тернопіль.

До цього жіночого колективу ми запросили голову громадської організації «Молодь Кременеччини» Сергія Колісецького, котрий залюбки погодився здійснювати фотосупровід мандрівки та урізноманітнити своєю присутністю нашу поїздку.

Тернопіль зустрів нас похмурою погодою, але це не стало на заваді нашому гарному настрою. Першим пунктом нашої подорожі став ТРЦ «Подолляни». Це дуже цікаве розважальне місце для сучасної молоді, де можна весело та з користю провести свій вільний час. У ТРЦ є найбільший у Тернопільській області боулінг-більярдний клуб «Silver» з просторим лоббі-баром, єдина в Тернополі крита льодова арена «Ескімос», 4-зальний кінотеатр «Сінема Сіті» з 3D форматом, 7D кінотеатр, тир, дитячі атракціони, кондитерська для справжніх гурманів солодоців, справжня італійська піцерія «Папероні», японський суши-бар «Сушіко», концерт-хол «Подолляни», дитячий розважальний центр «Мадагаскар». А для любителів шопінгу є торгова галерея із 135 бутиків. Саме в цей день діяла акція «Black



азартом грали у боулінг, треті — переглянули кінофільм «Готель Едельвейс». А ще ми побували у різних кафе, смакуючи піцу, ароматну каву та тістечка.

Після відпочинку у ТРЦ «Подолляни» ми гуляли центром міста біля пам'яток Данилу Галицькому та Соломії Крушельницькій. Наталія Володимирівна розповідала нам

про їхнє життя та діяльність. Найбільше сподобалася та запам'яталася набережна міста, зворожуючий вигляд нічного Тернополя. Особливо атмосферу створювали бурхливі хвилі Тернопільського ставу.

Кульмінацією нашої поїздки став перегляд жартівливої музичної комедії «Як наші діди парубкували» за есею Володимира Канівця у Тернопільському обласному українському драматичному театрі ім. Т.Шевченка. Це було захоплююче та цікаве дійство, гра акторів здійснювалася на високому рівні, і це допомогло нам поринути в минулі часи та зрозуміти суть життя і традиції наших предків. Після завершення комедії увесь зал аплодував стоячи. Ми зрозуміли, що театральне мистецтво потребує більшої уваги сучасної молоді.

Переповернені незабутніми враженнями та щасливі, ми повернулися до нічного та вже такого рідного Кременця. З нетерпінням чекаємо наступної поїздки!



«НАВІКИ У НАШИХ СЕРЦЯХ...»

Василь СКОРОПЛЯС

Таку назву носила музично-поетична композиція, підготовлена студентами педагогічного коледжу та КОГПА ім. Тараса Шевченка і приурочена трагічним подіям Революції гідності, які шість років тому розпочали свій хід на Майдані Незалежності. У залі ім. Тадеуша Чацького нашої академії присутні мали нагоду послухати хвилюючі виступи акторів студентського театру «Пілігрим» та солістів-вокалістів. В їх основу були покладені вірші, написані під час цих буремних подій, переосмислені у наступні роки, а також поетичні твори актора театру Назарія Прокопів. Вони пронизані болем і глибоким смутком за тими, хто відстоював честь, гідність та свободу і загинув на Майдані за світлі ідеали, навіки відлетівши «Небесною сотнею».

На завершення програми виступив кандидат історичних наук, доцент Олександр Соловей. Він підсумував сказане зі сцени, визначив соціально-політичні мотиви цих революційних подій.

В композиції були задіяні актори театру «Пілігрим» Ірина Бев-



сюк, Іванка Свитка, Вікторія Бершеда, Ірина Кулик, Андрій Колісник, Назарій Прокопів і солісти-вокалісти Олексій Боднар, Володимир Поцілуйко, Дарія Воловчук, Дарія Сульжик, Володимир

Дзюма. Автор сценарію та постановник – Василь Скоропляс, режисер по світлу та звуку – Олександр Ковень. Захід пройшов за сприяння проректора з виховної роботи Миколи Сиротюка, директора педагогічного коледжу Оксани Камінської та голови циклової комісії групових керівників педагогічного коледжу Валентини Мацкової.

ЗНАТИ СЬОГОДНІ, ЩОБ ЖИТИ ЗАВТРА!

Ірина КОПИТЧАК

Сучасний світ відкриває перед нами великі можливості. Ми поспішаємо жити, не замислюючись над тим, що іноді потрібно зупинитися, потурбуватися про себе, про своє життя. Бо лише здорова людина відчуває себе повноцінною особистістю.

Студенти 21-Б групи спеціальності «Біологія» нашої академії (куратор



Л.М.Головатюк, староста Ірина Копитчак) провели відкриту виховну годину на тему «Знати сьогодні, щоб жити завтра!», куди були запрошені студенти та викладачі різних факультетів. Студенти збиралися, щоб обговорити питання про те, як зберегти здоров'я в цей страшний час, коли планетою керує чума ХХ століття – синдром набутого імунodefіциту (СНІД).

Розпочали виховну годину розповіді Ірини Копитчак і Діани Берлінець про СНІД, шляхи зараження цією недугою, про епідемічну ситуацію з ВІЛ-інфекції в Україні та в Тернопільській області. Як виявилось, кожен сотий громадянин України у віці від 15 до 49 років ВІЛ-інфікований, що є одним із найвищих показників серед країн регіону. За оцінками даними, на початок 2018 рік в країні проживало 244 000 ВІЛ-позитивних людей. Найвищі рівні поширеності ВІЛ-інфекції зареєстровано в Одеській, Дніпропетровській, Миколаївській областях, м. Київ, Київській, Херсонській та Чернігівській областях. Глядачам було запропоновано відео «До дня пам'яті померлих від СНІДУ», яке зворушило присутніх.

Епідемію ВІЛ у цифрах висвітлили Олена Ничипорко та Анастасія Мазур. Для прикладу, на сьогоднішній день від цього захворювання померли понад 32 млн. людей.

Христіна Марак та Анастасія Баран озайомили з антиретровірусною терапією. Після доповіді було продемонстровано відео про важливість АРТ.

Під час заходу Аліна Прядун, Олександра Мовчан, Христіна Марак декламували тематичні вірші, пропагуючи здоровий спосіб життя.

Так як у залі були присутні студенти гуманітарного факультету, виховна година велася українською та англійською мовами. Ця ідея належить старості 21-Б групи.

Підсумували сказане Марія Янків і Вікторія Жакун. Вони закликали глядачів бережливо ставитися до свого здоров'я як одного з найбільших благ людини.

На завершення виховної години Серафим Гирикович продекламував поезію Надії Красоткіної «Здоров'я – розкіш для людини» під фортепіанний супровід автора замітки.

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

БЛАГОСЛОВЕННА БОЛЕМ РАДІСТЬ

«Думаю, що коли є хоч найменша можливість якимсь чином вплинути на майбутнє твоєї Нації та Країни, потрібно бути активним та впливати, поготів, коли життя дає шанс ще й творити та змінювати історію! Ще кілька днів тому я думав, що мою Націю важко сьогодні підняти на боротьбу за своє майбутнє... Та, дякувати Богу, я помилявся!»

«Родина Героїв Небесної Сотні» була заснована Відзнака імені Олександра Капіноса. Вагомий фінансовий внесок у справу зробила українська громада Канади.

Уже вдруге урочисте оголошення переможця проекту і вручення іменної відзнаки проходить у залі Гуго Коллонтая нашої академії, куди приїхали родичі Героїв Небесної сотні, батьки, сестра, племінниця Сашка Капіноса.

Свято відкрили ведучі – київський співак-фольклорист Валерій Гладунець і кохана дівчина Олександра Олена Котляр. Із вітальними словами до присутніх звернувся голова Кременецької районної ради Володимир Стефанський, перший заступник міського мера Кременця Микола Матвіюк, голова районної організації Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені

курсного журі визнали переможцем директора СБК с. Дроздівка Чернігівської області Оксану Зубок. Досить цікавий факт: Оксана має російські корені, та настільки проїнялася даною ідеєю, що називає це справою свого життя. До речі, розмовляє гарною українською мовою (набагато краще від багатьох українців!). Очолований нею аматорський хореографічний колектив «Зоряна» СБК здобув чимало нагород на обласних, всеукраїнських і міжнародних мистецьких конкурсах. Фольклорний колектив «Дивосвіт» став переможцем минулорічного районного фольклорного фестивалю «Народні скарби Куликівського краю». Вона зініціювала перший благодійний фестиваль-конкурс для сільської молоді «З добрим серцем». Односельцям це подобається, тому вони радо допомагають фінансово.

Оксані Зубок вручили Сертифікат переможця, а мама Саші Капіноса подарувала їй виготовлений власноруч дідух, щоб душа її сина була поруч і допомагала у добрих справах.

Ще однією яскравою перлиною свята стали виступи маленьких київських гостей – дитячого фольклорного гурту «Орелі» Національного центру народної культури «Музей Івана Гончара» під керівництвом Мирослави Вертюк. Ці дітки були учасниками події Революції Гідності, виступали зі сцени Майдану. Юні актори запропонували присутнім у залі ровесникам серію майстер-класів із виконання колядок та народних танців. До них долучилися школярі-колядники із села Білокриниця.

Ходором ходив зал Гуго Коллонтая, який, мабуть, давно не пам'ятає таких масових гулянь! А завершилися вони надзвичайно веселими, дотепними Андріївськими вечорницями, де всім бажаним скуштувати калиту дово-олі дісталось від упертого Калитинського Валерія Гладунця.

Присутній дійсно на деякий час забули про невмировний біль втрати. Та нехай такий біль буде навік благословенним, якщо спонукає творити, любити і по-справжньому щиро радіти кожній хвилині, за що боролись і відійшли до Небес Олександр Капінос та інші молоді Герої Небесної Сотні.



Тараса Шевченка Лілія Следзинська, журналістка Олена Максименко.

Чистим болем відізналися у серцях присутніх продемонстровані кадри із життя Олександра Капіноса. Їх доповнили пісенні дарунки Валерія Гладунця, сестри Героя Наталії, його маленької племіннички Мар'янки, лірника Андрія Ляшука та трепетні виступи батьків Героїв Небесної Сотні Назара Войтовича, Устима Голоднюка, Тараса Слободяна.

До слова запросили і переможця минулорічного конкурсу проєктів Едуарда Крутька. Юнак розповів про низку проведених культурно-мистецьких заходів: майстер-класи з вишивання, вечір-спомин «Ой зійдемося, роде», збір етноматеріалів, а також повідомив, що посаджені рік тому дерева в саду всі прийнялися.

Цьогоріч на конкурс освітньо-культурних проєктів надійшли 12 заявок з Київської, Чернігівської, Харківської, Тернопільської, Івано-Франківської, Полтавської та Одеської областей. Члени кон-

Сьогодні українці рішуче стають пліч-о-пліч на боротьбу! І боротьба ця правдива, з вірою та впевненістю у святу перемогу! Народі, нинішня справа залежить лише од нас! Піднімайся та борись сьогодні, здобувай та перемагай!

З нами Бог і з нами Україна!

Слава моїй Нації та слава Героям!».

Ці слова були написані Олександром Капіносом у перші грудневі дні Революції Гідності. У розпалі відчайдушної боротьби наш Герой сколихнув, запалив своєю відданою любов'ю до України тисячі спраглих волі і правди сердець. Простий сільський хлібороб, він дбав не лише про врожай на рідному полі, а насамперед турбувався тим, аби щедро родила нива духовна, проводив багато культурних заходів, де воскресали живі народні традиції, пісні, танці, забави, звучало рідне слово.

З метою підтримки задумів людей, які втілюють у життя мрії нашого земляка-Героя, продовжують цю непросту, але благородну справу, завдяки партнерській підтримці Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні «Музей Революції Гідності», Національного центру народної культури «Музей Івана Гончара» та Мистецького об'єднання «Глечик» у рамках проєкту «Відзнаки Героїв» громадською організацією



Вони були учнями Кременця

(до портрета учнів Волинської гімназії 1805 – 1819 рр.)

Назар БАГНЮК

Учнівська молодь в усі часи, як і учні Волинської гімназії згаданого періоду зокрема, — це майбутня еліта нації, яка посідатиме провідне становище в усіх галузях суспільного життя. Основи елітарної підготовки вона здобуває у гімназійних класах, а в ліцеях, університетах, інших закладах вищої освіти завершує таку підготовку у професійному контексті, спрямованому на конкретну фахову сферу: економічну, політичну, освітню чи мистецьку. Тому Волинська гімназія у Кременці та її наступник — Волинський ліцей — стали повноцінними джерелами кадрового поповнення не тільки регіональної, а й загальнонаціональної еліти. Можемо з усіма підставами стверджувати, що еліта нації народжується на шкільній (у нашому випадку — на гімназійній чи ліцейній) лаві.

Звідси випливає, наскільки важливою є система і рівень навчання та виховання молоді в освітніх закладах. Незважаючи на те, що Волинська гімназія і Волинський ліцей були навчальними закладами з домінуванням польського національного духу, вони опосередковано обумовили формування української національної еліти. Учні гімназії та ліцею перебували під світоглядним впливом педагогів — представників різних європейських країн, які через навчально-виховний процес збагачували культурно-освітній і професійний рівень майбутньої національної еліти. Хоч освіта у волинських навчальних закладах мала пропольський характер, однак вона була значною мірою доступною і для дітей інших національностей, які згодом стали знайомими постатями як польської, так і литовської, білоруської, української культур. Це вони з часом сприяли поширенню грамотності серед суспільних низів, відроджували національну мову та культуру, пробуджували національну свідомість.

Осінь 1805 року стала для Кременця особливою: в історичних будівлях колишнього Єзуїтського колегіуму була відкрита Волинська гімназія, ініціаторами і засновниками та організаторами її діяльності на першому етапі функціонування виступили відомі на той час учні та громадські діячі Тадеуш Чацький і Гуго Коллонтай. Початок XIX століття в Російській імперії ознаменувався освітньою реформою, згідно з якою були створені навчальні округи, що за своєю структурою включали університет як навчально-науковий та адміністративний центр із приєднаними до нього навчальними закладами нижчого рівня (гімназіями, училищами, класами).

Новосторова гімназія у Кременці підпадала під юрисдикцію Віленського навчального округу (центр — Університет м.Вільно у Прибалтиці). Прагнучи підняти рівень навчального процесу, керівництво гімназії із самого початку вступило у конфлікт із керівництвом Віленського університету, яке вимагало жорсткого дотримання офіційно визначених навчальних програм. Та Т.Чацький і Г.Коллонтай здійснили творчий підхід до формування цього визначального навчального документу в сторону його вдосконалення і наближення до університетського рівня, притому за прогресивними європейськими взірцями. Саме з цієї причини для викладання програмних навчальних дисциплін до Кременця запрошували відомих вчених-педагогів із Західної Європи.

До навчальних програм ставилися спільні вимоги: вони повинні були мати загальноосвітній характер і передбачати паралельне вивчення різних груп предметів у всіх класах, причому програми гімназії мали включати елементи підготовки гімназиста до навчання в університеті, а програми повітових шкіл — елементи підготовки учня до навчання в гімназії. Треба зауважити, що окремі дослідники кременецької освітньої школи I третини XIX століття не диференціюють чи не завжди диференціюють навчальні програми, організацію навчального процесу, характер і специфіку діяльності педагогічного колективу та учнівський контингент Волинської гімназії й окремо Волинського ліцею, що необхідно робити обов'язково, так як гімназія більше тяжіла до повітових шкіл, а ліцей рівнявся на університети. Така орієнтація гімназії на школи, а ліцею — на університети забезпечувалася насамперед змістом і рівнем навчальних програм, специфікою навчально-виховного процесу і науково-методичними характеристиками педагогічного складу.

Саме в такому контексті чітко проглядаються прагнення Чацького і Коллонтая досягти в освіті молоді університетського рівня у змісті та якості викладання, що закономірно вимагало підвищення вимог до учнів ліцею по відношенню до учнів гімназії. Тому вважаємо, що ставити знак рівності між гімназією та ліцеєм, які існували в Кременці під назвою «Волинські» відповідно в 1805 – 1819 та 1819 – 1833 роках неправомірно, а через те означувальний термін «Волинська гімназія (ліцей)» вважаємо некоректним, бо це зовсім різні типи навчальних закладів.

Відкриття Волинської гімназії у Кременці було особливо урочистим. Неділя, 1 жовтня 1805 року. Центр урочистостей — гімназійний (колишній Єзуїтський) костел. Грав оркестр. Святову Службу Божу відправив луцький єпископ. Церемонія розпочалась о 6 годині ранку 100-разовим залпом гармат і биттям костельних дзвонів упродовж години. Після відправи у костелі було оголошено текст царського Указу про відкриття гімназії та привітання міністра освіти Росії. Тадеуш Чацький виголосив інавгураційну промову. Виступили представники волинської громадськості та Віленського університету, делегати від Варшавського Товариства любителів науки. Після огляду гімназійних приміщень і освячення навчальних аудиторій почесні гості були запрошені до

Т.Чацького на урочистий обід.

Однак залишається не в'ясненим і навіть дещо загадковим питання відсутності на цих урочистостях Гуго Коллонтая, без якого, з огляду на його великий, а в багатьох випадках і вирішальний внесок у творення гімназії відкриття цього навчального закладу було би проблематичним. Окремі дослідники вважають, що Коллонтай не брав участі у відкритті через хворобу, проте це не прояснює питання щодо його відсутності, бо Чацький у святковій інавгураційній промові імені свого соратника не згадав і вдячність за допомогу в організації гімназії висловив йому тільки у листі лише 18 грудня 1805 року, тобто більш ніж через два з половиною місяці після урочистостей. Але цей факт — предмет окремого дослідження.

Сам процес відкриття гімназії сприяв репутації (за нинішньою термінологією — забезпечив рекламу) нової кременецької альма-матер, її популярності серед населення краю, що, зрозуміло, активізувало приток учнів для навчання. І пізніше керівництво гімназії з особливою урочистістю відзначало початок і завершення кожного навчального року, що фактично перетворювалося в демонстрацію досягнень гімназистів у формі так званих «публічних виступів» (формально — змагань кращих гімназистів з фахових знань і вмінь). На таких заходах завжди були присутні батьки, рідні та знайомі гімназистів, запрошені гості. В цьому можна побачити обриси наших нинішніх урочистих лінійок, присвячених врученню дипломів при завершенні навчання та посвяту у першокурсники студентів нового набору.

Варто згадати про історичну для Кременця дату 29 липня 1805 року, коли російський цар Олександр I підписав Указ про утворення Волинської гімназії і затвердив Статут цього навчального закладу. Із самого початку



засновники гімназії виношували ідею про перетворення її в університет для Південно-Західного регіону Російської імперії. Підкреслимо, що тандем «Чацький — Коллонтай» був надзвичайно творчим і особливим: якщо Чацький горів ідеями і задумами, то Коллонтай знаходив методику і способи їх реалізації і, образно висловлюючись, опускав мрії Чацького до конкретних реалій їх предметного втілення в життя. Діяльність обох з організації Волинської гімназії мала два вагомих, хоч не завжди окреслених аспекти. Перший з них полягав у тому, що, захопившись ідеєю і практикою створення елітарного навчального закладу в Кременці, Чацький приділяв менше уваги освітнім потребам інших міст і територій Віленського навчального округу, внаслідок чого Кременець опинився у привілейованому становищі по відношенню до інших населених пунктів краю. До Кременця йшли найзначніші кошти з пожертв землевласників та інших жертводавців (по-нинішньому — спонсорів) для потреб освіти.

Другий аспект мав політичний характер: становлення Волинської гімназії та інших навчальних закладів нижчого рівня з причини свого європейського характеру і прогресивного змісту навчальних програм ставало значною перешкодою до русифікації краю, породжувало польсько-російське національне протистояння. Тому, як засвідчують перекази, серце Чацького після його смерті у 1813 році цілком заслужено було поховане в алабастровій скриньці в ліцейному залі Єзуїтського колегіуму.

Важливо, що навчальна програма гімназії, будучи зорієнтованою на високі, наближені до університетських знання, враховувала конкретні життєві інтереси гімназистів і той варіант, що не кожен випускник гімназії матиме змогу навчатися в університеті. Тому програму складали так, щоб вона надавала можливості оволодіти знаннями і навиками, необхідними для формування наукового світогляду і для вирішення конкретних життєвих проблем, інакше кажучи, щоб гімназист був готовим і до подальшого поглиблення знань, і до власного життєзабезпечення. Учень гімназії міг закінчити навчання на рівні нижчої гімназії у класах загальноосвітнього характеру та продовжити свою підготовку до життя у створених при Волинській гімназії професійних школах, насамперед у школі механіків і землемірів. Або цей же учень міг продовжити навчання в гімназії на трьох двохрічних курсах, вивчаючи математично-

природничі, правничі, гуманітарні дисципліни та предмети з розвитку естетичних і фізичних здібностей. Тобто навчальна програма гімназії базувалася на загальних знаннях, однак у зв'язку із практичними життєвими потребами ставила за мету виховати у молоді зацікавленість до практичних дисциплін, сформувати усвідомлення єдності науки та праці, як запоруки вирішення важливих життєвих проблем. Такий підхід до організації навчання в гімназії на той час був інноваційним: перший, нижчий рівень (класи) відповідав повітовим школам, а другий, вищий рівень (курси) був чимось середнім, перехідним між гімназією та університетом, а в майбутньому міг перерости в університетські кафедри або факультети. Так у волинському містечку Кременці заклалися основи закладів вищої освіти європейського взірця. По суті, з самого початку Волинська гімназія стала своєрідним доповненням Віленському університетові й унікальним освітнім явищем, яке відрізнялося від організаційно-структурних і програмно-методичних зразків шкільництва в Російській імперії.

Важливим фактором у визначенні змісту, характеру, рівня навчання та якості соціальних умов життєдіяльності учнів Волинської гімназії була доброчинність економічно спроможних громадян регіону. Яскравим прикладом потужної підтримки освіти на Півдні Волині на початку XIX століття стало покриття значної частини фінансових витрат гімназії у Кременці за рахунок добродійних внесків певної категорії зацікавлених заможних громадян. Метою тодішніх спонсорських внесків («фундушів») місцевих меценатів було забезпечення нормальних умов навчальної діяльності та побуту гімназистів. Меценати знали про важливий момент в організації роботи та забезпечення статусу навчального закладу: вище державне освітнє чиновництво при визначенні долі навчальної структури враховувало фактор місцевого добродійства — в якій мірі та в яких обсягах фінансово підтримували заходи з навчання й виховання молодих громадян краю. Тобто фактор добродійства мав виключно учнівський акцент: кошти надходили для навчання молоді, а якщо поступали на адресу викладачів, то тільки для їхньої підтримки у навчально-виховній роботі з учнями. Дослідники зазначають, що підтримка гімназії в українських губерніях Російської імперії мала чітко виражений регіональний характер: така підтримка в Правобережних, тобто Західних губерніях, в тому числі і насамперед у Волинській, була значно потужнішою, ніж у Лівобережних, на Сході. Це закономірно впливало на рівень забезпечення навчально-виховного процесу в підтриманих «попечителями-добродійцями» гімназіях, а в кінцевому підсумку — на якість знань учнів, рівень педагогічної роботи в цих закладах. Царські чиновники, інспектуючи гімназії Сходу та Заходу України, зазначали, що в західних губерніях гімназисти виявляють «більше наукового інтересу та жвавості думки», а серед учителів — «більше педагогічних обдарувань і талантів», ніж у східних. Інші чиновники від освіти вказували на одну з важливих причин такого стану: у лівобережних губерніях пожертви на навчальні заклади дуже мізерні (по 100 – 200 рублів у рік на одну гімназію), а на Заході цей показник в десятки разів вищий і вимірюється тисячами рублів.

Явище меценатства в галузі освіти означало наявність співпраці та взаєморозуміння адміністративних органів, заможних верств населення та працівників освіти у навчанні молодого покоління громадян. Для підтвердження можна вказати, що у 1807 році бюджет Волинської гімназії складав понад 42 тисячі рублів, з яких тільки 17, 5 тисячі надійшли із державної скарбниці, а решта — із добродійних пожертв. А перед закриттям Волинського ліцею у 1833 році щорічна підтримка навчального закладу з боку громади досягла 19 тисяч рублів сріблом, а фінансування зі сторони держави — 5,2 тисячі рублів. Меценати не приховували причин своєї щедрості до навчального закладу: кожен із них, за їх же словами, «хотів накупити розуму для свого потомства». Що їх зусилля не були марними, а кошти — затраченими за призначенням, засвідчує фактичне їх використання: на формування стипендіальних фондів, придбання підручників і навчального обладнання, утримання пансіону та медичне обслуговування гімназистів і ліцеїстів. Крім цього, добродійною діяльністю займалися і самі гімназисти, а потім і ліцеїсти, які навіть створили «Молодіжне товариство добродійності Волинської гімназії».

Тадеуш Чацький, якого у 1803 році було призначено на посаду візитатора (інспектора) шкіл Волинської, Подільської та Київської губерній і який згідно з посадовою інструкцією мав інформувати керівництво про стан шкіл цих губерній, прагнув не тільки виконувати свої безпосередні обов'язки, а й намагався стати незалежним і самодостатнім організатором шкільництва в регіоні. Роботи в цьому напрямі було дуже багато: у Волинській губернії тільки у 5 повітах із 12 діяли середні школи, а співвідношення учнів складало 1 учень на 235 чоловік населення. На цьому фоні візитатор Чацький спрямовує свою діяльність на розвиток освіти в краї, що належав до сфери його інспекторських обов'язків. Варто зауважити, що при такій мізерній кількості шкіл та учнів у них (в Подільській і Київській губерніях стан шкільництва був значно гіршим, ніж на Волині — 1 учень на 999 жителів) інспектування не забирало аж надто багато часу. Тому логічно, що інспектор Чацький, не маючи великої кількості шкільних об'єктів для інспектування та спостерегаючи жалюгідну картину шкільної справи у цих губерніях та ще й будучи людиною ініціативною та творчою, без особливих консультацій із вищим керівництвом ґрунтовно вивчає стан довірених йому для інспектування навчальних закладів.

ВОНИ БУЛИ УЧНЯМИ КРЕМЕНЦЯ

Назар БАГНЮК

(до портрета учнів Волинської гімназії 1805 – 1819 рр.)

Результатом аналізу таких спостережень став висновок Чацького про необхідність шкільних реформ, які він бачив у наступному: заснування максимальної кількості парафіяльних шкіл, розширення мережі повітових училищ, підбір здібних учительських кадрів, оновлення й удосконалення тогочасних вимог до викладання, забезпечення гідних умов праці та побуту педагогів, полегшення доступу до навчання дітям із незаможних родин і, що дуже важливо, заснування на Волині вищого навчального закладу, бо Віленський університет був неспроможним задовольнити освітні потреби регіону з причини недостатніх своїх масштабів, насамперед матеріальних і кадрових можливостей. Імператорський уряд доручив Чацькому підготовку реформ, ядром яких стала турбота реформаторів про максимальне охоплення дітей шкільною освітою та створення необхідних навчальних і матеріальних умов для функціонування шкіл.

Для цього Т.Чацький зі своїм соратником Г.Коллонтаєм підготували «Проект гімназій у Волинській та інших губерніях для хлопчиків і дівчат», «Проект Волинської гімназії та всіх інших шкіл, що будуть створені у Волинській губернії», а також оформили інформаційно-довідковий матеріал про стан освіти в цих губерніях. Останній документ реформаторам був потрібний для конкретної роботи з вирішення проблем заснування шкіл і підбору вчительських кадрів. Основним завданням у цьому напрямку став збір пожертв від місцевої шляхти і духовництва. З такою метою Чацький зустрічався з Волинським духовенством на його зібраннях, виступав із промовами про заснування шкіл у краї та гімназії у Кременці і конкретно домігся того, що церковні та монастирські структури зобов'язалися передавати восьму частину своїх прибутків на потреби місцевого шкільництва. У підсумку, йому вдалося відкрити 126 початкових шкіл і повітові училища у Володимир-Волинському, Любарі, Бердичеві, Овручі, Житомирі та Вінниці (і це всього за десять років роботи візитором!).

Проте головною метою своєї реформаторської діяльності Чацький вважав відкриття гімназії в Кременці. Весь комплекс заходів, здійснюваних ним і Коллонтаєм для організації навчального процесу в гімназії, свідчив про те, що серцевиною їх реформаторських зусиль було новаторське для того часу навчання та виховання молоді, її інтелектуальний розвиток, моральне вдосконалення та культурний рівень. Це

підтверджували і зміст розробленого ними Статуту гімназії, й організація навчального процесу, і заходи із забезпечення сприятливих умов для навчання та проведення культурних заходів розвивального характеру, і система гарантування навчальної дисципліни, і запровадження практики опіки старших гімназистів над молодшими, і формування учнівських самоврядних структур (учнівський суд, наукове і літературне товариство), і вільний доступ гімназистів до бібліотечного фонду, і забезпечення гімназистам можливостей розвивати власні таланти та здібності у різних позанавчальних формах діяльності (гуртки, студії, творчі колективи, роботи в майстернях). Таким чином, все, що здійснювалося реформаторами освіти початку XIX століття, спрямовувалося на учнівське середовище з метою впливу на його світогляд і підготовку до активного суспільного життя, зрозуміло, у повній відповідності із соціально-економічними та соціальними потребами тодішніх владних груп.

Волинська гімназія 1805 – 1819 років стала визначним навчальним закладом свого часу і нашого краю, де молодь здобувала ґрунтовні знання, формувала науковий світогляд, засвоювала елементи етикету і принципи міжособистісного спілкування, а також центром духовної культури Південної Волині, – і цим перетворила Кременець в осередок культивування освіти та чинник культурного руху. Учні гімназії (а в окремі роки їх чисельність сягала 700 чоловік, що було солідною статистикою для цього часу!) з головою поринали в освітньо-наукове і культурно-мистецьке життя. Цьому сприяла діяльність високоосвічених і досвідчених педагогів, насамперед випускників Краківської академії, науковців-фахівців із Франції, Німеччини, Англії, Чехії, а ще наявність однієї з найбільших і найбагатших на території тогочасної України бібліотек із цінними стародруками, рідкісними виданнями різними мовами, багатьма тисячами книг науковою, світоглядно-популярною, культурно-мистецького змісту та навчально-пізнавального характеру і спеціалізованих лабораторій та навчальних кабінетів, астрономічної обсерваторії, зразкового ботанічного саду з оранжереями та численними рідкісними рослинами.

Потужний пізнавально-мистецький і морально-етичний вплив на гімназистів мали самі архітектурні споруди історичного комплексу, де функціонувала гімназія.

Зобов'язані визнати, що Кременець першої третини XIX століття з його відомим навчальним закладом, як освітньо-науковий, літературно-мистецький і загальнокультурний осередок краю, був абстрагованим від національного українського довкілля, української історичної традиції та конкретної тогочасної соціально-культурної ситуації. Своєрідність оцінки діяльності Волинської гімназії, а згодом і її наступника, Волинського ліцею, включає той негатив, що ці навчальні заклади все-таки функціонували поза зв'язком із народом, на землі якого та за коштом якого існували. Якщо піти далі, то й заснований на базі розформованого Волинського ліцею Університет св. Володимира в Києві також не був національною, тобто українською, культурно-освітньою інституцією, не мав українського характеру, хоча його перший ректор, відомий український учений Михайло Максимович, закла основу київської школи українознавства і так чи інакше, навіть нехай опосередковано, інтелектуальний потенціал і матеріальна база майбутньої українознавчої творчості частково закладалась у Кременці, ще в рамках гімназії, хоч її творці цього і не передбачали.

Засновники Волинської гімназії виходили з того, що турбота про освіту виступає найважливішим виявом патріотизму, бо спрямована на забезпечення прогресивних перспектив національного розвитку. За їхнім переконанням, освіта не тільки дає знання молодій людині, а й формує громадянську позицію, збагачує гуманістичними моральними принципами, стимулює до активного публічного життя. Саме на це були спрямовані система навчання та навчальні програми, які своїм рівнем стояли вище від тодішніх офіційних вимог і настанов. Програми передбачали можливість здобувати знання з основних галузей тогочасної науки і набувати необхідні навички практичного життя. Пріоритетне значення мало вивчення іноземних мов і природничо-математичних дисциплін. Належна увага приділялася фізичному розвитку гімназистів, підтримці їх творчих інтересів і здібностей шляхом вибору додаткових навчальних предметів, участі у наукових дослідженнях разом із викладачами. У цьому вбачаємо прогресивні моменти гімназійних навчальних програм, навіть їх функціональну подібність до сучасних навчальних планів, якими також надається можливість вибору студентами окремих навчальних дисциплін.

КНИЖКОВИЙ ДАР – ДО БІБЛІОТЕЧНОГО ФОНДУ

Ольга СТАВІНСЬКА

Книги виступають носіями вічної духовної і матеріальної культури народу, стають незамінним чинником інформативності, що впливає на свідомість суспільства, формує його культурний світогляд. Традиційним джерелом комплектування фонду бібліотеки Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка є дари. Дарування книг – це своєрідна інвестиція в майбутнє: вона на десятки років залишиться у бібліотеці, і назавжди – в серцях людей.

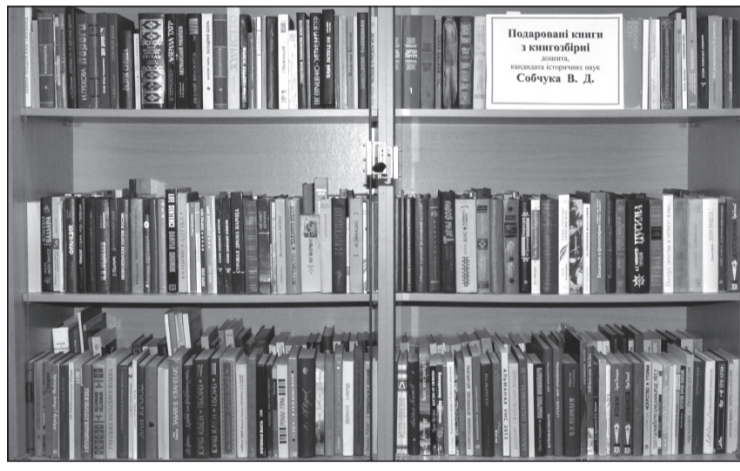
Коли в 1969 році Кременецький педінститут було переведено до Тернополя, туди був перевезений і бібліотечний фонд (58 500 прим.) Книгозабезпечення Кременецького педагогічного училища розпочалося з нуля, а першими примірниками в фонді бібліотеки стали книги, подаровані кандидатом педагогічних наук І. П. Смолієм. Іван Павлович викладав психологію, очолював кафедру педагогіки і психології в Кременецькому педагогічному інституті в 1962 – 1969) і був палким книголюбом: все свідоме життя він збирав і дарував книги.

Свою частку у збагачення книжкового фонду нашої бібліотеки вніс спеціаліст у галузях соціальної історії, генеалогії, історичної географії та історії культури, викладач кафедри української філології та суспільних дисциплін, кандидат історичних наук, доцент Володимир Собчук. Це не перший досвід співпраці Володимира Дмитровича з бібліотекою: друковані примірники результатів своїх наукових досліджень він завжди презентує нашій книгозбірні. Цього року він подарував більше 1000 книг, серед яких – монографії, матеріали науково-теоретичних і практичних конференцій, наукових читань, збірники наукових праць, статей та матеріалів, джерелознавчі нариси, епістолярна спадщина, спогади, щоденники, довідкова література, підручники, навчальні посібники, альманахи, наукові вісники, щорічники тощо, твори художньої літератури, видані в Україні, США, Канаді, Польщі, Росії з 1954 по 2018 рр. Пропонований огляд ознайомить читачів із ґрунтовними суспільно-політичними виданнями, які будуть особливо цікаві викладачам і студентам спеціальності «Історія».

На сучасному етапі розвитку історичної освіти головним завданням є оновлення її змісту, досягнення якісно нового рівня у вивченні історії України та історії рідного краю, формування національної свідомості, любові до землі свого народу. Ця вимога обумовлена тими процесами, які переживає нинішнє українське суспільство. Людина повинна знати історію свого роду, історію рідного поселення, яке для всіх нас є малою батьківщиною, яке її коріння, хто її батьки, діди, прадіди. У книзі «Кременеччина: минуле й сьогодення: сторінки пам'яті. Т. IV» (упорядник В. Олійник) висвітлюється життя типового українського села Кременецького краю, його історія, звичаї, вірування, освіта, культура, споконвічні хліборобські турботи. Підкреслюється зв'язок села з історією краю та Української держави загалом. У книзі зосереджується увага на силі духу та волі мешканців, на моральних чеснот пересічних громадян, прагненні бути господарем на власній землі, у своїй країні, їх спрямованість в майбутнє.

Пізнання історичної минушини – складова частина виховання свідомого громадянина, патріота своєї Батьківщини. Це пізнання починається із вивчення рідного краю. Місцева історія

формує вітчизняну історію і є її складовою. Саме вона допомагає формувати патріотів свого краю, держави в цілому. Навчальний посібник Гандзілевська І. Ф. «Історія міста Дубна від найдавніших часів до сьогодення: до 910-ї річниці з дня заснування міста та 550-ліття з дня народження князя Костянтина Острозького» є першою спробою дати короткий системний виклад історії Дубна з найдавніших часів і до сьогодення на тлі всесвітньої та вітчизняної історії. Видання містить фрагменти історичних дже-



рел, погляди відомих краєзнавців на різні події історії міста Дубна та Дубенщини, а також завдання на осмислення і закріплення вивченого матеріалу. Посібник розрахований на учнів та вчителів загальноосвітніх шкіл, студентів вузів, краєзнавців та всіх, хто цікавиться історією.

Питання історичної пам'яті, відродження та збереження культурного надбання наших предків розглядалися на науково-практичній конференції «Успадкування та популяризація історико-культурного надбання Волинського Полісся: матеріали науково-практичної конференції» (упорядник Л. Сніжко), де висвітлювалися історичні, політичні, економічні, соціальні проблеми розвитку Волині та Полісся в галузі освіти, науки і культури.

Історія, культура, природа та екологія краю завжди залишаються в центрі уваги викладачів, студентів і науковців. Краєзнавство стало важливою галуззю наукового знання і пізнання можливостей розвитку території. Випускники закладів вищої освіти досліджують і вивчають свій край, тісно співпрацюючи з музеями, архівами, бібліотеками. Їхні надбання становлять основу краєзнавства, важливого курсу для навчання і виховання патріотизму в учнівської і студентської молоді і зокрема для поширення краєзнавчої освіти. Науковий збірник «Дерманська та Мізоцька земля в українському та загальноєвропейському вимірі: матеріали Всеукраїнської історико-краєзнавчої конференції» містить статті та повідомлення учасників конференції, присвячені історії становлення та сучасному стану краєзнавства і краєзнавчої освіти на Волині та Поліссі. Видання розраховане на науковців, краєзнавців, освітніх і музейних працівників, студентську та учнівську молодь, на широке коло шанувальників минушини.

Неоціненну роль в дослідженні історії відіграють археологічні дослідження. Повною мірою зрозуміти справжню матеріальну та історичну цінність археологічних артефактів, їх значення для науки і практичної діяльності у сфері вивчення та збереження національної історико-культурної спадщини, показати, які зусилля були потрібні для накопичення джерельної бази допоможе книга Т.О.Поньмарьової «Переправа незабуття: історія однієї експедиції». Видання присвячене історії проведення археологічної експедиції на полі однієї з найбільших козацьких битв – під Берестечком. У книзі на основі великої кількості офіційних документів, образотворчих артефактів XVII ст. розкривається історія археологічної експедиції, яка у 1970 – 1990 роках досліджувала місце козацько-селянської переправи, спорудженої 10 липня 1651 р. під час Берестецької битви. Це була одна з трьох козацьких переправ, якими вони виходили з оточення. У зв'язку з цим книга отримала свою назву.

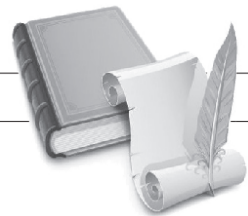
В українській історіографії досить багато «білих плям», які з часом обростають стереотипами або ж невірними, часом просто фантастичними трактуваннями. До таких «білих плям» належить й Ірпінська битва. Відтак, кожна спроба її дослідження варта уваги, а особливо тоді, коли вона зроблена людиною, котра за фахом – інженер-гідротехнік, а за покликанням – дослідник, який усе свідоме життя цікавиться та вивчає історію, котра вклала в неї не лише кошти та енергію, а й десятки років життя. Спираючись на історичні джерела, праці науковців різних періодів, В.Саюк доводить, що Ірпінська битва відбулася на початку травня 1323 року біля села Демидів Вишгородського району Київської області. На думку дослідника, цією успішною битвою розпочалося звільнення українських земель від поневолення Золотою Ордою. Варто сподіватись, що його книга «Ірпінська битва 1323 року: історичне дослідження» отримає гідне визнання, а праця науковця матиме подальший розвиток.

На думку археолога М. Чмихова, історія людства не може віднайти адекватного трактування в межах лише однієї науки – історії. Адже історичні процеси й події можуть бути розглянуті лише як похідні від набагато більш широких «подій» – явищ та закономірностей космопланетарного масштабу. Космоархеологічна концепція історичних трансформацій М. Чмихова лежить у площинах одночасно кількох наук, на перший погляд, мало або ж зовсім не пов'язаних між собою: культурології, астрономії, філософії, мовознавства тощо. У монографії М.О.Чмихова «Від яйця-райця до ідеї Спасителя» відтворено споконвічний пошук розв'язання питання про місце і роль людства у житті Всесвіту, проаналізовано особливості взаємовпливів суспільства та довкілля у давнину, формування найдавнішої системи світогляду та її вершини – космології. Детально охарактеризовано основні етапи розвитку язичництва Київської Русі. Дослідження базується на матеріалах археології, етнографії, міфології, філософських учен, астрономії. Для науковців, викладачів, студентів і всіх, хто цікавиться історією матеріальної та духовної культури.

Книжкові меценати – це завжди ідеалісти, які рухають культурний прогрес. Для них благодійність є покликом душі, способом надавати благодійну допомогу мистецтву, науці, культурі, можливість відроджувати, зберігати і примножувати освітянські традиції України.

Літературно-мистецька сторінка

НАРОДЖЕНЕ У ПОЄДИНКУ



Ніна БАГНЮК

У залі Гуго Коллонтая відбулась презентація збірки віршів «Поєдинки долі» авторства студента спеціальності «Українська філологія» нашої академії Павла Старуха. До підготовки книги були причетні колектив фахівців нашої академії: літературне редагування здійснили кандидати філологічних наук Руман Дубровський та Олена Пасічник, дизайн і верстка — Сергія Ки-



доктор філологічних наук, професор Олександр Глотов. Відповідно до тематичного спрямування вірші згруповані у чотири розділи: «На лінії життя», «Реквієм», «За вікном» і «Згорток любові».

Молодий поет у дружніх стосунках із Музою: протягом кількох років уже встиг видати три поетичні збірки, стати членом Національної спілки письменників України і лауреатом Обласної літературної премії імені

Степана Будного.

У своїй розповіді про нове видання він наголошує, що тут містяться твори, в яких зосереджена увага саме до боротьби у різних її проявах: зі зброєю в руках на Сході України, за кубки та інші нагороди у спорті, із хворобами й іншими негараздами.

Презентації збірок Павла Старуха мають одну характерну ознаку: він практично всі поезії читає напам'ять, просто і невимушено

розповідає про мотиви та настрої народження своїх творів, впевнено захоплюючи у полон увагу слухачів різного віку — від ровесників — до педагогів-наставників і поважних гостей.

Презентація пройшла на одному подиху, не дала змоги нікому ні розслабитись, ні нудьгувати. Навпаки, після такої широкій сповіді кожен задумався і над швидкоплинністю свого та чужого життя, і над трагічними подіями, що сколихнули Майдан у 2014 і продовжують терзати тіло рідної землі, і згадали тих, хто вже припинив земну боротьбу...

Я скравим сюрпризом для вивуку події став заключний поетичний виступ його одногрупниці (до речі, Павло — один представник сильної статі у цій дружній дівочій команді).



Звичайно, до творів молодого поета є певні зауваження, над якими йому доведеться працювати. Проте дуже радує той незаперечний факт, що він знайшов власний сектор гігантського текстуального поля Всесвіту, сповнений несподіваними і цікавими творчими

відкриттями, які змушують читачів не бути байдужими, думати, сумувати і мріяти, радіти і плакати, залишаючись при цьому Людьми.

Павло СТАРУХ

ПОЄДИНОК НА ТИХОМУ НЕБІ

Пам'яті Андрія Пушкаря

Він серед хмар влаштує поєдинки
І виклик грому кине без вагань.
І це не буде тим останнім вчинком,
А лиш початком чергових змагань.

Він грим поборе — в нього вдосталь сили,
По венах міць розходить, тече.
Він був ЛЮДИНОЮ! За це його любили,
За дружнє і за віддане плече.

Він був ЛЮДИНОЮ! І прикладом для тих,
Хто прагне чемпіоном стати.
Напевно, він залишиться для них
Отим великим, але добрим татом.

Він буде з неба бачити своїх
І розділяти їхні перемоги.
Він буде чемпіоном серед всіх
І світлою душею перед Богом.

ЧОРНИЙ БІЛЬ

Цей біль був чорним, атом шаленів.
Цей біль з уламками граніту.
Пекельний біль із найстрашніших снів,
Здається, охопив пів світу.

Це наш нестерпний біль, біль націй,
Велика рана довго вже болить.
Не знало людство чорних радіацій,
Не знало, та якби не мить...

Там мертво місто, мертві літаки.
Будинки-сироти — без радощів, без сміху.
На підвіконники попадали роки —
Біди попадали на віху.

Цей біль ще є, і він ніде не зник —
Нагадує про себе іменами.
Це чорний біль і найгучніший крик —
В граніті, в пам'яті і... з нами.

ГОРИ КЛИЧУТЬ

Після підкорення Говерли

Гори кличуть — я хочу до них,
Знати їхні усі таємниці.
І, можливо, в лісах густих
Десь захована справжня скарбниця.

Гори ваблять знову і знов,
Підпирають плечима аж небо
І коли ти до них прищов,
Ніби лізуть на руки до тебе.

Непорушні, могутні ці гори —
Той це знає, хто їх підкорив,
Кам'яні і стрімкі коридори —
Нам Господь до них двері відкрив.

ВІКНА ЛІКАРНІ

Там зворушливі вікна в лікарні —
Вікна болю і вікна надій.
І здається, що все примарне,
Коли чуєш діагноз свій.

Просто вікна, але під ними
Хтось чекає і вірить там,
А в халатах ще ходять зими
І діагнози ставлять вітрам.

Через вікна оці почути,
Як життя тебе кличе надвір.
Марні ліки — це тільки отрута,
Якщо в себе не віриш, повір.

Вночі світяться вікна в палатах,
Потім вікна до ранку заснуть.
В коридорах у білих халатах
Тихо віра з надією ждуть.

ДІТИ СОНЦЯ

Мам, я такий, як усі.
Хтось там каже, ми — діти Сонця.
Я б приніс тобі ранок в росі
На маленькій зовсім долоньці.

Мам, я такий, як усі.
Я твій син, твого серця частина.
Бачу день в неймовірній красі,
Он павук там снує павутину.

Мам, я такий, як усі.
Бачу небо, і місяць, і зорі,
Он літак піднімає шасі —
Я це бачу. І я це говорю.

Ти мене не хотіла віддати,
Як це інші зробили чомусь...
Буду сином — твоїм і тата,
І дитиною Сонця лишусь.

* * *

Що ж ти робиш? Отямся, Росіє!
Ти вгамуй ненажеру-орла!
Хай це зло вже нарешті зітліє,
Ти ж сестрою, здається, була.

Перестань! Схаменися-бо, досить —
Ми твоїх не чекали «гостей».
Раптом станеться, ти попросиш —
Ми тобі не відкриєм дверей.

Ми ж твою розуміємо мову —
Ти добре тепер зрозумій.
Твої «гості» вбивають не словом,
Ми такий проженемо рій!

Подивися на себе, Росіє,
На своє відображення глянь,
На обличчя — там кров червоніє...
Схаменися, сестро, повстань!

РЕЙСОМ СВОБОДИ

Не закриють свободу за ґратами,
Не потоплять волю в морях,
Мужніх точно завжди чекатимуть,
Вони поруч, вони в думках.
Не один ще літак приземлиться,
На борту, де багато надій.
Небу, знаю, земля — не суперниця:
Небо знає, хто ворог мій.
І дістануться рейсом свободи,
Хто в кайданках ще досі сидить.
Ми залишимося вільним народом,
Що жагою до волі кипить.
Ми всі вірили, вірять іще.
Так багато ця віра важить.
Наше лихо пройде дощем —
Нам у фільмі про це покажуть...

ГОЛОС ВІЙНИ

В. Сліпаку

Земля буває інколи, як сцена,
Де крик ввижається за спів.
Трава облечена червона — не зелена,
Над нею голос раптом пролетів.
Звучав раніше над Паризьким небом.
І був такий здивований Париж.
Його нам зараз так почути треба.
А ти мовчиш... Мовчиш... Мовчиш...
В цій опері була остання дія,
Останній подих, що зробив співак,
І, може, голос попелом розвіє
Наш біль, що огортає так.
Якби ще ноти вміли забирати
Наш сум, підстрелений, гіркий.
Боровся голос поруч з автоматом.
Цей голос сильний був такий.
Це не міф, це не витвір уяви —
Найпотужніший голос війни.
Він боровся за те, що по праву
Збережуть українські сини.

КОТЕЛ

Котел горів і тріскали снаряди.
Земне це пекло назване «котлом».
І стос життів залишився позаду —
Так серпень обпалив теплом.
Так наші йшли «зеленим» коридором.
Так наших зрадили свої.
Ніхто брехні, на жаль, не переоре,
Ідуть бої і далі. Ідуть бої...
Горіли втрати, жмут брехливих слів,
А зараз душі світяться на небі.
Ще жоден дух вогнем не спопелів,
В них на шевронах сяйво, біля себе.
Як днів у році, трохи більше їх,
Що над котлом піднялися високо.
Напевно, кожен променем пробіг,
Іх тут нема, та їм не самотно.
Наш кожен день — це пам'ятка про них.
Вогонь загас, не гаснуть тільки душі.
Котел кричав, котел уже затих,
Хіба що біль, як попіл, розворушать...

ПОЦІЛУНОК ЮДИ

Lo siento (мені шкода).

Люди зраджують — це в них в крові.
Розбивається вірність об скелі.
Злива підлості в них в голові,
А на серці чомусь пустеля.

Люди зраджують дружбу й любов,
На смітник викидають із дому.
Той, хто зражений, «школу» пройшов,
Але так він зневірився в тому.

Люди зраджують власним словам,
Ідуть вони на підступні вчинки,
Придивіться, згасає отам
Людська ширість, ніби іскринка.

Люди зраджують тих, хто жив,
Довіряючи все найдорожче,
Але в зради зухвалий мотив,
Ніби в злодія серед площі.

Люди зраджують, бо це люди...
Хай позичили б вірність у псів.
Злазив з губ «поцілунок Юди» —
На арену нещасних біків...

Кожен рік у трьох країнах (Іспанії,
Франції і Португалії) проходить близько
6 тисяч корид. За цей час браві тореадори
безжально забивають приблизно 30
тисяч біків.

ЗАВДЯКИ ТОБІ

Я дихаю... Це завдяки тобі.
Я за вікном не чую голос кулі.
Я вдома, а не в боротьбі.
Ти голос чуєш від війни-зоулі.

Я завдяки тобі навчився розуміти,
Що сильні не тікають від війни.
Яким жарким насправді може бути літо,
Коли вриваються неждано так вони!

Я завдяки тобі тверезо бачу,
Що влада — друг для наших ворогів.
Вони щось там горланять наче,
Та б'ють прямисінько з тилів.

Я став сильнішим завдяки тобі.
Ти зараз знов звільняєш місто.
Ти в цій запеклій боротьбі.
Ти встигнеш, брате, хоч поїсти.

Я дихаю... Це завдяки тобі,
Бо в тебе є незламна сила.
А скільки, брате, обстрілів в добі?
А скільки, брате, наших полонили?

Ми переможемо... Це завдяки тобі
Впадуть ворожі швидко автомати.
Ми в цій запеклій боротьбі,
Бо ти — мій брат і Україна — мати.

ДЛЯ ТИХ, ХТО ЦІНУЄ МИСТЕЦТВО

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

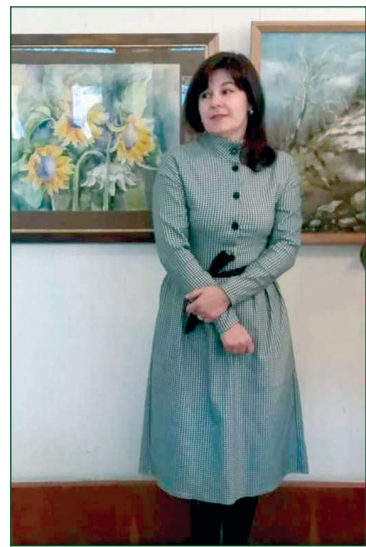
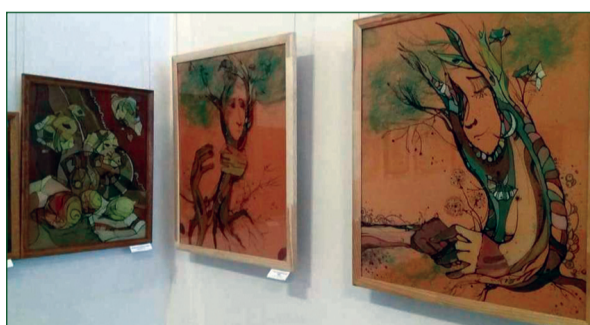
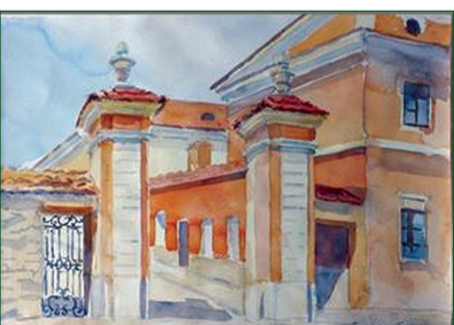
Завершення поточного року було ознаменоване яскравим калейдоскопом персональних виставок наших викладачів-художниць, які уже тривалий час працюють у складі жіночого мистецького гурту «Палітра».

Першою звітувала керівник мистецького колективу, доцент кафедри мистецьких дисциплін і методики їх викладання, майстер народної творчості України Тетяна Балбус у центральному офісі Кременецько-Почаївського історико-архітектурного заповідника. Художниця ніколи не зупиняється на досягнутому, постійно вдосконалює здобуті знання та навички і головне – не боїться експериментувати, шукаючи все нові і нові форми самовираження, тому відвідувачі чекали від неї приємної несподіванки. А майстриня й оправдала їхні сподівання нестандартним вернісажем «Абстрактне мистецтво». Цікаво, що роботи, запропонованих глядачам, спеціально не мали назв, бо, зі слів художниці, абстрактне мистецтво – це не просто випадкове поєднання безпредметних форм, плям, ліній, а оригінальний спосіб передачі певного настрою, змісту, почуттів у відповідному кольорі. Кожен може сприймати одне полотно по-своєму. Тетяна Балбус використала у представлених роботах такі художні матеріали і техніки, як гуаш, акрил, акрилові контури, аплікацію та різноманіття кольорової гами, образотворчі та виразні засоби.

У доробку кременецької художниці, викладача Кременецького педагогічного коледжу Богдани Гуменюк – понад 20 виставок у складі жіночого мистецького гурту «Палітра», участь у міжнародних мистецьких пленерах, всеукраїнських виставках, персональні виставки у Кременці та Почаєві. У Тернопільському обласному художньому музеї персональну виставку із 46 живописних полотен вона підготувала вперше. Кожен, хто тут побував, насамперед звернув увагу на колорит робіт: нинішні та старовинні архітектурні краєвиди рідного Кременця та Дрогобича, де проходив художній пленер, а також чудові пейзажі та натюрморти із зображенням квітів, в основному дбайливо вирощених власними руками, приваблюють особливим теплом і світлом, тонкою ніжністю, легкістю і, якщо можна так висловитися, повітряною насиченістю. Художниця черпає натхнення із доволишньої природи і намагається зафіксувати зникаючі пейзажі Кременця.

Черговий персональний мистецький вернісаж у виставковому залі Тернопільського обласного художнього музею ознайомив відвідувачів із 59 творами ще однієї кременчанки, постійної учасниці багатьох обласних, всеукраїнських і міжнародних виставок (колективних і персональних), доцента кафедри мистецьких дисциплін і методики їх викладання Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, кандидата мистецтвознавства Олександри Панфілової. У представленій експозиції переважають живописні та графічні пейзажі і натюрморти для автора реалістичній манері виконання, що характеризуються витонченим колоритом та довершеністю композицій. Свіжою «родзинкою» вернісажу стали дивовижні твори, виконані у техніці розпису на склі, що приємно вразили та зацікавили як поважних знавців мистецтва обласного центру і кременецьких колег по творчому гурту «Палітра», так і маларів-початківців та пересічних тернополян.

І зовсім не дивно, що роботи наших чарівних педагогів-мисткинь постійно знаходять своє гідне місце у колекціях музеїв та приватних колекціях поціновувачів мистецтва як в Україні, так і далеко за її межами.



СВЯТО ІНТЕЛЕКТУ, РАДОСТІ ТА ДРУЖБИ

Марія ПАСЕВИЧ

У Будинку культури м. Кременця пройшов щорічний районний конкурс «КаВуН», учасниками якого стали команди «Лісоголіки» (Кременецький лісотехнічний коледж), «Денді» (Кременецький ліцей ім. Уласа Самчука), «Бакалаври сміху» (Кременецький педагогічний коледж) та команда «Без Б...» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Конкурс склався із трьох завдань: привітання «Дай п'ять!», розминка «Як своїх п'ять пальців...» та домашнє завдання «Як п'яте колесо до воза», тобто, як видно із назв, зміст усіх виступів був зосереджений навколо П'ятірочки сміху.

Крісла для журі зайняли в.о. голови Кременецької районної адміністрації В'ячеслав Онишкевич, співак, композитор, автор пісень Андрій Підлужний, ведучий культурно-масових заходів Юрій Мікоф, автор відомого шоу «Вар'яти» Ігор Новинчук, ведучий різноманітних свят і урочистостей Сергій Фаля, український діджей Тарас Римар (відомий під ніком Terry Raze).

Вів програму конкурсу Ігор Ленчук.

До організації та проведення районних змагань юних гумористів долучилися Кременецька районна рада, відділ осві-

ти та культури Кременецької райради, громадська організація «Молодь Кременеччини», відділення ПриватБанку у Кременці,



районна газета «Діалог», інтернет-видання «Кременець City», сторінка «Типовий Кременець» у соціальній мережі Facebook,

Кременецькі магазини «Молодіжний Garderob», «Дім Техніки», «Art Sport», «Студія Творчих Ідей», «Viktoria Store», «Electro Bos», «Vandal Vape», а також кафе «Bravo», суши-бар «Wasabi», кафе «Loft Pizza Bar», нічний клуб «AQUA», кафетерій «Black & White», косметичний мультибренд UNICE, фотостудія SLANKOFF та мовна школа BRIGHT.

За підсумками конкурсного журі, четверте місце зайняла команда «Денді», третіми стали «Бакалаври сміху», срібло у гонці за кубок інтелектуальних змагань дісталось колективу «Лісоголіки», а переможцями районного ювілейного конкурсу «КаВуН» визнано учасників команди «Без Б...», яка готувалася, боролась і приймала вітання у складі Марії Пасевич (капітан, 22-Тс), Олег Степанець (11-Тм), Володимир Дрозда (12-Мс), Назар Прокопів і Тарас Романів із 41-А групи.

Це був чудовий досвід участі в гумористичній грі. Дуже приємно, коли молодь Кременця об'єднується для чудового настрою глядачів. «КаВуН» — це чудова нагода показати свої приховані таланти, адже саме у студентський час ми можемо спробувати себе у чомусь новому, знайти нові захоплення, а з ними — і нових друзів. Тож відкривайте кожного дня у собі щось НОВЕ — і тоді ваше життя стане яскравішим і цікавішим!

ЗВІТУЄ «КАЛИНА»

Яскравою концертною програмою під ліричною назвою «Ой, як хочеться кохати!» у концертному залі Гуго Коллонтая нашої академії звітував народний художній вокальний ансамбль «Калина» (керівник Олена Новик).

Колектив розпочав свій творчий шлях ще у далекому 1995 році, постійно оновлююся і за цей час завоював звання «народний» і чимало титулів: неодноразовий переможець облас-



ного конкурсу «Окрилені пісню», обласних конкурсів авторської поезії та пісні, переможець Всеукраїнського студентського фестивалю-конкурсу «Пісня буде поміж нас», Регіонального конкурсу співаків імені Ярослава Кульчинського та інших конкурсів і мистецьких звітів. У нинішньому складі «Калини» — Діана Верещинська, Ірина Кондратюк, Марія Кравчук, Світлана Марчук, Олена Шушвар (сопрано), Анна-Марія Данильченко, Ольга Нагребецька, Іванна Воробйова, Дарія Мороз (друге сопрано), Ольга Марія Дець, Богдана Щербатюк, Яна Кондратюк, Андріана Москалюк, Ангеліна Сімора, Дарія Сульжик (альти).

У виконанні ансамблю прозвучали пісні «Вітре буйний» Т.Шевченка і Г.Китастого, «Коли заснули сині гори» А. Кос-Анатольського, «Як сніги розтануть білі» Т.Масенка і М.Вериківського, «Як я люблю тебе» Д.Луценка і І.Поклада, «Гуси — крила білі» К.Квітчастого та Р.Лісової, «Куди це ти, мати?» В.Ілляшенка та І. Поклада, «Відлітали журавлі» В.Миколайчука та В.Васюка, «Ноктюрн» Литвинчука та Б.Патраша у фортепіанному супроводі Вікторії Сазанської. Інструментальна група у складі Олексія Боднара, Ореста Стадника, Назарія Кутняка і Володимира Іванюка супроводжувала твори А.Дементьєва і С.Мартінова «Ой, як хочеться кохати», Р.Тарнавської та М.Золотухи «Ніч у Карпатах», Б.Байди і А.Гаєвського «Закохалася», І.Кутеня та В.Костенка-Київського «Чудова дівчина».

Своє мистецтво подарували солістки ансамблю Анна-Марія Данильченко (В.Крищенко А.Остапенко «Листопад»), Світлана Марчук (Х.Яцук «Люблю до божевілья»), Ольга Марія Дець



(Ві'єн Морт «Лети») з інструментальним гуртом «Vd.O3» у складі Діани Верещинської, Владислава Крутецького, Ольги Дець, Олексія Боднара, Ореста Стадника, а також юний скрипаль Леонід Дацюк, який виконав «Каприс № 1» Н.Паганіні, «Каприс № 6» Г.Венявського і пісню Д.Гарета і Н. Паганіні «Я думаю по тебе, любов моя» із кінофільму «Скрипач диявола» разом із Інною Черноокою-Омельчук (рояль) та солісткою Ілоною Данилюк.

У перервах між музично-пісенними виступами у концерті звучали поетичні твори Ліни Костенко, Дзвінки Торохтушко та Михайла Ткача.

Вели програму актори студентського театру «Пілігрим» Ірина Бевсюк та Ірина Кулик. Режисери по звуку — Олександр Ковень і Левко Харамбура; режисер-консультант — Василь Скоропляс. До проведення творчого звіту долучилися студентська профспілка академії.

НАЙВИРАЗНІША В МОВ

Міжнародний день музики почали відзначати за рішенням ЮНЕСКО з 1975 року. Одним з ініціаторів свята був чи не найвизначніший композитор ХХ століття Дмитро Шостакович. Цей день святкується щорічно у всьому світі великими концертними програмами з участю кращих артистів і художніх колективів, де звучать твори, що увійшли до скарбниці світової музичної культури.

Відомо, що з музикою людство знайоме з давніх часів. Про це свідчать збережені у печерах Африки наскальні малюнки давно зниклих племен, де змальовані люди з музичними інструментами. Ми вже, на жаль, ніколи не зможемо почути їхньої музики, проте точно знаємо, що вона прикрашала життя тогочасних мешканців, змушувала їх радіти чи засмучуватися. Бо

музика володіє величезною силою. Це наша з вами душа, думка, сила. Вона веде нас до світу прекрасного, іноді спонукає нас до боротьби. Адже це чи не єдине наше уявлення про досконалість, якою вона і є. Її мову розуміють усі, незалежно від національності та художніх уподобань. Вона бентежить наші душі, є засобом емоційного і духовного зв'язку між людьми.

Дивовижно, але музичне мистецтво може мати справді чудотворний вплив на людину. Учені виявили цікаві факти щодо «немузичних» можливостей музики, яка інколи навіть має здатність замінити ліки. Так, в Японії та Китаї випускають диски з несподіваними назвами: «Безсоння», «Серце», «Легені» тощо... Від кожної хвороби — свій «музичний рецепт». Найкращим звуковим «лікарем» визнано музику В.А.Моцарта, що налаштовує організм на здорову хвилю, знімає втому, заспокоює.

Що стосується неповторної магії українських народних пісень, то вони надихали на творчість композиторів різних країн і часів. Для прикладу, всесвітньвідомий німецький композитор Людвіг ван Бетховен неодноразово використовував у своїй творчості українські національні мотиви. Серед його творів — варіації на тему української народної пісні «Іхав козак за Дунай».

Про ці та інші цікаві факти, що мають стосунок до згаданого дивовижного мистецтва, йшлося на творчому заході у Концертній залі Гуго Коллонтая нашої академії, який підготували і провели другокурсники педагогічного коледжу — майбутні вчителі музичного мистецтва — разом зі своїм куратором Світлою Федюрою та з участю своїх молодших і старших колег.

Тематична інформація, озвучена ведучими Андріаною Москалюк, Ілоною Михальчук та їхніми «помічниками-нотками», доповнювалась пісенними виступами першокурсників («Віночок»), дуету у складі Христини Ямнич та Артура Зорича («Квіти у волоссі»), солісток Анни-Марії Данильченко («Моє сонце»), Софії Коваль («Холодно»), Діани Лабунець («Твоя війна»), Дарії Сульжик («Тільки тебе»), а також «Циганським танцем» і гумористичною сценкою «Параска і Палажка».

У переддень Дня працівників освіти юні вихованці привітали зі святом своїх наставників, які вчать їх відчувати красу музичних творів, виконувати їх і знаходити власну дорогу до дивовижного світу музики. Тому завершальним акордом свята стала пісня у виконанні студентів 21-Мк групи «Надія є!», якою вони дійсно закликали присутніх творити, любити, слухати, дарувати музику і ніколи не втрачати надії на краще.



Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2020-2021 навчальний рік

Ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (11 кл) за спеціальностями:

01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (польська))
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
 01 Освіта/Педагогіка 012 Дошкільна освіта
 01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта

05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
 01 Освіта/Педагогіка 015 Професійна освіта (Деревообробка)
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика)
 23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
 10 Природничі науки 101 Екологія

Ступінь бакалавра на базі молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста із споріднених та інших спеціальностей:

01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (польська))
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
 01 Освіта/Педагогіка 012 Дошкільна освіта
 01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта

05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
 01 Освіта/Педагогіка 015 Професійна освіта (Деревообробка)
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика)
 23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
 10 Природничі науки 101 Екологія

Ступінь магістра на основі ступення бакалавра або ОКР спеціаліста за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Третій (освітньо-науковий) рівень на основі ступеня магістра або ОКР спеціаліста на спеціальність:

011 Освітні, педагогічні науки

Кременецький педагогічний коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2020-2021 навчальний рік

На основі базової загальної середньої освіти (9 кл) за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
Кваліфікація: Вчитель фізичної культури, організатор туристичної роботи.
 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Кваліфікація: Вчитель образотворчого мистецтва, керівник гуртка художніх промислів.
 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Кваліфікація: Вчитель музичного мистецтва, керівник хореографічного колективу.

01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
Кваліфікація: Вихователь дітей дошкільного віку, вчитель іноземної мови у дошкільних закладах або інструктор з фізичного виховання дітей дошкільного віку.
 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Кваліфікація: Вчитель технологій і креслення, вчитель інформатики в початкових класах.

Телефони для довідок:

(03546) 2-27-07, (03546) 2-24-89
 (03546) 2-19-91
 096 914 08 39
 097 245 88 00

Адреса академії:

47003 Вул. Ліцейна, 1
 м. Кременець, Тернопільської обл.
www.koŕpi.edu.te.ua

До заяви поданої в паперовій формі на ім'я ректора необхідно додати:

- копію документа державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, та додаток до нього;
- копію сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання (для вступників на основі повної загальної середньої освіти);
- копію документа, що засвідчує особу та громадянство;
- копії документів, що підтверджують право вступників на участь у конкурсі за результатами вступних екзаменів на основі повної загальної середньої освіти, зарахування за співбесідою, зарахування за квотами (за наявності);
- медична довідка за формою 086/о (для вступу на спеціальність 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура));
- чотири кольорові фотокартки розміром 3x4 см.